

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα 16^ο Τριμελές

Αποτελούμενο από τους : Καλλιόπη Θεοδωράτου, Εφέτη Διοικητικών Δικαστηρίων, η οποία άσκησε καθήκοντα Προέδρου δυνάμει της υπ' αριθμ. 28/2023 πράξεως του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, Αναστάσιο Σάββα – Εισηγητή, και Αικατερίνη Τσαφούλη, Εφέτες Δ.Δ. και Γραμματέα την Κωνσταντίνα Αμερικάνη, δικαστική υπάλληλο,

συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 16 Οκτωβρίου 2024, για να δικάσει την από 26 Φεβρουαρίου 2021 (αριθ. καταχ: ΠΡ133/26.2.2021) προσφυγή

τ η ς ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΕΚΑΛ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ» και το διακριτικό τίτλο «ΤΕΚΑΛ Α.Ε.», που εδρεύει στην Βούλα Αττικής (Μυκόνου 1) και παραστάθηκε με την πληρεξούσια δικηγόρο της Αναστασία Γκάνιου,

κ α τ ά της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που εδρεύει στην Αθήνα (Πατησίων 70 και Κότσικα 1Α) και παραστάθηκε με την Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Γεωργία Καφήρα.

Η κρίση του είναι η εξής:

1. Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή, για την οποία καταβλήθηκε το κατ' άρθρο 45 του ν. 3959/2011 παράβολο των 750 ευρώ (κωδικός παραβόλου ηλεκτρονικής πληρωμής [...]), η προσφεύγουσα ανώνυμη εταιρεία ζητά παραδεκτώς την ακύρωση της 715/2020 απόφασης της Ολομελείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Ε.Α.), κατά το μέρος που : α) διαπιστώθηκε ότι, κατά το χρονικό διάστημα από 1.3.2011 έως 14.3.2011, έλαβε μέρος, κατά παράβαση

του άρθρου 1 του ν. 703/1977, σε απαγορευμένη οριζόντια σύμπραξη με άλλες εργοληπτικές εταιρείες, με στόχο τη χειραγώγηση του διαγωνισμού για το έργο «5° Ενιαίο Λύκειο Λαμίας (Τμ. Α1 και Β)» και β) της επιβλήθηκε για την παράβαση αυτή πρόστιμο 22.556,00 ευρώ.

2. Επειδή, ο ν. 703/1977 «Περί ελέγχου μονοπωλίων και oligοπωλίων και προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού» (Α' 278), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο και πριν την κατάργησή του με το άρθρο 51 του ν. 3959/2011 «Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού» (Α' 93/20.4.2011), όριζε στο μεν άρθρο 1 (παρ. 1 και 2), όπως η παρ. 2 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 15 του ν. 2000/1991 (Α' 206), ότι : «1. Απαγορεύονται πάσαι αι συμφωνίαι μεταξύ επιχειρήσεων, πάσαι αι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και οιασδήποτε μορφής ενηρμονισμένη πρακτική επιχειρήσεων, αι οποίαι έχουν ως αντικείμενον ή αποτέλεσμα την παρακώλυσιν, τον περιορισμόν ή την νόθευσιν του ανταγωνισμού ιδία δε αι συνιστάμεναι εις: α) τον άμεσον ή έμμεσον καθορισμόν των τιμών αγοράς ή πωλήσεως ή άλλων όρων συναλλαγής. β) ... γ) την κατανομήν των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού. 2. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο απαγορευμένες συμφωνίες και αποφάσεις είναι απόλυτα άκυρες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο», στο δε άρθρο 3, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 3 του ν. 3784/2009 (Α' 137), ότι : «Οι κατά την παράγραφο 1 του άρθρου συμφωνίες, αποφάσεις και περιπτώσεις εναρμονισμένης πρακτικής και η κατ' άρθρο 2 καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης απαγορεύονται, χωρίς προς τούτο να είναι απαραίτητη η προηγούμενη έκδοση σχετικής απόφασης».

3. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, οι έννοιες «συμφωνία» και «εναρμονισμένη πρακτική» καταλαμβάνουν μορφές συμπαιγνίας που έχουν την ίδια φύση και διακρίνονται μόνον ως προς την ένταση και τις μορφές υπό τις οποίες αυτές εκδηλώνονται (Αποφάσεις ΔΕΚ επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, C-49/92 P, σκ. 131, της 4.6.2009, C-8/08 T-Mobile Netherlands BV κ.λπ. κατά Raad van bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, σκ. 23, ΣτΕ 2007/2013, 2780/2012 επταμ.). Ειδικότερα,

για να υπάρχει συμφωνία, αρκεί οι οικείες επιχειρήσεις να έχουν σχηματίσει κοινή βούληση να συμπεριφερθούν στην αγορά, η καθεμία στο πλαίσιο του τομέα δραστηριότητάς της, κατά καθορισμένο τρόπο (πρβλ. ΔΕΚ αποφάσεις της 15.7.1970, C-41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, Σ. 1969-1971, σ. 397, σκ. 112, και της 29.10.1980, C-209-215, 218/78, Van Landewyck κ.λπ. κατά Επιτροπής, Σ. 1980/III, σ. 207, σκ. 86 αποφάσεις ΠΕΚ της 17.12.1991, T-7/89, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Σ. 1991, σ. II-1711, σκ. 255-256, της 8.7.2008, T-99/04, AC-Treuhand AG κατά Επιτροπής σκ. 90, 118, 122, ΣτΕ 2007/2013, 2780/2012 επταμ.). Από την άποψη αυτή, σημασία δεν έχει η μορφή με την οποία εκδηλώνεται η βούληση και ο συντονισμός της δράσης των επιχειρήσεων (ΔΕΚ, ACF Chemiefarma, σκ. 112, Van Landewyck, σκ. 86) ούτε εάν έχει καταρτισθεί έγκυρη και δεσμευτική σύμβαση, κατά τους όρους του εθνικού δικαίου, ούτε εάν οι επιχειρήσεις έχουν σχηματίσει την αντίληψη ότι, ως εκ της φύσεως των μεταξύ τους επαφών και συνεννοήσεων, έχουν νομική, εν τοις πράγμασι, ή ηθική υποχρέωση να τηρήσουν τα συμφωνηθέντα, αλλά το περιεχόμενο της κοινής βούλησης (βλ. αποφάσεις ανωτέρω, επίσης ΔΕΚ, απόφαση Sandoz, C-277/87, σκ. 11-13, ΠΕΚ αποφάσεις Mayr-Melnhof Kartongesellschaft mbH κατά Επιτροπής T-347/94, Σ. II-1751, σκ. 65, 74, 143, της 11.12.2003, Ventouris κατά Επιτροπής, T-59/99, Σ. II-5257, σκ. 52-54 και 62-64, T-49/02, Brasserie nationale, σκ. 97, 140 της 30.4.2009, CD-Contact Data κατά Επιτροπής, T-18/03, Σ. II-1021, σκ. 48, ΣτΕ 2007/2013, 2780/2012 επταμ.). Εξάλλου, ως «εναρμονισμένη πρακτική», νοείται η μορφή εκείνη συντονισμού, η οποία, χωρίς να έχει φθάσει μέχρι του σημείου της συνάψεως κατά κυριολεξία συμφωνίας, αποτελεί, πάντως, συνεννόηση και εν τοις πράγμασι συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, που αντικαθιστά συνειδητά τους κινδύνους του ανταγωνισμού και αντιστρατεύεται έτσι τη βασική αντίληψη των ανωτέρω διατάξεων, ότι κάθε επιχειρηματίας πρέπει να καθορίζει ο ίδιος, κατά τρόπο αυτόνομο, την πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει στην κοινή αγορά. Και ναι μεν η εν λόγω αυτονομία δεν σημαίνει πως ο επιχειρηματίας στερείται την ευχέρεια να προσαρμόζεται, με τον τρόπο που θεωρεί κατάλληλο, στη διαπιστούμενη ή την αναμενόμενη συμπεριφορά των ανταγωνιστών του, ακόμα

και υιοθετώντας πολιτική παρόμοια με τη δική τους· εκείνο, όμως, που απαγορεύεται αυστηρά στις επιχειρήσεις είναι κάθε άμεση ή έμμεση μεταξύ τους επαφή, αποκαλυπτική της πολιτικής τους και ικανή να επηρεάσει τη συμπεριφορά ενός υπαρκτού ή δυνητικού ανταγωνιστή, εφόσον αυτό θα είχε, κατά τα προεκτεθέντα, ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τη νόθευση του ανταγωνισμού που, υπό κανονικές συνθήκες, διέπει τη λειτουργία της σχετικής αγοράς, λαμβανομένων υπόψη του όγκου της, της φύσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενό της, καθώς και του αριθμού και της σπουδαιότητας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σ' αυτήν (ΣΤΕ 1036/2016, 3103/2015). Κατά τα ανωτέρω, σημασία δεν έχει η μορφή με την οποία εκδηλώνεται η κοινή (ή εναρμονισμένη) βούληση των συμπρατουσσών επιχειρήσεων, αλλά το περιεχόμενό της, που μπορεί να προκύπτει τόσο από τις ρήτρες μιας σύμβασης, όσο και από τις αντίστοιχες εκδηλώσεις συμπεριφοράς των οικείων επιχειρήσεων, που παρέχουν είτε ευθέως, είτε εμμέσως ενδείξεις για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της σύμπραξης. Ειδικότερα, ενδείξεις μπορούν επίσης να συναχθούν, εμμέσως, από την παράλληλη συμπεριφορά των ενεχομένων επιχειρήσεων, αν από τις εξηγήσεις που παρέχουν οι τελευταίες δεν αποδεικνύεται άλλη εύλογη ερμηνεία της συμπεριφοράς αυτής. Εκδηλώσεις συμπεριφοράς που παρέχουν ευθέως ενδείξεις για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της σύμπραξης μπορεί να είναι, μεταξύ άλλων, έγγραφές και στοιχεία από τα εμπορικά ή φορολογικά βιβλία των επιχειρήσεων, εσωτερικά έγγραφα, ανακοινώσεις, αλληλογραφία, και εν γένει κάθε μορφής δήλωση ή ανακοίνωση βούλησης ή παράστασης, προκειμένου δε περί οριζοντίων συμπράξεων και οι ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ ανταγωνιστών ή και επαφές με ανταγωνιστές ή συνεργάτες τους, εφ' όσον κατά τις επαφές αυτές η επιχείρηση δεν αποστασιοποιήθηκε ρητά. Μονομερείς δηλώσεις ή ανακοινώσεις μιας επιχείρησης μπορεί και αυτές να είναι ένδειξη συμμετοχής σε απαγορευμένη σύμπραξη. Ένδειξη συμμετοχής σε απαγορευμένη σύμπραξη μπορεί να είναι και μονομερείς δηλώσεις ή ανακοινώσεις που απευθύνονται προς αυτήν, εφ' όσον η επιχείρηση δεν αποστασιοποιήθηκε ρητά, αφού και από αυτά τα έγγραφα, κατά τις περιστάσεις, μπορεί να συναχθεί γνώση και αποδοχή της απαγορευμένης

συμφωνίας (ΣτΕ 1934-7,9/2013 7μ, 2780/2012 7μ.). Τέλος, σύμφωνα με τις περί αποδείξεως διατάξεις του Κ.Δ.Δ. (άρθρα 144 επ.), το δικαστήριο της ουσίας, εκδικάζοντας προσφυγή κατά πράξεως της Επιτροπής Ανταγωνισμού περί στοιχειοθετήσεως εναρμονισμένης πρακτικής, και προκειμένου να σχηματίσει πλήρη δικανική πεποίθηση για τη διάπραξη της παραβάσεως, δεν είναι ανάγκη να διαθέτει άμεση απόδειξη για καθένα από τα γεγονότα που τη συγκροτούν, αλλά αρκεί, από την εκτίμηση των αποδεικτικών μέσων - εκτίμηση που πρέπει βέβαια να είναι συνολική και συνδυαστική, και όχι αποσπασματική ή μεμονωμένη - να μπορεί αιτιολογημένα να συναγάγει δικαστικό τεκμήριο ότι η παράβαση έχει πράγματι διαπραχθεί. Κατά τη διαμόρφωση, ειδικότερα, της κρίσης του αυτής, το δικαστήριο μπορεί να λάβει υπ' όψη του και στοιχεία τα οποία, έστω και αν αυτοτελώς εξεταζόμενα θα ήταν ανεπαρκή, συνεκτιμώμενα με το λοιπό αποδεικτικό υλικό, μπορούν ευλόγως να θεμελιώσουν σοβαρές ενδείξεις για τη διάπραξη της παράβασης. Τέτοια περίπτωση είναι δυνατόν, υπό προϋποθέσεις, να συνιστά η ύπαρξη παράλληλης συμπεριφοράς επιχειρήσεων όταν, συνδυαζόμενη με τις λοιπές συνθήκες και τα στοιχεία της συγκεκριμένης υπόθεσης, δεν μπορεί να εξηγηθεί με άλλο εύλογο τρόπο παρά μόνον ως απόδειξη εναρμονισμένης πρακτικής (παγία, ως προς τα ανωτέρω, η νομολογία, βλ. ΣτΕ 1036/2016, 3103/2015, 3858-9/2014, 1934-7,9/2013 7μ, 2780/2012 7μ. με τις εκεί παραπομπές σε νομολογία του ΔΕΚ και του ΠΕΚ).

4. Επειδή, στο άρθρο 9 του ως άνω ν. 703/197, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 22 του ν. 2000/1991 (Α' 206), 4 παρ. 6 του ν. 2296/1995 (Α' 43), 16 του ν. 3373/2005 (Α' 188) και 17 του ν. 3784/2009 (Α' 137), οριζόταν ότι : «1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αν, μετά από σχετική έρευνα που διεξάγεται είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν καταγγελίας ή αίτησης του Υπουργού Ανάπτυξης, διαπιστώσει παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 1 και των άρθρων 2, 2α και 5 ή των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μπορεί με απόφαση της: α) ... β) ... γ) να απειλήσει πρόστιμο ή χρηματική ποινή ή και τα δύο στην περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της παράβασης, δ) ... ε) να επιβάλει πρόστιμο στις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση. 2. Το κατά την

προηγούμενη παράγραφο επιβαλλόμενο ή απειλούμενο πρόστιμο μπορεί να φτάνει μέχρι ποσοστού δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή, αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης, της τρέχουσας χρήσης ή της προηγούμενης της παράβασης χρήσης αντιστοίχως. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παράβασης. ... 3.... 4.... ». Σχετικώς, εκδόθηκε η από 12.5.2006 Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού «Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων, που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 9 του Ν.703/1977, όπως ισχύει», στην οποία ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: « ... ΜΕΘΟΔΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ 5. Για τον υπολογισμό του προστίμου, που πρέπει να επιβληθεί στις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση, η Επιτροπή χρησιμοποιεί την ακόλουθη μέθοδο. 6. Πρώτον, καθορίζει ένα βασικό ποσό προστίμου για κάθε επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης. 7. Δεύτερον, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, προσαυξάνει ή μειώνει το βασικό ποσό, ανάλογα με το εάν συντρέχουν αντίστοιχα επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις. Α. Βασικό ποσό προστίμου 8. Το βασικό ποσό του προστίμου προκύπτει ως εξής: α) ορίζεται ποσοστό ύψους μέχρι τριάντα τοις εκατό (30%) επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης από προϊόντα ή υπηρεσίες που αφορούν στην παράβαση, με κριτήριο τη σοβαρότητα αυτής και β) το ποσοστό αυτό υπολογίζεται επί των ετήσιων ως άνω εσόδων για κάθε έτος της παράβασης αθροιστικά. (Σε περίπτωση που η διάρκεια της παράβασης είναι μικρότερη του έτους, το ποσοστό αυτό υπολογίζεται σε μηνιαία βάση). 9. ... Σοβαρότητα παράβασης 10. Προκειμένου να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της παράβασης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της ιδίως το είδος της παράβασης, τα αντισταγωνιστικά αποτελέσματα που προκλήθηκαν ή απειλήθηκε να προκληθούν στην αγορά, το ειδικό βάρος κάθε επιχείρησης στη σχετική αγορά, το οικονομικό όφελος που αποκόμισαν ή επιδίωξαν να αποκομίσουν οι παραβάτες, την οικονομική δύναμη της/των επιχειρήσεων που παραβιάζουν τους κανόνες ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και την έκταση της

γεωγραφικής αγοράς. Οι πιο σοβαρές παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, όπως είναι ενδεικτικά οι οριζόντιοι περιορισμοί που αφορούν σε καθορισμό τιμών, η κατανομή των αγορών, οι περιορισμοί της παραγωγής, αλλά και ορισμένες καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης θα τιμωρούνται αυστηρά και παραδειγματικά. Επομένως, όταν πρόκειται για τέτοιου είδους παραβάσεις, το ποσοστό επί των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης που αφορούν στην παράβαση θα ορίζεται στα ανώτερα προεκτεθέντα όρια (βλ. στοιχείο 8). Διάρκεια της παράβασης 12. Για τον υπολογισμό της διάρκειας της παράβασης λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο η αντιανταγωνιστική συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη. Το ποσοστό επί των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης όπως καθορίστηκε κατά τα ανωτέρω υπολογίζεται για όλη τη χρονική διάρκεια της παράβασης. 13 ... Β. Επιβαρυντικές περιστάσεις ... Γ. Ελαφρυντικές περιστάσεις ... 20. Το τελικό ποσό του προστίμου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης της τρέχουσας ή της προηγούμενης της παράβασης χρήσης. 21. Προκειμένου να διασφαλισθεί ο αποτρεπτικός χαρακτήρας του προστίμου, η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να αποκλίνει από τη μέθοδο που εισάγεται με την παρούσα Ανακοίνωση, σε κάθε περίπτωση που οι ιδιαιτερότητες ορισμένης υπόθεσης το υπαγορεύουν. 22. ... ». Επίσης, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με την από 17.7.2009 Ανακοίνωσή της σχετικά με την «Ερμηνεία αναφορικά με το εύρος των ακαθαρίστων εσόδων από προϊόντα ή υπηρεσίες που καθορίζουν το βασικό ποσό προστίμου σε περίπτωση παράβασης των άρθρων 1,2 και 2α του ν.703/77 και 81,82 ΣυνθΕΚ», καθόρισε ότι: «Δεδομένου ότι το πρόστιμο αφ' ενός επιβάλλεται ως κύρωση για ορισμένη παράβαση, αφ' ετέρου όμως πρέπει να συμβάλλει και στην αποτροπή των επιχειρήσεων από την επανάληψη παρομοίων αντιανταγωνιστικών συμπεριφορών στο μέλλον, ως βάση για τον υπολογισμό του ύψους του, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων της επίμαχης επιχείρησης στη σχετική αγορά του προϊόντος. Αντίθετη άποψη θα αποστερούσε το πρόστιμο από τον επιδιωκόμενο αποτρεπτικό χαρακτήρα του, στο μέτρο που θα το περιόριζε στην μερική κατά το πλείστον κάλυψη των κερδών που αποκόμισε

μία επιχείρηση από την προσαπτόμενη σε αυτήν αντιανταγωνιστική συμπεριφορά. ... ».

5. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας, προκύπτουν τα ακόλουθα : Με αφορμή την 1553/14.3.2011 ανυπόγραφη επιστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με θέμα «sos ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ!» που εστάλη στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.) στις 13.3.2011 αποφασίσθηκε η διενέργεια αυτεπάγγελτης έρευνας για το ενδεχόμενο εμπλοκής επιχειρήσεων σε καρτέλ στον κλάδο κατασκευής δημοσίων έργων και ειδικότερα στη χειραγώγηση του διαγωνισμού για το έργο «5ο Ενιαίο Λύκειο Λαμίας (Τμ. Α1 και Β)» που δημοπρατήθηκε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φθιώτιδας στις 14.3.2011 όσον αφορά τον καθορισμό : α) αναδόχου και β) προσφοράς με τη χαμηλότερη δυνατή έκπτωση. Στην εν λόγω επιστολή επισυνάπτεται ανυπόγραφο το έντυπο καταγγελίας της Ε.Α. με ημερομηνία 11.3.2021, με το εξής περιεχόμενο : «Θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι ο διαγωνισμός ανάδειξης αναδόχου για την κατασκευή του έργου με τίτλο «5ο Ενιαίο Λύκειο Λαμίας (ΤΜ Α1 κ' Β) που θα διεξαχθεί στις 14/3/2011 από την Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδος είναι στημένος στις 9/3/2011 εκπρόσωποι όλων των εταιρειών που είχαν πάρει τεύχη συμμετοχής στο διαγωνισμό (61 εταιρίες) συναντήθηκαν στην Αθήνα στο ξενοδοχείο (ilissos hotel Καλλιρόης 72) και ώρα 17.00. Εκεί συζητήθηκε ότι το έργο θα παρθεί από μια ομάδα εταιρειών και στις υπόλοιπες εταιρίες θα μοιραστεί ένα ποσό της τάξεως του 3% του προϋπολογισμού που είναι 6.504.065,00 ευρώ χωρίς το ΦΠΑ. Κάποιοι διαφώνησαν απειλήθηκαν από τους Εκπροσώπους της «ανάδοχης ομάδας» με απειλές κατά της σωματικής τους ακεραιότητας και αναγκάστηκαν να συμφωνήσουν. Η ομάδα που με παράνομο τρόπο αποφάσισε ότι θα είναι ανάδοχος είναι οι εταιρίες : Α) Λατομική α.τ.ε. με έδρα το Ηράκλειο Κρήτης και εκπρόσωπο τον [...]. Β) ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ α.τ.ε. με έδρα Αττική και εκπρόσωπο τον [...]. Γ) ΤΕΚΑ α.τ.ε με έδρα Αθήνα και εκπρόσωπο τον [...]. Δ) ΛΑΚΩΝ α.τ.ε. με έδρα Αθήνα και εκπρόσωπο τον [...]. Ε) [...] Ζ) ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ α.τ.ε. με έδρα την Πάτρα και εκπρόσωπο τον [...]. Η) ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ α.τ.ε. με έδρα Αττική και εκπρόσωπο [...]. Επειδή η υπηρεσία δεν δέχεται πολλούς αναδόχους η ομάδα θα διαλέξει δυο από τις παραπάνω εταιρίες

για να κάνουν κοινοπραξία μεταξύ τους και οι άλλες 5 ενώ θα έχουν μερίδιο στο έργο που θα το κατοχυρώσουν με συμφωνητικά μεταξύ τους. Η μια εταιρεία στο ανάδοχο σχήμα θα είναι η Λατομική α.τ.ε. και η άλλη δεν έχει αποφασιστεί ακόμα. Η έκπτωση που θα δοθεί στη δημοπρασία αποφασίστηκε να μην ξεπερνά το 13% ενώ αντίστοιχο έργο που δημοπρατήθηκε στη Λάμια στις 19/1/2010 η έκπτωση που ανέδειξε την ανάδοχο εταιρία ήταν 51%. Το έργο ήταν το «ΕΝΙΑΙΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ (ΓΥΜΝΑΣΙΟ-ΛΥΚΕΙΟ) ΛΑΜΙΑΣ». Από την έρευνα της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (Γ.Δ.Α.) προέκυψε πράγματι ότι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φθιώτιδας (νυν Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας) είχε προκηρύξει για την 1^η.3.2011, ανοικτό διαγωνισμό για την ανάθεση του έργου «5ο ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΛΑΜΙΑΣ (ΤΜ. Α1 ΚΑΙ Β)» με προϋπολογισμό €8.000.000 με Φ.Π.Α.. Το έργο αφορούσε την κατασκευή σχολικού συγκροτήματος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην πόλη της Λαμίας και σήμερα θεωρείται περατωμένο. Το τμήμα Α1 περιελάμβανε τις βασικές λειτουργίες του συνολικού σχολικού συγκροτήματος και αποτελείται από 4 κτίρια, 13 αίθουσες διδασκαλίας, 4 αίθουσες εργαστηρίων φυσικοχημείας, 1 αίθουσα πληροφορικής και 2 αίθουσες τεχνολογίας, ενώ το τμήμα Β περιελάμβανε το κτίριο του γυμναστηρίου με τους βοηθητικούς χώρους, καθώς επίσης και το κτίριο των ξένων γλωσσών. Κριτήριο για την ανάθεση της σύμβασης ήταν η χαμηλότερη τιμή, όπως ορίζεται ειδικότερα στο άρθρο 26 του ν. 3669/2008. Το έργο αποτελούνταν από τις ακόλουθες δυο κατηγορίες εργασιών: α) ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ με προϋπολογισμό €4.915.039,64 (χωρίς Φ.Π.Α.) και β) ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ (Η/Μ) με προϋπολογισμό €1.459.201,31 (χωρίς Φ.Π.Α.). Δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό, σύμφωνα με τη διακήρυξη, είχαν, μεταξύ άλλων, εργοληπτικές επιχειρήσεις, είτε μεμονωμένα είτε σε κοινοπρακτικό σχήμα, εφόσον ήταν εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. της ΓΓΔΕ του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ και ανήκαν για μεν την κατηγορία ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ στην 4η ή 5η τάξη ανεξαρτήτως έδρας τους, για δε την κατηγορία Η/Μ στην 2η, 3η ή 4η τάξη ανεξαρτήτως έδρας τους, ενώ για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτείτο η κατάθεση εγγυητικής επιστολής ύψους €127.485 και ισχύ τουλάχιστον 300 ημερών από την ημέρα διεξαγωγής του διαγωνισμού. Σχετικά με την ημερομηνία διεξαγωγής της δημοπρασίας, σύμφωνα με την Επιτροπή Διαγωνισμού, στην αρχικά ορισθείσα

ημερομηνία (1.3.2011) «ουδείς προσήλθε για να επιδώσει προσφορά» και κατά συνέπεια η δημοπρασία «απέβη άγονη». Νέα ημερομηνία δημοπράτησης του έργου ορίστηκε η 14.3.2011, ήτοι 13 μόλις μέρες μετά την πρώτη ημερομηνία δημοπράτησης του έργου. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκομίστηκαν από τη Δ/νση Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας Φθιώτιδας προέκυψε ότι έλαβαν τεύχη για τον εν λόγω διαγωνισμό τουλάχιστον 32 εταιρείες, μεταξύ αυτών και η προσφεύγουσα, πριν την αρχική ημερομηνία διεξαγωγής (1.3.2011), ενώ μετά την ημερομηνία αυτή έλαβαν τεύχη άλλες 30, ήτοι συνολικά 62 εταιρείες, πριν την επαναληπτική ημερομηνία διεξαγωγής (14.3.2011), οπότε και διεξήχθη ο διαγωνισμός με το σύστημα υποβολής προσφορών με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης. Ειδικότερα, 10 από τις 62 εταιρείες, είτε μεμονωμένα είτε σε κοινοπραξία, κατέθεσαν προσφορά στον διαγωνισμό, με πρώτο μειοδότη την Κ/Ξ ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ - ΛΑΤΟΜΙΚΗ (με έκπτωση 12,77%), δεύτερο μειοδότη την Κ/Ξ ΩΡΙΩΝ - ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ (με έκπτωση 12,12%), τρίτο μειοδότη την εταιρεία ΛΑΚΩΝ (με έκπτωση 11,56%), τέταρτο μειοδότη την ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ (με έκπτωση 11,23%), πέμπτο μειοδότη την προσφεύγουσα (με έκπτωση 10,31%), έκτο μειοδότη την ΤΕΚΑ (με έκπτωση 10%), έβδομο μειοδότη την ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ (με έκπτωση 9,75%) και όγδοο μειοδότη την εταιρεία ΠΑΤΙΔΗΣ (με έκπτωση 5%). Προσωρινός ανάδοχος αναδείχθηκε η κοινοπραξία με την επωνυμία «Κ/Ξ ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ - ΛΑΤΟΜΙΚΗ ΑΤΕ», αντί του συνολικού ποσού €6.504.065,04 (χωρίς ΦΠΑ), η οποία ανακηρύχθηκε και οριστικός ανάδοχος τον Δεκέμβριο του 2012. Στις 15.4.2013, μεταξύ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και της αναδόχου κοινοπραξίας, υπογράφηκε η εργολαβική σύμβαση κατασκευής του ανωτέρω έργου. Το έργο ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα την 21.8.2017 και παρελήφθη από την επιτροπή παραλαβής την 8.9.2017. Σημειωτέον ότι η προσφεύγουσα ιδρύθηκε το 1990 και δραστηριοποιείται στον τομέα κατασκευής υποδομών για λιμενικά και δημόσια έργα, ενώ, κατά τον κρίσιμο χρόνο διέθετε εργοληπτικό πτυχίο 1^{ης} τάξης στα λιμενικά έργα, 2^{ης} τάξης στα βιομηχανικά ενεργειακά, 3^{ης} τάξης στα υδραυλικά και τα έργα οδοποιίας και 4^{ης} τάξης στα οικοδομικά και τα ηλεκτρομηχανολογικά. Ακολούθως και επ' αφορμή της ως άνω καταγγελίας, κρίθηκε σκόπιμη η διεξαγωγή επιτόπιων αιφνιδιαστικών

ελέγχων στις έδρες των εργοληπτικών εταιρειών που συμμετείχαν στον υπό έλεγχο διαγωνισμό, καθώς και στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ όπου, κατά την καταγγελία, είχε προηγηθεί συνάντηση των εταιρειών. Ειδικότερα, η Γ.Δ.Α., στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, πραγματοποίησε επιτόπιους αιφνιδιαστικούς ελέγχους, σε πρώτη φάση, στις 6.4.2011 στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ και τις έδρες των εταιρειών ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ, ΛΑΤΟΜΙΚΗ, ΛΑΚΩΝ, ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ καθώς και στην εταιρεία ΒΑΛΤΕΣΙΝΙΚΟ έπειτα από τη διαπίστωση ότι το τιμολόγιο κατά τη συνάντηση των εταιρειών στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ είχε εκδοθεί στο όνομα της εν λόγω εταιρείας. Κατά τους ανωτέρω επιτόπιους ελέγχους συλλέχθηκαν έγγραφα και ελήφθησαν ανωμοτί καταθέσεις, απ' όπου προέκυψαν ενδείξεις εμπλοκής και άλλων εργοληπτικών εταιρειών σε αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές σχετικά με τον ανωτέρω δημόσιο διαγωνισμό, με αποτέλεσμα να κριθεί απαραίτητη η διεξαγωγή μιας δεύτερης φάσης αιφνιδιαστικών επιτόπιων ελέγχων. Η δεύτερη φάση των ελέγχων διενεργήθηκε στις 14.4.2011 στις έδρες των εργοληπτικών εταιρειών ΛΑΚΩΝ και ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ (οι οποίες είχαν ελεγχθεί και στην πρώτη φάση) καθώς και στις έδρες των εταιρειών ΤΕΚΑ, ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ, αλλά και στην έδρα της προσφεύγουσας (οι οποίες δεν είχαν ελεγχθεί την πρώτη φορά) (σχετ. η 2258/12.4.2011 εντολή ελέγχου για την προσφεύγουσα). Κατά τον έλεγχο αυτό προέκυψε ότι με τα από 2.3.2011 Πρακτικά του ΔΣ της προσφεύγουσας είχε εγκριθεί η συμμετοχή της εταιρείας στην επαναληπτική διαδικασία δημοπράτησης του διαγωνισμού, μόλις μία ημέρα μετά την άγωνα αρχική διαδικασία δημοπράτησης. Στοιχεία αναφορικά με το διαγωνισμό, τη διενέργειά του και την εξέλιξη του έργου που δημοπρατήθηκε, ζητήθηκαν από την ίδια Διεύθυνση (τέως Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φθιώτιδας), που ήταν υπεύθυνη για τη διεξαγωγή του διαγωνισμού. Ειδικώς, στην από 22.2.2011 απάντηση της προϊστάμενης αρχής, κατόπιν των από 16.2.2011 και 17.2.2011 επιστολών εταιρειών, κοινοποιούμενη και στις 32 εταιρείες που είχαν έως τότε πάρει τεύχη του διαγωνισμού, διευκρινίζεται ότι δεν υπήρχε υποχρέωση σύναψης υπεργολαβιών πριν τη διεξαγωγή του διαγωνισμού. Επίσης, κρίθηκε σκόπιμη η λήψη ανωμοτί καταθέσεων από συγκεκριμένα στελέχη εργοληπτικών εταιρειών. Συγκεκριμένα, σε ανωμοτί κατάθεση /παροχή εξηγήσεων κλήθηκαν

από τη Γ.Δ.Α, οι [...] της ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ, [...] της ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, [...] της ΛΑΚΩΝ και [...] της ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ, ενώ ζητήθηκαν από τις εμπλεκόμενες εταιρείες συμπληρωματικά στοιχεία αναφορικά με τη συμμετοχή τους στον υπόψη διαγωνισμό καθώς και σε άλλους παρόμοιους (σχετ. η 8624/1.11.2013 επιστολή της Γ.Δ.Α. προς την προσφεύγουσα). Οι αιτιολογίες που δόθηκαν από τις επιχειρήσεις για τους λόγους που τις οδήγησαν στο να μην συμμετέχουν στην (αρχική ή/και για κάποιες και στην επαναληπτική) δημοπράτηση του έργου συνοψίζονται στο υψηλό κόστος κατασκευής, στην επισφάλεια πληρωμών λόγω της χρηματοδότησης του έργου μέσω εθνικών πόρων, στο φόρτο εργασίας των εταιρειών, στις ενδεχόμενες κινητοποιήσεις του κατασκευαστικού κλάδου την εξεταζόμενη περίοδο, σε ανειλημμένες υποχρεώσεις των εταιρειών και σε έλλειψη ενδιαφέροντος. Ειδικά, η προσφεύγουσα, με την 9109/19.11.2013 απαντητική επιστολή της, δήλωσε τα εξής : «Δεν θυμόμαστε, πιθανότατα να υπήρχε κάποια απεργιακή κινητοποίηση του κλάδου των μηχανικών την ημέρα δημοπράτησης του έργου ή κάποιο άλλο κώλυμα της Υπηρεσίας. Γι' αυτό το λόγο ο διαγωνισμός κρίθηκε άγονος». Στο υπ' αριθμ. πρωτ. 291/13.05.2019 υπόμνημα της προσφεύγουσας αναφέρεται επίσης και ως λόγος μη συμμετοχής στην αρχική δημοπράτηση του υπόψη έργου, η μη επαρκής και έγκαιρη προετοιμασία της.

6. Επειδή, από τον ανωτέρω έλεγχο προέκυψε ότι μεταξύ της αρχικά ορισθείσας ημερομηνίας διεξαγωγής του διαγωνισμού (1.3.2011) και της επαναληπτικής διαδικασίας (14.3.2011), είχε λάβει πράγματι χώρα συνάντηση εκπροσώπων τεχνικών εταιρειών στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ στην Αθήνα στις 9.3.2011. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από τα εξής στοιχεία: α) Το τιμολόγιο και το ιστορικό κρατήσεων του ξενοδοχείου, από τα οποία προέκυψε ότι η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 9.3.2011 και διήρκεσε 6 ώρες περίπου από τις 17:00 έως τις 23:00 [ειδικότερα, στις εγγραφές του ηλεκτρονικού ιστορικού κρατήσεων του ξενοδοχείου (transaction protocol reservation history) και, ειδικότερα, σε εκτύπωση της κράτησης της αίθουσας 9002 της 9.3.2011, αναγράφεται ότι η κράτηση της αίθουσας έγινε στις 16:43 της ίδιας μέρας από την εταιρεία ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ, η άφιξη (check in) έγινε στις 17:57 της ίδιας μέρας και η αναχώρηση (check out) στις 22:52 της ίδιας μέρας], β) την κατάθεση την ημέρα

του επιτόπιου ελέγχου του [...], ο οποίος δήλωσε ότι στη συνάντηση συμμετείχαν περίπου 31 άτομα (αριθμός ο οποίος είναι σχεδόν ίδιος με τον αριθμό των εταιρειών που είχαν πάρει τεύχη για την α' φάση, ήτοι 32 εταιρείες), και ανέφερε ότι η κράτηση της αίθουσας έγινε από την εταιρεία ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ και το τιμολόγιο εκδόθηκε για λογαριασμό της ΒΑΛΤΕΣΙΝΙΚΟ. γ) Τις καταθέσεις των [...], ο πρώτος από τους οποίους, αφού επιβεβαίωσε τη συνάντηση στις 9.3.2011, κατέθεσε ότι αυτή έγινε ενόψει της Γενικής Συνέλευσης του ΣΑΤΕ, όσον αφορά το νέο νόμο για τα δημόσια έργα, ο οποίος βρισκόταν ήδη σε διαβούλευση, σε αντίθεση με τον δεύτερο, ο οποίος δήλωσε ότι είχε παραστεί ορισμένες φορές στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ για συνδικαλιστικούς λόγους, χωρίς, όμως, να επιβεβαιώσει την παρουσία του στο ξενοδοχείο αυτό στις 9.3.2011. Εξάλλου, σύμφωνα με τα Πρακτικά της ετήσιας ΓΣ του ΣΑΤΕ της 31^{ης} Μαρτίου 2011 [...] αλλά και από την έρευνα που διενεργήθηκε στον ιστότοπο του ΣΑΤΕ και ειδικότερα στην αλληλογραφία για τα θέματα Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, προέκυψε ότι η δράση του συνδέσμου για το ζήτημα του νέου νόμου για τα δημόσια έργα είχε ολοκληρωθεί από τις 3.3.2011 όταν και στάλθηκε σχετική επιστολή από το σύνδεσμο προς την ηγεσία του Υπουργείου ΥΠΟΜΕΔΙ. Ενόψει αυτών, η Ε.Α., αφού έλαβε υπόψη ότι οι διεργασίες του ΣΑΤΕ για τα εν λόγω θέματα είχαν ήδη ολοκληρωθεί στις 3.3.2011, δηλαδή έξι ημέρες πριν την συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ στις 9.3.2011, καθώς όλες οι επιστολές του ΣΑΤΕ για κοινοποίηση των προτάσεων του στους υπευθύνους των πολιτικών κομμάτων, στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ), τον Σύνδεσμο Ελληνικών-Εταιρειών Γραφείων Μελετών (ΣΕΓΜ), τον Σύνδεσμο Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ) και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεως Μηχανικών Δημοσίων Υπαλλήλων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών (ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ) στις 17.3.2011, είχαν όλες λάβει αριθμό πρωτοκόλλου στις 3.3.2011, απέρριψε τον ισχυρισμό του [...] και των υπολοίπων προσώπων ότι το βασικό θέμα της συνάντησης στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ ήταν η προετοιμασία ενόψει της ΓΣ του ΣΑΤΕ σχετικά με το νέο νόμο για τα δημόσια έργα. Στο συμπέρασμα αυτό συνηγορεί, κατά την Ε.Α., και η μαρτυρία του [...], ο οποίος κατέθεσε ότι ο ΣΑΤΕ συνήθως διοργάνωνε συναντήσεις συνδικαλιστικού περιεχομένου στο ξενοδοχείο ΤΙΤΑΝΙΑ (οδό

Πανεπιστημίου), στο CARAVEL και στο Βιομηχανικό Επιμελητήριο και όχι στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ. Εξάλλου, και η μαρτυρία του [...] κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Ε.Α. της 23ης Ιουλίου 2019, δεν επιβεβαίωσε ότι η συνάντηση στο ΙΛΙΣΣΟΣ έγινε για συνδικαλιστικούς λόγους, καθόσον ανέφερε ότι «[λ]επτομέρειες δεν γνωρίζω. Ήταν η εποχή νομίζω που ήταν να γίνουνε κάποιες αρχαιρεσίες στο ΣΑΤΕ, που είναι αντίστοιχο συνδικαλιστικό όργανο των εργοληπτών με το αντίστοιχο το δικό μας, της Πανελλήνιας Εργοληπτικής, της ΠΕΔΜΕΔΕ, και θα γινόταν κάποιες συνεννοήσεις εργοληπτών κ.λπ. Αυτό ξέρω. Τίποτα άλλο». Επίσης, και από την κατάθεση του [...], ο οποίος δήλωσε ότι «[ε]γώ ξέρω ότι την περίοδο εκείνη γίνονταν κάποιες συναντήσεις οι οποίες είχαν σχέση με τις εκλογικές διαδικασίες του Συνδέσμου Ανωτάτων Τεχνικών Εταιρειών και πιθανολογώ ότι μπορούσαν να 'χουν βρεθεί γι' αυτό...», δεν προέκυψε με απόλυτη σαφήνεια ότι η συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ έγινε για συνδικαλιστικούς λόγους. Επισημαίνεται σε κάθε περίπτωση ότι ο ίδιος δεν ήταν παρών στη συνάντηση στο ΙΛΙΣΣΟΣ, αλλά έμαθε από άλλα πρόσωπα για την πιθανολογούμενη κατά τον ίδιο συνάντηση στο ΙΛΙΣΣΟΣ. Επίσης, από την κατάθεση του [...] προκύπτει ότι, σε συνδικαλιστικό επίπεδο, [...]. Υπό το φως των ανωτέρω, φαίνεται ότι, κατά τον [...], εταιρείες [...] φέρεται ότι συνεργάστηκαν μεταξύ τους, [...], για να οργανώσουν μια συνάντηση σε ένα ξενοδοχείο. Η εξήγηση αυτή, κατά την κρίση της Ε.Α., αποτελεί όλως αντιφατικό και ανατιολόγητο, και συνεπώς απαράδεκτο, επιχείρημα εκ μέρους της ΙΛΙΣΣΟΣ ΑΤΕ.

7. Επειδή, περαιτέρω, κατά τον επιτόπιο έλεγχο της Γ.Δ.Α, στην ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, εντοπίστηκαν δύο πίνακες excel με στοιχεία εταιρειών που είχαν λάβει τεύχη δημοπράτησης του υπό εξέταση έργου και χειρόγραφες σημειώσεις, που συσχετίζουν τη συνάντηση στις 9.3.2011 με το έργο αυτό. Συγκεκριμένα, εντοπίστηκε έγγραφο με χειρόγραφη σημείωση «Τετάρτη 5:00» στην 1η σελίδα αυτού. Πρόκειται για 2-σέλιδο πίνακα (Excel) με τίτλο: «ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΕΡΓΟ: «5ο ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΛΑΜΙΑΣ»» και περιέχει 60 από τις 62 εταιρείες, οι οποίες παρέλαβαν τεύχη δημοπράτησης για τον εξεταζόμενο διαγωνισμό. Στην πρώτη

στήλη του πίνακα εμφανίζεται ο αύξων αριθμός («Α/Α»), στη δεύτερη στήλη η επωνυμία των εταιρειών («ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ»), η τρίτη στήλη έχει τίτλο «ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ Κον», η τέταρτη στήλη περιλαμβάνει την τάξη πτυχίου της κάθε εταιρείας στα οικοδομικά («ΟΙΚΟ»), η πέμπτη στήλη την αντίστοιχη τάξη Η/Μ («Η/Μ»), η έκτη στήλη την ημερομηνία λήξης της ενημερότητας των εργοληπτικών πτυχίων («ΛΗΞΗ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ»), η έβδομη στήλη τον εκπρόσωπο της κάθε εταιρείας («ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ») και η όγδοη στήλη τον νομό δραστηριοποίησης («ΝΟΜΟΣ») κάθε εταιρείας. Υπάρχουν και άλλες στήλες στον πίνακα που δεν ήταν συμπληρωμένες, όπως («ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ», «ΕΝΤΟΠΙΟΤΗΤΑ», «ΜΕΣΑ», «ΕΞΩ»). Σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζει, κατά την Ε.Α., η 3η στήλη «ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ Κον», η οποία, καταγράφει την κατανομή των 60 αυτών εταιρειών σε 13 πρόσωπα – εκπροσώπους κάποιων εξ αυτών, οι οποίοι, ανέλαβαν να «ειδοποιήσουν» συγκεκριμένες εταιρείες ο καθένας και να τις ενημερώσουν, είτε σχετικά με τη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ, είτε σχετικά με τον τρόπο κατανομής του έργου. Σε κάθε περίπτωση, το αντικείμενο της ειδοποίησης, όπως διακρίνεται και στον τίτλο του πίνακα ήταν το υπό εξέταση έργο και η επικοινωνία έλαβε χώρα μεταξύ ανταγωνιστριών εταιρειών στην διεκδίκηση του έργου στον διαγωνισμό που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί. Τα 13 αυτά πρόσωπα και οι εταιρείες που ανέλαβε να ειδοποιήσει το καθένας από αυτά, σύμφωνα με το συγκεκριμένο έγγραφο, είναι: 1) ο [...] (της ΒΑΛΤΕΣΙΝΙΚΟ και της ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ 2020), τις εταιρείες: [...], ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ 2020 ΑΕ, ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΑΤ, ΤΕΚΑ, ΛΑΤΟΜΙΚΗ, ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ, [...], ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, [...], ΩΡΙΩΝ, [...] ΙΛΙΣΣΟΣ ΑΤΕ, [...], 2) ο [...] (της ΙΛΙΣΣΟΣ ΑΤΕ) τις εταιρείες: [...], 3) ο [...] την εταιρεία: [...], 4) [...] τις εταιρείες : [...], 5) ο [...] τις εταιρείες: [...], 6) ο [...] τις εταιρείες: [...], 7) ο [...] τις εταιρείες: [...], 8) ο [...] τις εταιρείες: [...], 9) ο [...] τις εταιρείες: [...], 10) ο [...] τις εταιρείες : [...], ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ, [...], ΤΕΚΑΛ [προσφεύγουσα], [...], 11) ο [...] τις εταιρείες : [...], 12) ο [...] τις εταιρείες : [...] και 13) ο [...] την εταιρεία : ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ. Στο άνω περιθώριο της πρώτης σελίδας του 1ου Πίνακα Excel, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, εντοπίζεται χειρόγραφη σημείωση «Τετάρτη 5:00», η οποία παραπέμπει στη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ, η οποία

πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 9.3.2011 στις 17:00. Τα 13 πρόσωπα που φέρονται να επικοινωνήσαν ή θα επικοινωνούσαν με τις εταιρείες, σύμφωνα με τον εν λόγω πίνακα, αποτελούν εκπροσώπους εταιρειών που έλαβαν τεύχη δημοπράτησης για το εξεταζόμενο έργο. Στον ίδιο πίνακα και μπροστά από τις επωνυμίες κάποιων εταιρειών εντοπίζονται χειρόγραφα αύξοντες αριθμοί. Πιο συγκεκριμένα, μπροστά από την 23η γραμμή του πίνακα (ΛΑΤΟΜΙΚΗ) έχει προστεθεί, χειρόγραφα, ο αριθμός 1, στην 30η γραμμή [...] ο αριθμός 2, στην 38η γραμμή (ΩΡΙΩΝ) ο αριθμός 3, στην 44η γραμμή (ΤΕΚΑΛ-προσφεύγουσα) ο αριθμός 4 και στην 58η γραμμή (ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ) ο αριθμός 5. Κατά την άποψη της Επιτροπής, οι χειρόγραφοι αύξοντες αριθμοί αποτελούσαν ένα σχέδιο της προ-συμφωνημένης σειράς μειοδοσίας για τον εξεταζόμενο διαγωνισμό (1. ΛΑΤΟΜΙΚΗ, 2. [...], 3. ΩΡΙΩΝ, 4. ΤΕΚΑΛ-προσφεύγουσα, 5. ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ), η οποία επαληθεύτηκε σε σημαντικό βαθμό, καθώς σύμφωνα με τα αποτελέσματα του διαγωνισμού, πρώτη μειοδότρια και ανάδοχος του έργου ανακηρύχθηκε η Κ/Ξ ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ-ΛΑΤΟΜΙΚΗ, δεύτερη μειοδότρια η Κ/Ξ ΩΡΙΩΝ-ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, τέταρτη μειοδότρια η ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ και πέμπτη μειοδότρια η προσφεύγουσα. Επίσης, κατά τον ίδιο επιτόπιο έλεγχο της Υπηρεσίας στην ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, εντοπίστηκε και δεύτερος πίνακας EXCEL, ήτοι έγγραφο αποτελούμενο από 2-σέλιδο πανομοιότυπο πίνακα excel, ο οποίος διαφέρει σε ελάχιστα σημεία από τον πρώτο πίνακα excel, με επισυναπτόμενη σελίδα με χειρόγραφες σημειώσεις. Ο εν λόγω πίνακας διαφέρει από τον προηγούμενο μόνο στα εξής: Στη θέση α/α 26 όπου η [...] έχει αντικαταστήσει την [...], στη θέση α/α 39 η εταιρεία [...] έχει αντικαταστήσει την [...], στη θέση α/α 55 η εταιρεία [...] έχει αντικαταστήσει την [...] και στις θέσεις 61 και 62 έχουν προστεθεί η [...] και η [...], όπως ακριβώς αναγράφονται στον κατάλογο της προϊσταμένης αρχής με τις εταιρείες που έλαβαν τεύχη δημοπράτησης. Μια επιπλέον διαφοροποίηση εντοπίζεται στα ονόματα της στήλης «ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ Κον», στα οποία περιλαμβάνονται τώρα και οι [...] (ΛΑΤΟΜΙΚΗ), [...] (ΛΑΚΩΝ) και [...] εταιρείες που είχαν λάβει τεύχη του διαγωνισμού. Στον εν λόγω πίνακα έχουν κυκλωθεί, χειρόγραφα, οι αύξοντες αριθμοί των εξής οκτώ (8) εταιρειών: ΛΑΤΟΜΙΚΗ, ΩΡΙΩΝ, ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ, ΤΕΚΑΛ [προσφεύγουσα], [...], οι τέσσερις πρώτες από τις

οποίες υπέβαλαν προσφορά στο διαγωνισμό. Στην επισυναπτόμενη σελίδα, ο συντάκτης έχει μεταφέρει, χειρόγραφα, 12 αύξοντες αριθμούς οι οποίοι αντιστοιχούν στους αύξοντες αριθμούς μιας πρώτης επιλογής 12 εταιρειών από τις 62 του πίνακα. Οι εταιρείες αυτές είναι οι: ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ, ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ, [...] ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, [...], ΛΑΚΩΝ, ΤΕΚΑ, [...] και ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ. Από τις 12 αυτές εταιρείες οι μισές (6) έχουν κυκλωμένους χειρόγραφα τους αύξοντες αριθμούς τους («α/α»). Οι έξι αυτές εταιρείες (ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ, ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, ΛΑΚΩΝ, ΤΕΚΑ, [...] και ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ), μαζί με τη ΛΑΤΟΜΙΚΗ (με την οποία συνέστησε κοινοπραξία η ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ), ταυτίζονται με τις εταιρείες που καταγγέλλονται στην ανυπόγραφη καταγγελία της 13.3.2011. Οι έξι αυτές εταιρείες με την ΛΑΤΟΜΙΚΗ και την ΩΡΙΩΝ αποτελούσαν, κατά την Ε.Α., την προ-συμφωνημένη επιλογή συμμετοχής στο διαγωνισμό, στην οποία κατέληξαν οι εταιρείες μετά από διαπραγματεύσεις κατά τη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ. Στην ίδια σελίδα, χειρόγραφα, φαίνεται ότι οι έξι ανωτέρω εταιρείες έχουν λάβει μια σειρά μειοδοσίας, με το 1 να αποδίδεται στην ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ, το 2 στην ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, το 3 στη ΛΑΚΩΝ, το 4 στην ΤΕΚΑ, το 5 στην [...] και την 6η θέση να εμφανίζεται κενή, η οποία όμως αντιστοιχεί στην 6η ανωτέρω εταιρεία που είναι η ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ. Τέλος, στο δεξιό και άνω τμήμα της σελίδας, οι αύξοντες αριθμοί των τριών πρώτων εταιρειών ΙΛΙΟΝ, ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ και ΛΑΚΩΝ έχουν μπει χειρόγραφα σε πλαίσιο, κάτω από το οποίο, διακρίνονται οι εγγραφές «50.000» και αυτό των «70.000 με τιμολόγιο», οι οποίες αναφέρονται σε αποζημίωση των εταιρειών που είτε δεν θα υποβάλλουν προσφορές είτε θα υποβάλλουν εικονικές. Σημειώνεται ότι η ανωτέρω προσυμφωνημένη σειρά κατάταξης των τριών πρώτων εταιρειών επαληθεύτηκε από τα αποτελέσματα του διαγωνισμού, καθώς πρώτη μειοδότρια και ανάδοχος ανακηρύχθηκε η Κ/Ξ ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ-ΛΑΤΟΜΙΚΗ, η δεύτερη μειοδότρια η Κ/Ξ ΩΡΙΩΝ-ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ και τρίτη μειοδότρια η ΛΑΚΩΝ. Ενόψει αυτών, η Ε.Α. έκρινε ότι και από τα ανωτέρω στοιχεία υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις ότι οι εταιρείες είχαν προσυμφωνήσει τη σειρά των μειοδοτών του διαγωνισμού, η οποία επαληθεύθηκε σε σημαντικό βαθμό, καθώς η [...] αντικαταστάθηκε από τις ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ και [...].

8. Επειδή, ωσαύτως, κατά τον έλεγχο στην εταιρεία ΤΕΚΑ εντοπίστηκε εισερχόμενο μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας με επισυναπτόμενο σχέδιο υπεργολαβικού συμφωνητικού με τίτλο «ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΛΑΜΙΑ_ΙΛΙΟΝ.doc» και αποστολέα την [...], υπεύθυνη τμήματος δημοπρασιών της εταιρείας ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΑΤ (μέλος της αναδόχου Κ/Ξ). Αποδέκτες του μηνύματος ήταν οι 5 από τις 8 εταιρείες που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, δηλαδή η προσφεύγουσα, η ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ, η ΛΑΚΩΝ, η ΤΕΚΑ και η ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ. Η αποστολή του ηλεκτρονικού μηνύματος έγινε στις 10.3.2011, μια ημέρα μετά τη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ και ώρα 12:04μ.μ. και είχε θέμα: «Συμφωνητικό για το έργο της Λαμίας». Το περιεχόμενο του μηνύματος ήταν το εξής: «Παρακαλώ όπως μου συμπληρώσετε τα στοιχεία που αφορούν την εταιρεία σας. Ευχαριστώ εκ των προτέρων. [...] Στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση. [...]». Στο εν λόγω μήνυμα επισυναπτόταν έγγραφο word με τίτλο : «ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΛΑΜΙΑ_ΙΛΙΟΝ doc». Το ανωτέρω μήνυμα με το επισυναπτόμενο συμφωνητικό εντοπίστηκε και στην ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ και συγκεκριμένα στον Η/Υ [...], στην οποία είχε προωθηθεί στις 14:26 μ.μ. της ίδιας μέρας από [...], υπάλληλο της εταιρείας αυτής. Επίσης, το ίδιο μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας με το επισυναπτόμενο συμφωνητικό που εντοπίστηκε στην ΤΕΚΑ βρέθηκε και κατά τον έλεγχο στην εταιρεία ΛΑΚΩΝ, η οποία είναι μια από τους παραλήπτες του μηνύματος, και συγκεκριμένα στον Η/Υ [...]. Η τελευταία μάλιστα απάντησε στο μήνυμα [...] την ίδια μέρα και ώρα 12:08 μ.μ., γνωστοποιώντας την επωνυμία, τη διεύθυνση και τα τηλέφωνα της εταιρείας ΠΙΜΕΡ ΑΤΕ, η οποία, σύμφωνα με την από 17.4.2013 κατάθεση του [...], είναι εταιρεία ιδίων συμφερόντων με την ΛΑΚΩΝ: [...]. Η τόσο άμεση απάντηση της ΛΑΚΩΝ στην πρόσκληση της ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΑΤ σε σχέση με τη σύσταση υπεργολαβικού μεταξύ της αναδόχου κοινοπραξίας και της ΠΙΜΕΡ ΑΤΕ καθώς και η χειρόγραφη σημείωση της γραμματείας της ΛΑΚΩΝ για το ίδιο θέμα, στην οποία αναφέρεται: «ΤΗΛ BOSS [...] να τον πάρει το Boss. Ισχύει το ραντεβού στις 10πμ ΙΛΙΣΣΟΣ ξενοδοχείο» καταδεικνύει, κατά την Ε.Α., ότι είχε προσυμφωνηθεί η υπογραφή συμφωνητικού για τον εν λόγω διαγωνισμό. Επίσης, κατά τον έλεγχο στη ΛΑΚΩΝ και στο γραφείο του [...] εντοπίστηκε εκτυπωμένο το ίδιο σχέδιο συμφωνητικού, γεγονός το οποίο

καταδεικνύει ότι το συγκεκριμένο συμφωνητικό δεν πέρασε απαρατήρητο από την εταιρεία αυτή, απεναντίας η ύπαρξή του ήταν σε γνώση των επιτελικών στελεχών της εταιρείας, καθώς εκτύπωσή του εντοπίστηκε στο γραφείο του [...]. Επιπλέον, κατά τον έλεγχο στην ίδια εταιρεία ΛΑΚΩΝ και συγκεκριμένα στον γραφείο [...] εντοπίστηκε η από 11.3.2011 και ώρα 14:58 τηλεομοιοτυπία που είχε αποσταλεί από την ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ (από τον αριθμό [...]) με σημείωση «υπόψη [...]» της ΛΑΚΩΝ, στην οποία επισυναπτόταν ανυπόγραφο, αλλά συμπληρωμένο με τα στοιχεία της ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ ως υπεργολάβου και προσαρμοσμένο στις εργασίες Η/Μ, το ιδιωτικό συμφωνητικό υπεργολαβίας (με την ανάδοχο Κ/Ξ) που είχε αποστείλει [...]. Σχετικά, στην από 17.4.2013 κατάθεσή του ο [...] της ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ ανέφερε: «Πήραμε το σχέδιο ιδιωτικού συμφωνητικού που έστειλε η [...], το μετατρέψαμε σε αυτό που μας ενδιέφερε, δηλαδή τις ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες και προσπαθήσαμε μέσω της ΛΑΚΩΝ να ενημερώσουμε και τις υπόλοιπες εταιρίες, όπως γίνεται και μέσω των προμηθευτών». Επιπλέον ανέφερε ότι: «Θεωρώ ότι τα δυο αυτά συμφωνητικά είναι αδούλευτα χαρτιά. Είναι απλά σχέδια. Ίσως μας τα στείλανε για να μας πούνε να κατέβουμε σαν υπεργολάβοι. Ή τους τα ζητήσαμε εμείς για να τα χρησιμοποιήσουμε σαν πρότυπα». Αντίστοιχο μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας εντοπίστηκε κατά τον έλεγχο της Υπηρεσίας στην έδρα της προσφεύγουσας και συγκεκριμένα στον Η/Υ της [...] με αποστολέα την [...] και αποδέκτες τους: [...] της ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ, [...] της ΛΑΤΟΜΙΚΗ, [...] υπάλληλο της προσφεύγουσας και [...] της ΩΡΙΩΝ. Το εν λόγω μήνυμα στάλθηκε στις 10.3.2011 και ώρα 12:16 μ.μ., είχε θέμα: «Υπόδειγμα συμφωνητικού για το έργο της Λαμίας» και επισυναπτόμενο έγγραφο με τίτλο: «ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΛΑΜΙΑ_ΙΛΙΟΝ.doc», το οποίο είναι το ιδιωτικό συμφωνητικό που εντοπίστηκε στην εταιρεία ΤΕΚΑ, με τη μοναδική διαφορά, σε σχέση με το 1ο μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, ότι ως νόμιμος εκπρόσωπος της Κ/Ξ και εγγυητής εμφανίζεται, αντί του [...] της ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΑΤ, ο [...] της ΛΑΤΟΜΙΚΗ (έτερο μέρος της αναδόχου Κ/Ξ). Επομένως, το εν λόγω μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας με το επισυναπτόμενο συμφωνητικό υπεργολαβίας στάλθηκε από την ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΑΤ στις υπόλοιπες 8 από τις 9 εταιρείες (προσφεύγουσα, ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ, ΛΑΚΩΝ,

ΛΑΤΟΜΙΚΗ, ΤΕΚΑ, ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ, ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ και ΩΡΙΩΝ) που συμμετείχαν στο διαγωνισμό ως προσφοροδότες. Το μήνυμα αυτό, το απόγευμα της ίδιας ημέρας και ώρα 6:46 μ.μ. προωθήθηκε από [...] της προσφεύγουσας) στον [...] της προσφεύγουσας). Οι δυο εκδόσεις του υπεργολαβικού συμφωνητικού, ήτοι του πρώτου και δεύτερου μηνύματος ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, έχουν συμπληρωμένη την επωνυμία της αναδόχου Κ/Ξ, ενώ το πεδίο των στοιχείων της υπεργολάβου εταιρείας είναι κενό προς συμπλήρωση από τους παραλήπτες του. Το αντικείμενο του συμφωνητικού στο άρθρο 1 αυτής ορίζεται ως «η σύμπραξη και η συνεκτέλεση του έργου». Ωστόσο, όπως ήδη αναφέρθηκε, δεν υπήρχε υποχρέωση από την διακήρυξη του διαγωνισμού για σύναψη υπεργολαβικών σχέσεων για την εκτέλεση του έργου. Στο ίδιο άρθρο παρ. 2.4. προβλέπεται ότι σε περίπτωση που οποιοδήποτε μέλος της συμφωνίας δεν θελήσει να προχωρήσει την υπεργολαβία, τότε συμφωνείται εκ των προτέρων ότι έναντι των εξόδων και μέρους των αναμενόμενων κερδών ο υπεργολάβος θα λάβει συγκεκριμένη αποζημίωση από την ανάδοχο Κ/Ξ. Στο άρθρο 3 προβλέπεται το ύψος της αποζημίωσης του υπεργολάβου, καθώς και η εγγύηση της διασφάλισης της πληρωμής του με την έκδοση οπισθογραφημένης επιταγής από το νόμιμο εκπρόσωπο της Κ/Ξ, οποίος έχει το ρόλο του εγγυητή, η οποία προβλέπεται να παραδοθεί με την υπογραφή του συμφωνητικού και να επιστραφεί σε περίπτωση που η συμφωνία υλοποιηθεί. Προβλέπεται επίσης σε περίπτωση παράτασης της προθεσμίας να προσαρμοστεί ανάλογα και η ημερομηνία της διασφαλιστικής επιταγής, ενώ η επίσημη φορολογική υπεργολαβία δεν είναι υποχρεωτική, αλλά εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του υπεργολάβου. Το συγκεκριμένο στοιχείο συνδέεται και με τη χειρόγραφη σημείωση που βρέθηκε σε έγγραφο του [...], στο οποίο γινόταν αναφορά/διάκριση σε «50.000...» και «70.000 με τιμολόγιο». Κατά τον δεύτερο επιτόπιο έλεγχο στην εταιρεία ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ στις 14.4.2011, διαπιστώθηκε ότι η [...] είχε διαγράψει την αποστολή των ανωτέρω απεσταλμένων ηλεκτρονικών μηνυμάτων από τον προσωπικό της λογαριασμό, ισχυριζόμενη στην από 14.4.2011 κατάθεσή της ότι: «Μου δόθηκε από τον [...] ένα αρχείο και κάποιοι παραλήπτες ώστε να σταλεί σε αυτούς με e-mail. Το e-mail το έστειλα σε αυτούς

τους αποδέκτες. Εστάλη από το προσωπικό μου e-mail διότι συχνά αντιμετωπίζουμε προβλήματα με τους υπολογιστές της εταιρείας, καθώς και τα e-mail. Δεν θυμάμαι εάν απάντησαν οι συγκεκριμένοι παραλήπτες, θυμάμαι ότι δεν αποθήκευσα κάτι στον υπολογιστή ούτε τύπωσα κάτι για να το χρησιμοποιήσω εγώ ή κάποιος άλλος. Δεν είχα και δεν έχω στην κατοχή μου συμπληρωμένο ιδιωτικό συμφωνητικό από κάποια εκ των εταιρειών που ήταν παραλήπτες. Γενικά δεν ασχολούμαι με ιδιωτικά συμφωνητικά και δεν έχω κάτι τέτοιο στην κατοχή μου. Δεν είναι της αρμοδιότητάς μου. Δεν γνωρίζω τις κυρίες [...] που αναφέρονται στο εν λόγω ηλεκτρονικό μήνυμα. Το περιεχόμενο του συνημμένου αρχείου δεν το γνώριζα μέχρι την επίδειξή του από εσάς, τυπωμένο όπως μου το φέρατε. [...] Το e-mail το προσωπικό βρέθηκε σχεδόν άδειο διότι ο,τιδήποτε δεν μου χρειάζεται το διαγράφω. Κατόπιν της επιδείξεως του εγγράφου από εσάς εξήγησα ότι η διαδικασία της υπεργολαβίας προβλέπεται από τον κώδικα των Δημοσίων Έργων ως υποχρεωτική στην εν λόγω περίπτωση του έργου «5ο Λύκειο Λαμίας (Τμ Α1 και Β), δεν ήταν απόλυτα διευκρινισμένο εάν θα πρέπει να ακολουθηθεί αυτή η διαδικασία, διότι καταρχήν η επίσημη διακήρυξη το προέβλεπε ενώ αρμόδιο όργανο (Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών) κατά την εκτίμησή μου την τροποποίησε με έγγραφό της. Σε περιπτώσεις έργων των οποίων τα συμβατικά τεύχη ακόμη δεν έχουν προμηθευτεί για πρακτικούς λόγους (π.χ. απόσταση, courier) για να καλύψουμε την πιθανότητα υποχρεωτικής υπεργολαβίας και προκειμένου να διασφαλίσουμε τη συμμετοχή της εταιρείας στο διαγωνισμό με εργολήπτη υπεργολάβο, ο [...] επικοινωνεί με υποψήφιους υπεργολάβους, προκειμένου να καλύψει όλες τις πιθανότητες λόγω του περιορισμένου αριθμού υποψηφίων εργοληπτών, κατόχων ΜΕΕΠ». Σημειώνεται πάντως ότι το κείμενο-περιεχόμενο της προκήρυξης από την α' φάση (1.3.2011) στη β' φάση (14.3.2011) δεν άλλαξε. Σε ερώτηση σχετικά με το εάν οι εταιρείες γνώριζαν για την υποχρεωτική ή μη σύναψη υπεργολαβίας, ως προϋπόθεση για την κατασκευή του έργου, η προσφεύγουσα απάντησε αρνητικά. Ειδικότερα, ο [...] στην από 14.4.2011 κατάθεσή του ανέφερε : «Δεν γνωρίζουμε την [...]. Διάφοροι εργολάβοι στέλνουν διάφορα e-mails στην [...] [...] τα προωθεί σε μένα τα οποία αξιοποιώ. Προώθησα το e.mail στον [...], ο οποίος είναι [...] και φίλος

και ενδιαφερόταν να συμμετάσχει στο διαγωνισμό με το δικό μου πτυχίο [...] επειδή ο ίδιος δεν έχει την απαιτούμενη κατηγορία πτυχίου. Στη συνέχεια διέγραψα το e-mail διότι δεν με αφορούσε». Εντούτοις, στην από 19.11.2013 απαντητική του επιστολή στην Υπηρεσία ο [...] παραδέχεται ότι ήταν άλλος ο λόγος της αποστολής του συμφωνητικού από την [...]. Συγκεκριμένα ανέφερε : «Ζητήσαμε από κάποιον συνάδελφο να μας αποστείλει ένα γενικό σχέδιο Υπεργολαβικού Συμφωνητικού. Αυτό κατόπιν εστάλη στον συνάδελφο [...], ο οποίος είχε πάρει τα τεύχη από την Λαμία για λογαριασμό μας και με τον οποίο θα κάναμε Υπεργολαβία σε περίπτωση που ανακηρυσσόμασταν ανάδοχοι του έργου καθώς ο ίδιος είχε πτυχίο μικρότερης τάξης». Από την ανάλυση δε των αποδεικτικών στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, προέκυψε ότι ήταν γνωστό στις εταιρείες, τουλάχιστον από τις 22.2.2011, ότι η σύναψη υπεργολαβίας δεν ήταν υποχρεωτική για την κατασκευή του έργου, ενώ εκείνες που συμμετείχαν τελικά στο διαγωνισμό (με εξαίρεση μόνο την εταιρεία [...]), είχαν λάβει το σχέδιο συμφωνητικού υπεργολαβίας από την ανάδοχο Κ/Ξ (με ηλεκτρονική αλληλογραφία από [...]), τέσσερις ημέρες πριν την διεξαγωγή του διαγωνισμού, με συμπληρωμένα τα στοιχεία της αναδόχου, στοιχείο το οποίο καταδεικνύει και αυτό, κατά την Ε.Α., μεταξύ άλλων, ότι ήταν εκ των προτέρων γνωστό και προσυμφωνημένο το αποτέλεσμα. Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι η αποστολή του εν λόγω σχεδίου σύμβασης προς τις εταιρείες έλαβε χώρα σε μεταγενέστερο χρονικά στάδιο από την ρητή αρνητική απάντηση της προϊστάμενης αρχής σχετικά με την υποχρέωση υπογραφής υπεργολαβικών συμβάσεων για την κατασκευή του έργου. Ταυτόχρονα, το γεγονός ότι παραλήπτες του εν λόγω σχεδίου συμφωνητικού υπήρξαν μόνο οι εταιρείες οι οποίες τελικά κατέθεσαν προσφορά στο διαγωνισμό και όχι άλλες, καταρρίπτει, κατά την Ε.Α., τον ισχυρισμό ότι η εν λόγω αποστολή του μηνύματος ηλεκτρονικής αλληλογραφίας έλαβε χώρα στο πλαίσιο αναζήτησης συνεργασιών, καθώς αφενός θα υπήρχαν στους παραλήπτες του συμφωνητικού και εταιρείες που δεν έλαβαν μέρος τελικά στο διαγωνισμό και αφετέρου το έργο, όπως αποδείχθηκε, ολοκληρώθηκε χωρίς υπεργολαβίες στο σύνολό του. Τα ανωτέρω σε συνδυασμό με το γεγονός ότι στο σχέδιο του υπεργολαβικού συμφωνητικού,

που στάλθηκε από τα μέλη της Κ/Ξ μερικές μέρες πριν το διαγωνισμό μόνο στις εταιρείες που συμμετείχαν σε αυτόν και ήταν συμπληρωμένο με την επωνυμία του αναδόχου, προβλεπόταν η διασφάλιση του υπεργολάβου στην περίπτωση αθέτησης της συμφωνίας με επισυναπτόμενη σε αυτό επιταγή, οδηγούν, κατά την Επιτροπή, στο συμπέρασμα ότι ο σκοπός αποστολής του εν λόγω συμφωνητικού δεν ήταν η διερεύνηση ενδεχόμενων συνεργασιών με τη μορφή υπεργολαβίας (όπως αναφέρουν στις καταθέσεις τους οι εταιρείες), αλλά η διασφάλιση της αποζημίωσης των εταιρειών - προσφοροδοτών που έλαβαν μέρος στην προσχεδιασμένη δημοπράτηση του έργου, και συμφώνησαν να υποβάλλουν εικονική προσφορά. Κατά την Ε.Α., η συγκεκριμένη πρακτική μεταξύ κατασκευαστικών εταιρειών είχε ακολουθηθεί και σε άλλες περιπτώσεις διαγωνισμών κατασκευής δημοσίων έργων στο πρόσφατο παρελθόν, όπως προκύπτει από την υπ' αρ. 642/2017 απόφαση διευθέτησης της Ολομέλειας της Ε.Α. επί της αυτεπάγγελτης έρευνας σε διαγωνισμούς δημοπράτησης δημόσιων έργων υποδομής, ιδίως οδοποιίας, εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης οδικών αξόνων, κατασκευής νέων αυτοκινητοδρόμων, συγκοινωνιακών έργων, καθώς επίσης και από την υπ' αρ. 644/2017 απόφαση της Ολομέλειας της Ε.Α. επί της αυτεπάγγελτης έρευνας σχετικά με διαγωνισμούς δημοπράτησης δημόσιων έργων του Νομού Πέλλας. Με τον συγκεκριμένο μηχανισμό, εξασφαλίστηκε, εν προκειμένω, κατά την Ε.Α., η αποζημίωση των εταιρειών που συμμετείχαν στο διαγωνισμό και υπέβαλλαν εικονική προσφορά ή προσφορά κάλυψης προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχής έκβαση του διαγωνισμού υπέρ της αναδόχου Κ/Ξ. Από την άλλη πλευρά, στο ίδιο αποτέλεσμα συνέτεινε και η καταστολή προσφοράς που έλαβε χώρα και μεταξύ των λοιπών ερευνώμενων εταιρειών, οι οποίες έλαβαν τεύχη δημοπράτησης, ενδεχομένως εξέδωσαν και εγγυητικές επιστολές, αλλά απείχαν τελικά από τη διαδικασία υποβολής προσφορών, ορισμένες τουλάχιστον από τις οποίες είτε επειδή απειλήθηκαν, όπως σαφώς αναφέρεται στην ανώνυμη επιστολή, είτε επειδή «αποζημιώθηκαν» με τη μορφή χρηματικού ανταλλάγματος που δόθηκε από την ανάδοχο Κ/Ξ το ύψος της οποίας συμφωνήθηκε στη συνάντηση στο Ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ, όπως αποτυπώνεται στις χειρόγραφες σημειώσεις που εντοπίστηκαν σε έγγραφο που

συλλέχθηκε από την ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ «50.000 ...» και «70.000 με τιμολόγιο». Σχετικά με την προσφερόμενη έκπτωση από τις ερευνώμενες/συμμετέχουσες εταιρείες στον επίμαχο διαγωνισμό, καθώς και την αιτιολόγηση του ύψους της σε σχέση με αντίστοιχα κατασκευαστικά έργα, ο [...] της προσφεύγουσας, [...] ανέφερε : «Δεν θυμόμαστε την έκπτωση που έδωσε η εταιρεία μας. Είναι προφανές ότι ήταν μικρότερη της έκπτωσης 12,77% του αναδόχου του έργου. Το ύψος των προσφερόμενων εκπτώσεων εξαρτάται από πολλούς παράγοντες πέραν του εργοταξιακού κόστους δηλαδή πρέπει να συνυπολογισθούν τα κόστη χρηματοδότησης, τα έξοδα των εγγυητικών επιστολών, οι τυχόν καθυστερήσεις πληρωμής των πιστοποιήσεων, οι τόκοι προεξόφλησης, οι πιθανές διακοπές εργασιών κ.λπ. και συνεπώς χρήζει επιχειρηματική αξιολόγηση τη δεδομένη στιγμή σε συνάρτηση με τις δυνατότητες χρηματοδότησης από μέρους της εταιρείας μας από τον τόπο εκτέλεσης του έργου, από το εάν έχουμε άλλο έργο στην ευρύτερη περιοχή, το ύψος του ανεκτέλεστου κλπ. Προφανώς για να δοθεί η έκπτωση αυτή από την εταιρεία μας, αξιολογήθηκε». Στο υπ' αριθμ. πρωτ. 291/13.5.2019 υπόμνημα της προσφεύγουσας αναφέρεται ότι η εταιρεία που έκανε την αξιολόγηση ήταν η [...]. Σχετικά με την εν λόγω εταιρεία προκύπτει ότι από το 2009 είναι συνεργάτης της [...], καθώς η τελευταία, βάσει στοιχείων στην ιστοσελίδα της, «....συγκροτήθηκε το 2009 από τη συνεργασία δύο εταιρειών, [...], με έδρα την Αθήνα [...]. Την από 25.2.2011 αξιολόγηση προς την προσφεύγουσα την υπογράφει ο [...]. Η εν λόγω αξιολόγηση (κοστολογική) του έργου της παρούσας δεν μπορεί, κατά την Ε.Α., να αναιρέσει αφ' εαυτή το γεγονός ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε στην χειραγώγηση του, όπως αναλυτικά αποδεικνύεται από την συνδυαστική ανάλυση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης. Σχετικά με τις προσφερόμενες από τις συμμετέχουσες στο διαγωνισμό εκπτώσεις κατά τη μελέτη αντίστοιχων έργων (κατασκευής σχολικών κτιρίων, με εργασίες οικοδομικές και Η/Μ, προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 2εκ. €, κατά την περίοδο 2008-2013), τα οποία δημοπρατήθηκαν στο σύνολο της χώρας κατά την περίοδο 2008-2013, η Ε.Α. διαπίστωσε ότι στη συντριπτική τους πλειοψηφία, στα έργα αυτά οι προσφερόμενες εκπτώσεις από τους αναδόχους, σύμφωνα με τις απαντήσεις της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και των εταιρειών

που συμμετείχαν στους διαγωνισμούς των έργων αυτών σε εθνικό επίπεδο, ήταν κατά πολύ μεγαλύτερες από το 12,77% που προσέφερε η ανάδοχος Κ/Ξ του επίμαχου έργου. Ειδικότερα, όπως προέκυψε από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φθιώτιδας, σε αντίστοιχα έργα όπως π.χ. 1. «Ανέγερση 16ου Δημοτικού Σχολείου Λαμίας» προϋπολογισμού 2.500.000€, ο οποίος διενεργήθηκε στις 23.2.2009 και 2. «Ενιαίο Σχολικό Συγκρότημα (Γυμνάσιο – Λύκειο) Λαμίας» προϋπολογισμού 10.852.800€, ο οποίος διενεργήθηκε στις 19.01.2010, τα αντίστοιχα ποσοστά έκπτωσης των αναδόχων εταιρειών ήταν ιδιαίτερα υψηλά (54,15% για την [...] και 53,77% για την [...] αντίστοιχα). Εξάλλου, η Ε.Α. προέβη σε επεξεργασία συγκρίσιμων στοιχείων, που προσκόμισαν οι ερευνώμενες εταιρείες αφενός και η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας αφετέρου, σχετικά με δημοπρατηθέντα έργα κατασκευής σχολικών κτιρίων, προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 2εκ. €, κατά την περίοδο 2008-2013, έργα τα οποία είναι σαφώς συγκρίσιμα με το υπό κρίση έργο. Ειδικότερα, επιλέχθηκαν 99 διαγωνισμοί που αφορούσαν είτε ανέγερση κτιρίων είτε προσθήκη αιθουσών με εργασίες οικοδομικές και Η/Μ, οι σαράντα ένα (41) από τους οποίους αφορούσαν σχολικά κτήρια δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γυμνασίων – λυκείων – ΤΕΕ), όπως το επίδικο έργο, οι τριανταπέντε (35) ανεγέρσεις κτηρίων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων), οι δέκα (10) κτήρια τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (πανεπιστημίων και ΤΕΙ), οι επτά (7) την κατασκευή βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, οι πέντε (5) την κατασκευή σχολικών συγκροτημάτων δημοτικών-γυμνασίων-λυκείων και ένας (1) την κατασκευή σχολικής εστίας. Από την επεξεργασία των ως άνω στοιχείων προέκυψε ότι μόνο σε έντεκα (11) περιπτώσεις η έκπτωση ήταν χαμηλότερη του 30% ενώ στις υπόλοιπες 88 αυτή κυμάνθηκε από 40%-60%. Η μέση έκπτωση του συνόλου των 99 έργων της εξεταζόμενης περιόδου ήταν 41,7%, με τυπική απόκλιση της τάξης του 12,9%, γεγονός το οποίο δείχνει ότι οι προσφερόμενες εκπτώσεις κυμαίνονταν από 28,8% έως 54,6%, κατά μέσο όρο. Ανάλογα συμπεράσματα προέκυψαν και από την διαχρονική εξέλιξη της μέσης ετήσιας έκπτωσης κατά την εξεταζόμενη περίοδο, η οποία κυμάνθηκε από 37,4% έως 48,4%.

9. Επειδή, κατά την ακροαματική διαδικασία που έλαβε χώρα στις 23.7.2019 κατέθεσαν εκ μέρους της προσφεύγουσας οι [...], αντιστοίχως, οι οποίοι δήλωσαν, ο μιν πρώτος ότι η ενασχόλησή τους με το συγκεκριμένο έργο έγινε κατόπιν όχλησης από συνάδελφο μηχανικό στη [...], ενώ, ενόψει του ότι το έργο ήταν εκτός Αττικής ήταν συντηρητικοί ως προς την έκπτωση που προσέφεραν, καθώς και ότι ουδείς από την εταιρεία παρευρέθηκε στη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ, ενώ, σχετικώς με το αποσταλλέν από την ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ ΑΤΕ στην προσφεύγουσα συμφωνητικό, δήλωσε ότι ήταν μία συνήθης διαδικασία μεταξύ των εταιρειών, αναφέροντας χαρακτηριστικά : «....Είχε πάρει στο γραφείο ο [...] και λέει, στείλτε μου αν είμαστε μειοδότες ένα σχέδιο υπερβολικό να ετοιμάσουμε, να ετοιμαστούμε αν είστε, αν είμαστε ανάδοχοι για να προχωρήσουμε. Και η κοπέλα έκανε μόνη της, μόνη της ένα, δύο, δεν ξέρω πώς τις λένε, 2-3 τηλέφωνα, και βρήκε το σχέδιο και το 'στειλε. Αυτό είναι. Δεν ασχοληθήκαμε καθόλου. Ούτε καν το διαβάσαμε», ενώ, σύμφωνα με [...], η [...] της προσφεύγουσας είχε εντολή από τον [...] να ψάξει στην αγορά για τέτοιου είδους συμφωνητικό. Ωστόσο, επί των ισχυρισμών αυτών, η Ε.Α. επισημαίνει ότι η προσφεύγουσα ήταν μια εδραιωμένη εταιρεία στην αγορά, με σχετική εμπειρία, δεδομένου ότι είχε αναλάβει, κατά δήλωση της ίδιας της εταιρείας, τα έργα της [...], και, ως εκ τούτου, κρίνεται εύλογο ότι τέτοιου είδους συμφωνητικά θα έπρεπε να είναι εκ των προτέρων διαθέσιμα ή τουλάχιστον γνωστά σε μια τέτοια εταιρεία σύμφωνα με τα ανωτέρω. Στην ερώτηση μέλους της Ε.Α. σχετικά με το εν λόγω ζήτημα : «Μα εσείς απ' ό,τι λέτε είσαστε μία εταιρεία η οποία και στο παρελθόν, [...], ησχολείτο με έργα. Δεν διέθετε ένα σχέδιο συμφωνητικού;», ο κ. [...] ανέφερε ότι τα δικά του συμφωνητικά ήταν πιο πολύπλοκα και δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για το υπό κρίση έργο, τοποθέτηση, η οποία κρίθηκε από την Ε.Α. ως μη επαρκώς στοιχειοθετημένη. Ενώ, σε σχέση με τον όρο 2.4 του συμφωνητικού [«Σε περίπτωση που για τους δικούς του λόγους οποιοδήποτε μέλος εκ των δύο συμβαλλόμενων μερών, ανάδοχος και υπερβολάβος, δεν θελήσει να προχωρήσει την υπερβολαβία, τότε συμφωνείται ρητά, αμετάκλητα και ανεπιφύλακτα από τώρα ότι έναντι των εξόδων και μέρους των αναμενόμενων κερδών ο δεύτερος των συμβαλλομένων υπερβολάβος θα λάβει ως αποζημίωση

απ' τον ανάδοχο, απ' την ανάδοχο κοινοπραξία το ποσό των...», ο [...] ανέφερε ότι : «Απ' ό,τι ξέρω το πήρε το συμφωνητικό αυτό ο [...] και λέει, εγώ θα το δώσω, δεν μ' αρέσει και πολύ, θα το δώσω σ' ένα δικηγόρο μου να το ελέγξει. Ούτε πρόφτασε να το ελέγξει, ούτε εμείς το είδαμε, ούτε το υπογράψαμε ποτέ, τίποτα. [...] εγώ δεν το είδα καθόλου. ... Ο κ. [...] θα το 'δινε στη δικηγόρο να το δει. Δεν το είδε. Δεν είμαστε μειοδότες. Δεν ασχοληθήκαμε». Επίσης, κατέθεσαν : α) ο [...] της ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ [...], ο οποίος ανέφερε ότι οι εκπτώσεις στα έργα συνήθως είναι ανάλογες με το προφίλ της κάθε εταιρείας, ότι η εταιρεία του ουδέποτε ανέλαβε έργο εκτός της έδρας της (Ν. Αχαΐας), αλλά ούτε και οικοδομικό έργο διότι συνήθως προσφέρει χαμηλή έκπτωση, ενώ σχετικά με τη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ, ο ίδιος δεν παρευρέθηκε. Επιπλέον, δήλωσε ότι το πρώτο μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας δεν το είχε δει [...] και γι' αυτό η [...] επέμενε να τους βρει. β) ο [...] της ΛΑΚΩΝ ΑΤΕ, ο οποίος υποστήριξε τη μη παρουσία του στη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ λόγω [...]. Σχετικώς δε με το πρώτο μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (το οποίο απαντήθηκε 4 λεπτά αργότερα για λογαριασμό της ΠΙΜΕΡ, [...]) ισχυρίσθηκε ότι στάλθηκε στην ΠΙΜΕΡ κι όχι στη ΛΑΚΩΝ ΑΤΕ διότι είχαν την ίδια διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας παρ' ότι ήταν ανεξάρτητες εταιρείες, καθώς και ότι η λέξη «BOSS» που βρέθηκε σε σημείωση συνταχθείσα από τις [...] αναφερόταν [...]. γ) οι [...], συνεργάτης της ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΤΕ και [...], οι οποίοι ανέφεραν ότι η εταιρεία ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΤΕ δεν είχε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μέχρι το Φεβρουάριο του 2011, ότι ο [...] δεν μπορούσε να απαντήσει στο αποσταλλέν από την ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ ΑΤΕ ηλεκτρονικό μήνυμα, γιατί δεν γνώριζε από υπολογιστές, καθώς και ότι ο ανωτέρω έλειπε στον Πόρο κατά τον κρίσιμο χρόνο κι έτσι δεν μπορούσε να έχει λάβει μέρος στη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ. δ) ο [...], συνεργάτης της ΙΛΙΣΣΟΣ, κατέθεσε ότι η ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΙΛΙΣΣΟΣ ΑΤΕ ουδέποτε είχε ασχοληθεί με άλλα έργα πέραν αυτών του Υπ. Πολιτισμού, χωρίς να επιβεβαιώσει την αιτία συνάντησης στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ. ε) Ο [...] της ΙΛΙΣΣΟΣ, ο οποίος κατέθεσε ότι η εν λόγω συνάντηση έλαβε χώρα με σκοπό τη συζήτηση συνδικαλιστικών θεμάτων (παρά το γεγονός των διαφωνιών [...] σε συνδικαλιστικό επίπεδο). Επίσης, ανέφερε ότι κάποιοι εκπρόσωποι και στελέχη

εταιρειών που συμμετείχαν στη συνάντηση παρέμειναν στο ξενοδοχείο σε ξεχωριστή αίθουσα με κλειστή πόρτα, στην οποία συνάντηση ο ίδιος δεν γνωρίζει τι συζητήθηκε διότι δεν παρευρέθηκε. στ) Ο [...], επίσης μάρτυρας της ΙΛΙΣΣΟΣ, υποστήριξε την εκδοχή ότι πληροφορήθηκε ότι η ανωτέρω συνάντηση έγινε για συνδικαλιστικούς λόγους, παρ' ότι δεν ήταν σε θέση να αποκλείσει ότι ενδεχομένως έγινε με σκοπό της συνεννόησης ως προς τον τρόπο χειραγώγησης του κρίσιμου διαγωνισμού. Κατά την επανάληψη της ακροαματικής διαδικασίας (στις 23.1.2020), οι καταθέσεις περιορίστηκαν στο ύψος των εκπτώσεων που προσφέρθηκαν, επαναλαμβάνοντας κατ' ουσία τους ισχυρισμούς των ελεγχόμενων εταιρειών που είχαν ως άνω προβληθεί με τις απαντητικές επιστολές τους.

10. Επειδή, η Ε.Α., λαμβάνοντας υπόψη τις ως άνω διαπιστώσεις των ελέγχων που προηγήθηκαν και τα συμπεράσματα αυτών, όπως αναφέρθηκαν στις προηγούμενες σκέψεις και τα κατατεθέντα στην πιο πάνω ακροαματική διαδικασία, εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Ειδικότερα, η Ε.Α. έλαβε ιδιαίτερα υπόψη τα εξής : Α) Η προσφεύγουσα δεν προέκυψε ότι συμμετείχε με εκπρόσωπο της στη συνάντηση ΙΛΙΣΣΟΣ στις 9.3.2011. Εντούτοις, αυτή προετοιμάζει την συμμετοχή της στο χειραγωγημένο διαγωνισμό. Συγκεκριμένα : α) παίρνει τεύχος προκήρυξης του έργου πριν την 22α Φεβρουαρίου 2011 και ενημερώνεται από την προϊστάμενη αρχή του έργου στις 22.2.2011 ότι δεν υπάρχει υποχρέωση σύναψης υπεργολαβιών πριν τη διεξαγωγή του διαγωνισμού και β) στις 2.3.2011, μία ημέρα μετά την πρώτη ημερομηνία δημοπράτησης του επίμαχου έργου, συνέρχεται το Δ.Σ. της εταιρείας και αποφασίζεται η συμμετοχή της στο εν λόγω έργο. Β) Η προσφεύγουσα είναι αποδέκτης των δύο ηλεκτρονικών μηνυμάτων, όπως αυτά περιγράφηκαν παραπάνω και ειδικότερα αφενός του πρώτου ηλεκτρονικού μηνύματος της ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ με το συνημμένο υπεργολαβικό που εστάλη στις 10 Μαρτίου 2011 και ώρα 12:04 και ήδη περιγράφεται παραπάνω, και αφετέρου παρόμοιου ηλεκτρονικού μηνύματος που εστάλη στις 10 Μαρτίου 2011 και ώρα 12:16 από την ηλεκτρονική διεύθυνση [...] (ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ). Το δεύτερο ηλεκτρονικό μήνυμα προωθήθηκε από [...] της προσφεύγουσας [...] στον [...] την ίδια ημέρα. Ο

τελευταίος, όπως προκύπτει από την από 14.4.2011 κατάθεσή του, αλλά και την από 19.11.2013 απαντητική του επιστολή στην Υπηρεσία, παραδέχεται ότι η ίδια η προσφεύγουσα, ζήτησε από την εταιρεία ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ να της αποστείλει την εν λόγω ηλεκτρονική επιστολή με συνημμένο το υπεργολαβικό, και συνεπώς γίνεται δεκτό ότι η αποστολή της ηλεκτρονικής επιστολής έγινε στο πλαίσιο συνεννόησης μεταξύ των δύο εταιρειών, και δεν ήταν απλώς μονομερής πρωτοβουλία της ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ. Μάλιστα, η ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ απέστειλε την επιστολή στην προσφεύγουσα όχι μία αλλά δύο φορές. Εξάλλου, σε σχέση με το συμφωνητικό που απεστάλη από την ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ στην προσφεύγουσα μια ημέρα μετά τη συνάντηση στο ΙΛΙΣΣΟΣ ο μάρτυρας της προσφεύγουσας [...] επιβεβαίωσε την απάντηση του [...] η δε αναφορά του περί των ενεργειών της [...] κρίθηκε από την Ε.Α. ως αόριστη και αναπόδεικτη, διότι αφήνεται να εννοηθεί, χωρίς πάντως να στοιχειοθετείται, ότι [...] της προσφεύγουσας έπραξε αυτοβούλως, εν προκειμένω, χωρίς τη συγκατάθεση του [...]. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί, όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω, ότι η προσφεύγουσα είναι μια από τις 32 εταιρείες που είχαν ενημερωθεί από την προϊστάμενη αρχή του έργου στις 22.2.2011, ήτοι 16 ημέρες πριν την αποστολή των ανωτέρω ηλεκτρονικών μηνυμάτων αλληλογραφίας στην προσφεύγουσα, ότι δεν υπάρχει υποχρέωση σύναψης υπεργολαβιών πριν τη διεξαγωγή του διαγωνισμού. Επομένως, ακόμη και αν ήθελε κριθεί ως αληθής η αναφορά του [...], αλλά και του [...], σχετικά με «χάρη» που θα έκανε η εταιρεία στον [...] να συμμετάσχει, μέσω αυτής, στο χειραγωγημένο διαγωνισμό, εκτελώντας κάποια υπεργολαβία, θα αναμενόταν ο [...] (ο ίδιος ή μέσω της γραμματέως του), να ενημέρωνε τον [...] ότι δεν απαιτείται υπεργολαβία για τον συγκεκριμένο διαγωνισμό. Γ) Επίσης, η προσφεύγουσα αναφέρεται στους δύο πίνακες excel. Ειδικότερα, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η σειρά με την οποία είναι καταγεγραμμένες οι αναφερόμενες εταιρείες ομοιάζει σε μεγάλο βαθμό με τη σειρά κατά την οποία κατετάγησαν τελικά οι εταιρείες στο συγκεκριμένο διαγωνισμό, ανάλογα με την έκπτωση που προσέφεραν. Πράγματι, στον εν λόγω διαγωνισμό η προσφεύγουσα προσέφερε την πέμπτη κατά σειρά έκπτωση και στον πρώτο πίνακα excel εμφανίζεται με τον αριθμό 4, ενώ είναι κυκλωμένη στο 2ο πίνακα excel, ως μια εκ των εταιρειών που θα καταθέσει

προσφορά κάλυψης. Τα παραπάνω δε, συγκλίνουν με τα αναφερόμενα στην ανυπόγραφη επιστολή, δεδομένου ότι όλες οι αναφερόμενες εταιρείες με αρίθμηση και κύκλο, αλλά και η ΛΑΤΟΜΙΚΗ (η οποία δεν αναφέρεται στις χειρόγραφες σημειώσεις, όμως συμμετείχε στην κοινοπραξία που κατετάγη πρώτη), αναφέρονται στην ανυπόγραφη επιστολή ως συμμετέχουσες στην σύμπραξη. Λαμβάνοντας υπόψη τα διαθέσιμα στοιχεία που παρατέθηκαν πιο πάνω, εκτιμώμενα σε συνδυασμό μεταξύ τους, προέκυψε, κατά την κρίση της Ε.Α., ότι ορισμένες εταιρείες πραγματοποίησαν πριν από την ημέρα διεξαγωγής του διαγωνισμού στις 14.3.2011 πολυμερή συνάντηση στο ξενοδοχείο «ΙΛΙΣΣΟΣ» στην Αθήνα στις 9.3.2011, στο πλαίσιο της οποίας κατήρτισαν σχέδιο για τη χειραγώγηση του επίμαχου διαγωνισμού, ήτοι για τον καθορισμό του αναδόχου, καθώς και των προσφερόμενων εκπτώσεων που θα εξασφάλιζαν την ανάδειξή του με όσο το δυνατόν χαμηλότερη έκπτωση (καθορισμός τιμών). Άλλωστε, μέσα στο πλαίσιο νόθευσης του εν λόγω διαγωνισμού οι εμπλεκόμενες εταιρείες, ήδη από την πρώτη ημερομηνία διεξαγωγής του, προχώρησαν στην συντονισμένη καταστολή των προσφορών τους, καθώς προέκυψαν στοιχεία τα οποία καταδεικνύουν ότι : α) αρκετές εταιρείες είχαν λάβει τεύχη δημοπράτησης και είχαν προβεί στην προετοιμασία συμμετοχής τους πριν την αρχική διαγωνιστική δημοπρασσία δημοπράτησης την 1η Μαρτίου, β) ο χρόνος μεσολάβησης από την αρχική στην επαναληπτική διαδικασία ήταν μόλις 13 μέρες, διάστημα όχι ικανό ώστε να μεταβληθούν οι συνθήκες λειτουργίας των εταιρειών που, σύμφωνα με τις ίδιες, δεν τους επέτρεπαν να συμμετάσχουν στην αρχική δημοπρασσία, και γ) δεν μεταβλήθηκαν οι όροι χρηματοδότησης του έργου με αποτέλεσμα την μη μεταβολή των συνθηκών επισφάλειας του έργου ανάμεσα στην αρχική και την επαναληπτική διαγωνιστική διαδικασία. Κατά την Ε.Α., οι επιμέρους ενέργειες των εμπλεκομένων, π.χ. ανταλλαγή ηλεκτρονικών επιστολών (emails) και τηλεομοιοτυπίας με επισυναπτόμενο ιδιωτικό συμφωνητικό υπεργολαβίας, αλλά και οι λοιπές επιβοηθητικές των ως άνω πρακτικές (μηχανισμός αποζημίωσης για όσους συμφωνήθηκε να παραιτηθούν από την ουσιαστική διεκδίκηση του έργου -είτε προσφέροντας εικονικές προσφορές είτε καταστέλλοντας την προσφορά τους- μέσω της καταβολής

χρηματικού ποσού, ανταλλαγή πληροφοριών), αλλά και οι διαδικασίες διαπραγμάτευσης που τυχόν μεσολάβησαν έως την υιοθέτηση και την εφαρμογή τους, γενικότερα το συνολικό σχέδιο για τη χειραγωγή του εν λόγω διαγωνισμού, αλλά και η υλοποίηση του σχεδίου αυτού, εμπίπτουν στην έννοια των συμφωνιών/εναρμονισμένων πρακτικών του άρθρου 1 του ν. 703/1977. Οι εν λόγω ενέργειες στηρίζονται κατ' ανάγκη στη ρητή ή σιωπηρή σύμπτωση των βουλήσεων των εμπλεκόμενων ή τουλάχιστον, στην ύπαρξη επαφών με στόχο την εξάλειψη ή τουλάχιστον τον περιορισμό της αβεβαιότητας εκάστου ως προς τη συμπεριφορά των υπολοίπων στο σχετικό διαγωνισμό. Ειδικότερα, με βάση τα στοιχεία που προεκτέθηκαν ανωτέρω (email, πίνακες excel, χειρόγραφες σημειώσεις, καταθέσεις κλπ.), στα οποία αποδόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα, η Ε.Α. έκρινε ότι η εν λόγω συμφωνία/εναρμονισμένη πρακτική αποφασίστηκε ήδη την 1.3.2011 και ακολούθως οι παράμετροι της συμφωνίας/εναρμονισμένης πρακτικής συμφωνήθηκαν κατά τη διάρκεια της συνάντησης της 9.3.2011 στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ, όπου, κατά τη συνάντηση εργοληπτών στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ στην Αθήνα, εξυφάνθη σχέδιο και συνήφθη μεταξύ των συμμετεχόντων συμφωνία / εναρμονισμένη πρακτική με βάση την οποία οι εμπλεκόμενες στον χειραγωγημένο διαγωνισμό επιδόθηκαν: Α) Σε συμφωνία/εναρμονισμένη πρακτική ως προς την επιλογή της εταιρείας που θα υπέβαλε την υψηλότερη έκπτωση και θα αναδεικνυόταν ανάδοχος στον επίμαχο διαγωνισμό και συνεπώς σε χειραγωγή του διαγωνισμού. Συγκεκριμένα επελέγη να ανακηρυχθεί ως επιτυχούσα ανάδοχος το κοινοπρακτικό σχήμα ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ- ΛΑΤΟΜΙΚΗ. Β) Σε συμφωνία/εναρμονισμένη πρακτική για καθορισμό τιμών/προσφορών (προσφορών κάλυψης) εκ μέρους ορισμένων εκ των εμπλεκόμενων. Συγκεκριμένα επελέγησαν να συμμετέχουν εικονικά, προκειμένου προσχηματικά να δίδεται η εντύπωση του ανταγωνισμού μεταξύ των συμμετεχουσών στην αναθέτουσα αρχή τουλάχιστον η προσφεύγουσα και οι εταιρείες ΛΑΚΩΝ, ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ και ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ. Γ) Σε συμφωνία/εναρμονισμένη πρακτική για την καταστολή προσφορών. Συγκεκριμένα, συμφωνήθηκε τουλάχιστον οι εταιρείες ΙΛΙΣΣΟΣ ΑΤΕ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ 2020 και ΒΑΛΤΕΣΙΝΙΚΟ να καταστείλουν την προσφορά τους. Δ) Σε άμεσα συνδεόμενη με τη χειραγωγή

του διαγωνισμού και του καθορισμού τιμών, ανταλλαγή μεταξύ ανταγωνιστών, ήτοι των εμπλεκόμενων στην παρούσα εταιρειών, ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών σχετικών με τη συμμετοχή/ή τη μη συμμετοχή εκάστου στον επικείμενο διαγωνισμό και το ύψος της προσφοράς που επρόκειτο να υποβάλει.

Ε) Στην εφαρμογή μηχανισμού «αποζημίωσης» των εταιρειών που θα αποσύρονταν από την ουσιαστική διεκδίκηση του διαγωνισμού και θα έδιναν εικονικές προσφορές. Η «αποζημίωση» αυτή είχε τη μορφή ανάληψης μεριδίου από το έργο το οποίο οι συμπράττουσες εταιρείες θα κατοχύρωναν με συμφωνητικά μεταξύ τους, είτε τη μορφή εφάπαξ ποσού «50.000...» ή «70.000 με τιμολόγιο» ή για ποσό της τάξεως 3% του προϋπολογισμού του έργου όπως γίνεται λόγος στην ανυπόγραφη επιστολή. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα και οι εταιρείες: ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ, ΛΑΚΩΝ, και ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ, θα συμμετείχαν σε διασφαλιστικά συμφωνητικά υπεργολαβίας προκειμένου να κατοχυρώσουν μερίδιο από το έργο. Τα εν λόγω ιδιωτικά συμφωνητικά, εξάλλου, προέβλεπαν και την έκδοση επιταγών ως εγγύηση των σχετικών προβλεπομένων ποσών, προκειμένου να διασφαλιστούν έτι περαιτέρω οι εταιρείες που προσυμφωνούνταν να παραιτηθούν από την ουσιαστική διεκδίκηση του έργου. Συνεπώς, εκ των ανωτέρω, η Ε.Α. κατέληξε στο συμπέρασμα ότι από τη συνολική θεώρηση των στοιχείων του φακέλου, όπως αυτά περιγράφονται ανωτέρω, καταδείχθηκε με απόλυτη σαφήνεια ότι: ομοφώνως η ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ, καθώς και οι επιχειρήσεις α) ΛΑΚΩΝ ΑΤΕ, β) ΣΤΑΘΗΣ ΚΟΚΚΙΝΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ 2020 ΑΕ, γ) ΒΑΛΤΕΣΙΝΙΚΟ ΑΤΕΞΕΒΕ και δ) ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΙΛΙΣΣΟΣ ΑΤΕ, και κατά πλειοψηφία η προσφεύγουσα και η ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ, έλαβαν μέρος ενεργά στην αντι ανταγωνιστική σύμπραξη, ήτοι στη νόθευση του έργου «5ο Λύκειο Λαμίας (Τμ. Α1 και Β)». Κατόπιν τούτων, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Ε.Α., αφού διαπίστωσε ότι οι ως άνω εμπλεκόμενες επιχειρήσεις υπέπεσαν στην ανωτέρω παράβαση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/1977 και τις απείλησε με πρόστιμο και χρηματική ποινή σε περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της ίδιας παράβασης, επέβαλε στις τελευταίες, για τη διάρκεια συμμετοχής εκάστης εξ αυτών, σχετικά πρόστιμα. Ειδικότερα, η Επιτροπή, ως προς τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων, εφαρμόζοντας τις

διατάξεις των από 12.5.2006 και 17.7.2009 Ανακοινώσεων της, προέβη, καταρχάς, στον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου, που για την προσφεύγουσα προσδιορίστηκε στο ποσό των [...] ευρώ ([...] ευρώ X $1/12$ X [...])%. Ως βάση για τον υπολογισμό αυτό ελήφθη υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών που είχε πραγματοποιήσει η κάθε εμπλεκόμενη επιχείρηση στην αγορά των δημοσίων έργων (συμπεριλαμβανομένου και του κύκλου εργασιών από κοινοπραξίες) στην ελληνική επικράτεια, που για την προσφεύγουσα ανερχόταν για το 2011 στο ποσό των [...] ευρώ ([...] ευρώ συνολικός κύκλος εργασιών X $1/12$), το οποίο, πολλαπλασιαζόμενο με συντελεστή [...])%, ανήλθε στο ποσό των [...] ευρώ (ήτοι κατώτερο του 10% του συνολικού κύκλου εργασιών της, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 2 στοιχ. α' του ν. 3959/2011 (Α' 93/20.4.2011), το οποίο προβλέπει ευνοϊκότερη ρύθμιση (μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό [10%] του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης και κρίθηκε εφαρμοστέα, ως ευνοϊκότερο, έναντι του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 703/1977, το οποίο προέβλεπε ανώτατο όριο σε ποσοστό 15% των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης κατά την τρέχουσα ή την προηγούμενη της παράβασης χρήσης). Περαιτέρω, για τον προσδιορισμό του ως άνω συντελεστή [...] ελήφθη υπόψη η διάρκεια και η σοβαρότητα της παράβασης. Ως προς τη διάρκεια εκτίμησε ότι αφετηρία της διαπιστωθείσας παράβασης ήταν η ημερομηνία της πρώτης διεξαγωγής του διαγωνισμού, ήτοι η 01-03-2011, δεδομένου ότι η νόθευση αφορούσε το συγκεκριμένο διαγωνισμό στο σύνολό του, ενώ ως χρονικό σημείο λήξης η ημερομηνία της ανάδειξης του προσωρινού αναδόχου, χρόνος κατά τον οποίο υλοποιήθηκε το σκέλος του πυρήνα του αντι-ανταγωνιστικού σχεδίου, που αφορούσε στον αποζημιωτικό μηχανισμό που είχε συμφωνηθεί μεταξύ των εμπλεκομένων, ήτοι η 14.3.2011. Ενώ, ως προς τη σοβαρότητα της παράβασης, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τα εξής επιμέρους κριτήρια : Α) Το είδος και τη φύση της παράβασης. Προς τούτο έλαβε υπόψη ότι οι συμπράττουσες επιχειρήσεις προέβησαν σε οριζόντιες συμφωνίες ή/και εναρμονισμένες πρακτικές καρτελικού τύπου με αντικείμενο τον καθορισμό τιμών, την νόθευση διαγωνισμών μέσω της χειραγώγησης προσφορών, κατά την έννοια των κείμενων διατάξεων. Η επίμαχη σύμπραξη είχε, από τη φύση της, πρόδηλα περιοριστικό του ανταγωνισμού

περιεχόμενο και συνιστά κατάφωρη παράβαση του άρθρου 1 του ν. 703/1977. Ειδικώς, εκτίμησε ότι οι επιβαλλόμενες κυρώσεις για τέτοιου είδους συμπράξεις, οι οποίες συνιστούν ιδιαιτέρως σοβαρές παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, θα πρέπει να είναι αυστηρές και παραδειγματικές και ότι στις περιπτώσεις των οριζόντιων συμπράξεων, όπως εν προκειμένω, που αφορούν σε καθορισμό τιμών, κατανομή αγορών και περιορισμό της παραγωγής ή/και διάθεσης προϊόντων, το ποσοστό επί των ακαθαρίστων εσόδων της επιχείρησης που αφορούν στην παράβαση ορίζεται στα ανώτερα όρια της κλίμακας 0% - 30%.

Β) Τον πραγματικό (ή δυνητικό) αντίκτυπο στην αγορά : Προς τούτο έλαβε υπόψη ότι ο άμεσος ή έμμεσος καθορισμός τιμών η νόθευση διαγωνισμών μέσω της χειραγώγησης προσφορών συνιστούν εξ αντικειμένου περιορισμούς του ανταγωνισμού ιδιαίτερης σοβαρότητας, οι οποίοι από τη φύση τους θεωρείται ότι έχουν αντίκτυπο στην αγορά. Ότι οι συμπράττουσες επιχειρήσεις ενήργησαν κατά τρόπο ώστε να διατηρείται ένα υψηλότερο επίπεδο τιμών, ώστε να αυξάνονται τα κέρδη των μελών της σύμπραξης, σε βάρος του δημοσίου, ενώ ταυτόχρονα διατηρήθηκε η ψευδαίσθηση της ύπαρξης ανταγωνισμού στην αναθέτουσα αρχή. Ότι η σύναψη τέτοιου είδους μυστικών συμφωνιών και τήρηση εναρμονισμένων πρακτικών έχουν ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην αγορά των δημοσίων έργων, όσο και στη διαχείριση των κρατικών πόρων, αλλά και του δημοσίου συμφέροντος εν γένει, με αποτέλεσμα οι πολίτες πλήττονται σε δύο μέτωπα: αφενός ως καταναλωτές, εξαιτίας του περιορισμού ή/και της κατάργησης του ανταγωνισμού στην αγορά αναφοράς και αφετέρου ως φορολογούμενοι, λόγω της αύξησης του κόστους προμηθειών. Γ) Την οικονομική δύναμη των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, που εν προκειμένω ήταν μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ανήκαν κατά περίπτωση σε εργοληπτικές τάξεις μέχρι και την 4^η.

Δ) Την έκταση της γεωγραφικής αγοράς, που εν προκειμένω ήταν σημαντική, καθόσον αφορούσε το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας. Ε) Το οικονομικό όφελος που αποκόμισε η επιδίωξη να αποκομίσει η κάθε εμπλεκόμενη επιχείρηση, που, όμως, δεν κατέστη δυνατό να προσδιοριστεί επακριβώς. Και Ε) Το είδος συμμετοχής στην παράβαση και ειδικότερα ότι οι συμπράττουσες επιχειρήσεις συμμετείχαν άμεσα στην διαπιστωθείσα αντι-ανταγωνιστική

σύμπραξη. Τέλος, η Ε.Α. θεώρησε ότι δεν προέκυψε η συνδρομή επιβαρυντικών ή ελαφρυντικών περιστάσεων για αναπροσαρμογή του προστίμου, πλην, λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την παρ. 21 της από 12.5.2006 Ανακοίνωσής της, είναι επιτρεπτή η επιμέτρηση των προστίμων κατ' απόκλιση από τα σχετικώς τεθέντα από την Επιτροπή Ανταγωνισμού κατ' αυτοδέσμευσή της κριτήρια, επί το αυστηρότερον ή το ηπιότερον, όταν, εν όψει των συντρεχουσών περιστάσεων, υπάρχουν προς τούτο ειδικοί λόγοι, εκτιθέμενοι και αξιολογούμενοι με την παράθεση ειδικής αιτιολογίας, που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση, έκρινε ότι, εν προκειμένω, υφίστατο ιδιαίτερη περίπτωση (παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα που έπληξε, μεταξύ άλλων, και τον σχετικό οικονομικό κλάδο που αφορά η παρούσα υπόθεση) που δικαιολογούσε, κατ' εξαίρεση, την αναπροσαρμογή του επιβαλλόμενου προστίμου επί το ηπιότερον, με παράλληλη ωστόσο διασφάλιση του αναγκαίου αποτρεπτικού χαρακτήρα του. Και τούτο διότι το επιβαλλόμενο πρόστιμο μπορούσε να οδηγήσει σε δυσπραγία τις εμπλεκόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις του κατασκευαστικού κλάδου στην Ελλάδα, γεγονός το οποίο μπορούσε να θέσει εν αμφιβόλω τη μελλοντική τους παρουσία σε αυτόν. Ενόψει αυτών, η Ε.Α. μείωσε το τελικώς επιμετρηθέν ποσό του προστίμου κατά 30% για κάθε μία από τις συμπράττουσες επιχειρήσεις, με συνέπεια το τελικώς επιβαλλόμενο πρόστιμο σε βάρος της προσφεύγουσας να ανέλθει στο ποσό των 22.556,00 ευρώ [...].

11. Επειδή, ο ν. 3959/2011 «Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού (Α' 93) ορίζει στο άρθρο 12 «Επιτροπή Ανταγωνισμού» ότι: «Συνιστάται Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή... 2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συγκροτείται από οκτώ τακτικά μέλη, από τα οποία ένα είναι ο Πρόεδρος, ένα ο Αντιπρόεδρος και τέσσερις Εισηγητές ... [ταυτοσήμου περιεχομένου ρύθμιση περιλαμβάνει και η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού» (Κ.Λ.Δ.) – 117/2013 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών-Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής διακυβέρνησης-Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (Β' 54/16.1.2013)]. Για την Επιτροπή Ανταγωνισμού εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 1 του

άρθρου 3 του ν. 3051/2002 (Α' 220). Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και οι Εισηγητές είναι ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και τελούν, κατά το χρόνο που κατέχουν τη θέση τους, σε αναστολή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας. Με την απόφαση διορισμού καθορίζεται εάν τα λοιπά δύο μέλη είναι πλήρους και αποκλειστικής ή μερικής απασχόλησης. Εφόσον τα μέλη της Επιτροπής που είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης είναι μέλη διδακτικού ερευνητικού προσωπικού ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΔΕΠ ΑΕΙ) τότε, σε σχέση με την αναστολή ασκήσεως των καθηκόντων τους ως μελών ΔΕΠ ΑΕΙ, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 5 του ν. 2530/1997 (Α' 218). Επιπλέον των τακτικών μελών ορίζονται και δύο αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη τα οποία πρέπει να έχουν τα ίδια προσόντα με τα τακτικά μέλη και τα οποία αναπληρώνουν το τακτικό μέλος, εκτός του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των Εισηγητών, όταν αυτό απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει. Όταν απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει ο Πρόεδρος, αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο και ο Αντιπρόεδρος από τον Εισηγητή που είναι αρχαιότερος κατά το διορισμό [ταυτοσήμου περιεχομένου ρύθμιση περιέχει και η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 3 του Κ.Δ.Λ.]. Όταν απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει Εισηγητής αναπληρώνεται από άλλον Εισηγητή κατά την πιο πάνω αρχαιότητα κατά το διορισμό [παρόμοιο περιεχόμενο περιλαμβάνει και η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 4 του Κ.Δ.Λ.]. 3. ... Αν πεθάνει, παραιτηθεί ή εκπέσει ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος ή μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού διορίζεται νέος Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος ή νέο μέλος για το υπόλοιπο της θητείας. Μέχρι το διορισμό Προέδρου, Αντιπροέδρου ή νέου μέλους ή μελών, η λειτουργία της Επιτροπής δεν διακόπτεται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 7 του άρθρου 15... », στο άρθρο 15 «Εξέταση υποθέσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού», όπως ίσχυε αρχικά, πριν από την τροποποίησή του με τα άρθρα 70 του ν. 4796/2021 (Α' 63) και 13 του ν. 4886/2022 (Α' 12), ότι : «1. Ο Πρόεδρος ύστερα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, εισάγει ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, από τις υποθέσεις των περιπτώσεων των άρθρων 1, 2 και 11 που εκκρεμούν ενώπιον της εν λόγω Γενικής Διεύθυνσης, όσες από αυτές πληρούν τα κριτήρια της κατά προτεραιότητα εξέτασης... 2. Κάθε υπόθεση της

παραγράφου 1 αμέσως μετά την έκδοση απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού περί της κατά προτεραιότητα εξέτασης της, καθώς και κάθε υπόθεση συγκέντρωσης που αφορά περιπτώσεις των άρθρων 5 μέχρι 10, ανατίθεται σε έναν από τους Εισηγητές ύστερα από κλήρωση από την Ολομέλεια της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Σε περίπτωση που η υπόθεση εισάγεται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο σε τμήμα, με την ίδια απόφαση της Ολομέλειας ορίζονται, ύστερα από κλήρωση, στην οποία δεν συμμετέχει ο Εισηγητής της υπόθεσης, τα τακτικά μέλη της Επιτροπής, που θα αποτελέσουν τη σύνθεση του τμήματος που θα αναλάβει την υπόθεση. Του τμήματος προεδρεύει κατά κανόνα ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος. Με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου, μπορεί να ανατεθεί η προεδρία ενός τμήματος σε ένα από τα τακτικά μέλη που κληρώθηκαν, εκτός από τον Εισηγητή που ορίστηκε για τη συγκεκριμένη υπόθεση. 3... 4... 5... 6... 7. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεδριάζει νόμιμα σε Ολομέλεια, εφόσον μετέχουν στη συνεδρίαση ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, ο Εισηγητής που έχει οριστεί για τη συγκεκριμένη υπόθεση, και δύο τουλάχιστον μέλη, τακτικά ή αναπληρωματικά, αποφασίζει δε, κατά πλειοψηφία των παρόντων. Στις συνεδριάσεις και διασκέψεις της Ολομέλειας και των κατά τα κατωτέρω τμημάτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού συμμετέχει ο Εισηγητής που έχει οριστεί για τη συγκεκριμένη υπόθεση χωρίς δικαίωμα ψήφου...», στο άρθρο 16 παρ. 1 ότι : «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θεσπίζεται Κανονισμός Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Με τον Κανονισμό ρυθμίζονται η εσωτερική λειτουργία ... τα κωλύματα και η εξαίρεση του Προέδρου, του Αντιπροέδρου, των μελών και του Γραμματέα της, η διαδικασία αναπλήρωσης των τακτικών μελών πλην των Εισηγητών από τα αναπληρωματικά μέλη, η προδικασία και διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής, η κατάρτιση, δημοσίευση και κοινοποίηση των αποφάσεων της, η παροχή αντιγράφων ή αποσπασμάτων των αποφάσεων ή γνωμοδοτήσεων της και κάθε άλλο σχετικό θέμα» και στο άρθρο 41, όπως

τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του ν. 4886/2022 (Α' 12/24.1.2022), ότι : «1. Οι πληροφορίες, οι οποίες συλλέγονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για το σκοπό που επιδιώκεται με την αίτηση παροχής πληροφοριών, τον έλεγχο ή την ακρόαση. 2. ... 3. Τα απόρρητα στοιχεία, τα οποία έχουν σχέση με την εφαρμογή του παρόντος νόμου, αποτελούν μέρος του διοικητικού φακέλου. Οι υπάλληλοι της παρ. 2 υποχρεούνται να τηρούν εχεμύθεια, με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 38 του Κ.Π.Δ., για τα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο. Οι προϋποθέσεις, η έκταση, οι εξαιρέσεις, ο χρόνος και η διαδικασία πρόσβασης στο διοικητικό φάκελο των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, κατά των οποίων κινήθηκε η ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού διαδικασία, και των φυσικών ή νομικών προσώπων, που υπέβαλαν καταγγελία, η διαδικασία χρήσης και δημοσιοποίησης των προαναφερόμενων απόρρητων στοιχείων από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται, κατά παρέκκλιση από τις γενικές διατάξεις περί του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα, από τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Οι προϋποθέσεις και η έκταση της δυνατότητας της Επιτροπής να ενημερώνει εγγράφως τρίτα πρόσωπα σχετικά με τη φύση και το αντικείμενο της διαδικασίας καθορίζονται επίσης από τον ανωτέρω Κανονισμό. Τα απόρρητα στοιχεία της παραγράφου αυτής αποτελούν μέρος του φακέλου, ο οποίος υποβάλλεται στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών και στο Συμβούλιο της Επικρατείας, διατηρώντας τον απόρρητο χαρακτήρα τους. Προς τον σκοπό αυτόν τα παραπάνω στοιχεία διαβιβάζονται σε ξεχωριστό τμήμα του διοικητικού φακέλου, το οποίο φέρει την ένδειξη «απόρρητα στοιχεία». Αρμόδιος υπάλληλος του δικαστηρίου διασφαλίζει ότι τα μέρη δε θα έχουν πρόσβαση στα απόρρητα για αυτούς τμήματα του φακέλου, εκτός εάν η πρόσβαση κριθεί αναγκαία για την προάσπιση υπέρτερου συμφέροντος τους, και τους παρασχεθεί σχετική άδεια, κατά το αναγκαίο μέτρο, κατόπιν αιτήσεως τους, από το δικάζον δικαστήριο. 4... ».

12. Επειδή, εξάλλου, ο ως άνω Κανονισμός Λειτουργίας και Διαχείρισης (Κ.Λ.Δ.) της Επιτροπής Ανταγωνισμού ορίζει στο άρθρο 4 «Πρόσκληση μελών» ότι : «1. Στις συνεδριάσεις καλούνται, τόσο τα τακτικά όσο

και τα αναπληρωματικά Μέλη... 2. Ο Γραμματέας κοινοποιεί την πρόσκληση στα Μέλη με επιμελητή ή μέσω ταχυδρομείου ή με τηλεομοιοτυπία (fax) ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) ή άλλο πρόσφορο μέσο, τουλάχιστον 48 ώρες πριν από την πρώτη συνεδρίαση στην οποία αφορά. 3... 4. Εφόσον Μέλος της Επιτροπής έχει δηλώσει εγγράφως κώλυμα συμμετοχής σε συνεδριάσεις που θα διεξαχθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, δεν απαιτείται πρόσκληση του στις συνεδριάσεις της εν λόγω περιόδου. 5...», στο άρθρο 6 «Λόγοι αποκλεισμού Μέλους», ότι : «1. Τα Μέλη της Επιτροπής αποκλείονται από την άσκηση των καθηκόντων τους σε υπόθεση: α) από την έκβαση της οποίας έχουν άμεσο ή έμμεσο συμφέρον ή β) στην οποία έχουν αναμιχθεί αυτοπροσώπως ή δια παρενθέτου προσώπου με οποιονδήποτε τρόπο, όπως λ.χ. με την ιδιότητα του πληρεξουσίου, αντιπροσώπου, εκπροσώπου, συμβούλου, μάρτυρα, πραγματογνώμονα ή νομικού παραστάτη ή γ) υπήρξε κατά την προηγούμενη πενταετία, πριν την έναρξη της θητείας τους, ή υφίσταται σχέση του μέλους με επιχείρηση που εμπλέκεται άμεσα ή έμμεσα στην υπόθεση, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 12 του ν. 3959/2011. 2. Τα Μέλη αποκλείονται, επίσης, από την άσκηση των καθηκόντων τους, εφόσον ένα από τα μέρη ή άλλο συνδεόμενο με την υπόθεση πρόσωπο: α) έχει την ιδιότητα του συζύγου ή συγγενούς τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε μέχρι και τετάρτου βαθμού, ή β) είναι πρόσωπο με το οποίο έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιάζουσα σχέση ή εχθρότητα», στο άρθρο 7 «Κοινές διατάξεις για τις δηλώσεις αποχής και τις αιτήσεις εξάιρεσης», ότι : «1. Για τον αποκλεισμό Μέλους από την άσκηση των καθηκόντων του κατά τα ανωτέρω απαιτείται υποβολή δήλωσης αποχής από το ίδιο το Μέλος ή αίτηση εξάιρεσης από ενδιαφερόμενο μέρος. 2. Η δήλωση αποχής είναι έγγραφη και υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Επιτροπής ή τον Αναπληρωτή του ή, εφόσον αφορά στον Πρόεδρο, στον Αντιπρόεδρο... 3... 4... 5. Εφόσον υποβληθεί για συγκεκριμένη υπόθεση δήλωση αποχής ή αίτηση εξάιρεσης ή κινηθεί, μετά από πρόταση του Προέδρου ή του Προεδρεύοντος αυτεπάγγελτη διαδικασία, η υπόθεση δεν συζητείται προτού ληφθεί απόφαση για τη δήλωση αποχής ή την αίτηση εξάιρεσης ή προτού καταλήξει η κατά τα ανωτέρω αυτεπάγγελτη

διαδικασία... 6... 7... 8... 9. Σε περίπτωση αποκλεισμού του Προέδρου της Επιτροπής, στην Ολομέλεια ή στο Τμήμα προεδρεύει ο Αναπληρωτής του και, σε περίπτωση που αυτός απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει, ο Εισηγητής που είναι αρχαιότερος κατά το διορισμό, εφόσον δεν είναι ο Εισηγητής της υπόθεσης που συζητείται», στο άρθρο 8 «Ειδικές διατάξεις για τις δηλώσεις αποχής», ότι : «1. Η δήλωση αποχής πρέπει να περιέχει, κατά τρόπο σαφή και ορισμένο, τους λόγους αποχής ή λόγους ευπρέπειας που τη θεμελιώνουν. 2. Το Μέλος έχει υποχρέωση να προβεί στη δήλωση αποχής οποτεδήποτε λάβει γνώση των λόγων αποκλεισμού ή κρίνει, ότι συντρέχουν οι κατά την παράγραφο 1 λόγοι ευπρέπειας... 3. Για τη δήλωση αποχής αποφαινεται κατά περίπτωση η Ολομέλεια ή το Τμήμα, ενώπιον του οποίου συζητείται η κύρια υπόθεση, και χωρίς τη συμμετοχή στη σύνθεση της Επιτροπής του Μέλους που υπέβαλε τη δήλωση, το οποίο όμως δικαιούται να παράσχει και προφορικά εξηγήσεις στην Επιτροπή», στο άρθρο 14 «Εισήγηση - Προθεσμία κατάθεσης Υπομνημάτων» ότι : «1. Η Εισήγηση επιδίδεται στα μέρη με επιμέλεια των Γραμματέων της Επιτροπής μαζί με την κλήτευση. Κάθε μέρος λαμβάνει αντίγραφο της έκδοσης της Εισήγησης που το αφορά, από την οποία έχουν παραλειφθεί τα στοιχεία εκείνα, τα οποία σύμφωνα με το άρθρο 15 έχουν κριθεί ως απόρρητα. 2. Τα μέρη οφείλουν να καταθέτουν επί ποινή απαραδέκτου στους Γραμματείς της Επιτροπής το αργότερο είκοσι ημέρες (20) πριν από τη συζήτηση υπόμνημα, και σε ηλεκτρονική μορφή, με το οποίο διατυπώνουν τις απόψεις τους, δηλώνουν εάν επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμα προφορικής ακρόασης, ανακοινώνουν το όνομα του νομίμου εκπροσώπου τους και τον αριθμό των μαρτύρων, και δηλώνουν το αντικείμενο επί του οποίου θα εξετασθούν, καθώς και αιτιολογούν ειδικώς την ανάγκη εξέτασης τους, ενώπιον της Επιτροπής... 3... 4. Οι αντικρούσεις από τα μέρη γίνονται με προσθήκη στο υπόμνημα, οι οποίες κατατίθενται το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης. 5... 6. Τα κλητευόμενα μέρη έχουν τη δυνατότητα αυτοπροσώπως ή οι πληρεξούσιοί τους με ειδική πληρεξουσιότητα να ζητήσουν, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος, με έγγραφη επαρκώς αιτιολογημένη αίτηση, παράταση των ανωτέρω προθεσμιών υποβολής υπομνήματος και αντίκρουσης. Επί της αιτήσεως αποφασίζει ο Πρόεδρος της

Επιτροπής. Σε περίπτωση αποδοχής του αιτήματος, οι προθεσμίες κατάθεσης υπομνήματος ή/ και αντίκρουσης που έχουν ορισθεί ανακοινώνονται στα μέρη με κάθε πρόσφορο τρόπο», στο άρθρο 15 «Εμπιστευτική αντιμετώπιση απόρρητων στοιχείων-Πρόσβαση στο φάκελο της υπόθεσης» ότι : «1. Τα συναφή με την υπόθεση στοιχεία που συλλέγει η Γενική Διεύθυνση κατά τη διερεύνηση της αποτελούν τμήμα του φακέλου της υπόθεσης. Σε περίπτωση συνεξέτασης ή συνεκδίκασης υποθέσεων κατά το άρθρο 21 οι σχετικοί φάκελοι συνενώνονται. 2. Σε όλες τις περιπτώσεις υποβολής ή συλλογής πληροφοριών κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 703/1977 και ήδη ν. 3959/2011, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία υποβάλουν ή από τα οποία συλλέγονται οι πληροφορίες, προσδιορίζουν, εντός της προθεσμίας που ορίζεται από τη Γενική Διεύθυνση ή τον Εισηγητή, κατά περίπτωση, με αιτιολογημένη αίτηση τους (αίτημα εμπιστευτικής αντιμετώπισης), τις πληροφορίες, τα έγγραφα και τα μέρη των εγγράφων που περιέχουν απόρρητα στοιχεία, και τα προσκομίζουν σε χωριστή μη εμπιστευτική εκδοχή. 3... 4. Οι πληροφορίες, τα έγγραφα και τα μέρη των εγγράφων, για τα οποία δεν υποβλήθηκε αιτιολογημένη αίτηση εμπιστευτικής αντιμετώπισης ή τα οποία δεν προσκομίστηκαν σε χωριστή μη εμπιστευτική εκδοχή, θεωρούνται ως μη απόρρητα. Η Γενική Διεύθυνση ή ο Εισηγητής, κατά περίπτωση, δύνανται κατ' εξαίρεση να χαρακτηρίσουν κατά την κρίση τους πληροφορίες, έγγραφα και μέρη των εγγράφων ως απόρρητα. 5... 6. Εφόσον κατά τη σύνταξη εισήγησης του άρθρου 12, κρίνεται από τον Εισηγητή αναγκαία η χρήση εγγράφων που περιέχουν απόρρητα στοιχεία επιχειρήσεων, για τη στοιχειοθέτηση ή μη παράβασης, τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται στην εισήγηση χωρίς να απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας της παραγράφου 3, και έκτοτε αποβάλουν τον απόρρητο χαρακτήρα τους. 7. Τα πρόσωπα κατά των οποίων κινήθηκε η ενώπιον της Επιτροπής διαδικασία ή τα οποία γνωστοποίησαν συγκέντρωση έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα μη απόρρητα στοιχεία του φακέλου ύστερα από την κοινοποίηση της κλήτευσης. Εφόσον η πρόσβαση σε έγγραφα, που περιέχουν απόρρητα στοιχεία επιχειρήσεων, είναι απολύτως αναγκαία για την άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας ενός ή περισσότερων από τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, μετά από αίτηση τους, ο Πρόεδρος, με

αιτιολογημένη απόφαση του, παρέχει πρόσβαση στα έγγραφα αυτά εν όλω ή εν μέρει και μόνο στο πρόσωπο για την άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας του οποίου κρίθηκε απολύτως αναγκαία η πρόσβαση στα απόρρητα αυτά στοιχεία. Πριν από την κοινοποίηση της κλήτευσης, δύναται να χορηγείται στα πρόσωπα κατά των οποίων στρέφονται οι καταγγελίες, μετά από έγγραφο αίτημα τους και εφόσον προσκομισθούν τα απαραίτητα έγγραφα νομιμοποίησης των νομίμων εκπροσώπων και/ή πληρεξουσίων δικηγόρων που υποβάλουν το αίτημα, αντίγραφο της μη εμπιστευτικής εκδοχής του σώματος της καταγγελίας, εφόσον δεν δυσχεραίνεται η έρευνα της υπόθεσης από τη Γενική Διεύθυνση. 8... 9... 10. Το δικαίωμα πρόσβασης στα στοιχεία του φακέλου ασκείται μετά από έγγραφο αίτημα του ενδιαφερόμενου μέρους: α) με μελέτη των στοιχείων στα γραφεία της Γενικής Διεύθυνσης ή β) με χορήγηση αντιγράφων, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, με δαπάνη των αιτούντων την πρόσβαση. 11. Ως απόρρητα στοιχεία θεωρούνται και τα εσωτερικά έγγραφα της Γενικής Διεύθυνσης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και άλλων Εθνικών Αρχών Ανταγωνισμού, καθώς και η αλληλογραφία μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης και άλλων υπηρεσιών ή Αρχών Ανταγωνισμού. 12. Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια και οι καταθέσεις που προκύπτουν σε συνάρτηση με διαδικασίες που έχουν κινηθεί δύναται να είναι προσβάσιμα μόνο ως προς το περιεχόμενο τους, τηρουμένων των ρυθμίσεων περί απορρήτων στοιχείων. Τα ερωτηματολόγια και οι καταθέσεις του προηγούμενου εδαφίου δύναται να μην είναι προσβάσιμα, ως προς την ταυτότητα των προσώπων που απάντησαν ή κατέθεσαν, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τον κίνδυνο των αντιποίνων. 13... 14. Τα έγγραφα, στα οποία αποκτάται πρόσβαση κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου, μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τους σκοπούς δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας εφαρμογής των διατάξεων του ν. 703/1977 και ήδη 3959/2011 και 101 και 102 της ΣΛΕΕ».

13. Επειδή, εν προκειμένω, με την με αρ. 64/28.9.2017 πράξη της Ολομέλειας της Ε.Α., ορίστηκε αρχικά ο κ. Νικόλαος Ζευγώλης ως εισηγητής της επίμαχης υπόθεσης, ο οποίος συνέταξε την υπ' αριθ. πρωτ. 1967/26.3.2018 γραπτή Εισήγηση, την οποία και ανέπτυξε στην αρχική συνεδρίαση της Επιτροπής στις 23.7.2019, η οποία πραγματοποιήθηκε με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Βασιλική Θάνου-Χριστοφίλου, Μέλη: Άννα Νάκου (Αντιπρόεδρος), Νικόλαος Ζευγώλης (Εισηγητής), Παναγιώτης Φώτης, Ιωάννης Παύλοβιτς, Ιωάννης Στεφάτος, Σωτήριος Καρκαλάκος και Ιωάννης Πετρόγλου. Ακολούθως, ενόψει της νομοθετικής αλλαγής του άρθρου 12 παρ. 7 του ν. 3959/2011 που εχώρησε με το άρθρο 101 παρ. 1 περ. α΄ του ν. 4623/2019 (Α΄ 134/9.8.2019), σχετικά με το ασυμβίβαστο της ιδιότητας των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού, εξέπεσαν αυτοδίκαια : α) Η Βασιλική Θάνου-Χριστοφίλου από τη θέση της Προέδρου, β) Η Άννα Νάκου από τη θέση της Αντιπροέδρου [με αποτέλεσμα το διορισμό της πρώην Διευθύντριας της Α΄ Διεύθυνσης Οικονομικής Τεκμηρίωσης Καλλιόπης Μπενετάτου ως νέας Αντιπροέδρου-σχετική η 86332/29.8.2019 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων-Τεύχος ΥΟΔΔ 646/29.8.2019], γ) Ο Ν. Ζευγώλης από τη θέση του Εισηγητή (ΦΕΚ/ΥΟΔΔ/649/29.8.2019) και δ) Ο Ι. Παύλοβιτς. Στη συνέχεια, η Ε.Α. συνεδρίασε στις 5.9.2019 (σχετ. το υπ΄ αρ. πρωτ. 70/5.9.2019 πρακτικό), οπότε, η Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κ. Μπενετάτου δήλωσε ότι ήδη είχε υποβάλει στον τότε Πρόεδρο της Επιτροπής δήλωση αποχής, λόγω της εμπλοκής της με την επίμαχη υπόθεση, εξαιτίας της ιδιότητάς της ως Διευθύντριας της Α΄ Διεύθυνσης Οικονομικής Τεκμηρίωσης, κατά το στάδιο διερεύνησης της υπόθεσης αυτής, δηλώνοντας, επιπλέον, ότι το κώλυμα αυτό υφίσταται και για τη συμμετοχή της με την ιδιότητα της Αντιπροέδρου. Κατόπιν τούτων, η Ε.Α. έκανε δεκτή την εν λόγω δήλωση αποχής. Επίσης, κατά την ίδια συνεδρίαση η Ε.Α. αποφάσισε την αντικατάσταση του Ν. Ζευγώλη – ο οποίος δεν ήταν πλέον Μέλος/Εισηγητής της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3959/2011 και το άρθρο 2 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού – από τον Παναγιώτη Φώτη, ως τον αρχαιότερο κατά το διορισμό Εισηγητή. Ακολούθως, η Ε.Α. συνεδρίασε στις 3.10.2019 και στις 29.11.2019, οπότε η συζήτηση αναβλήθηκε για τις 23.1.2020. Προς τούτο, ο Πρόεδρος της Ε.Α. απέστειλε σε όλα τα μέλη της Επιτροπής την 663/28.11.2019 πρόσκληση με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email) και η απάντηση του Ιωάννη Πετρόγλου ήταν ότι αδυνατεί να συμμετάσχει [...] (σχετ. το από 22.1.2020 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Ι. Πετρόγλου προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής).

Στις 23.1.2020 συνεδρίασε η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε Ολομέλεια με την εξής σύνθεση: Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός, Μέλη: Ιωάννης Στεφάτος, Παναγιώτης Φώτης (Εισηγητής), Μαρία Ιωαννίδου, Μαρία Ιωάννα Ράντου, Σωτήριος Καρκαλάκος και Μιχαήλ Πολέμης (σε αναπλήρωση του τακτικού μέλους Ιωάννη Πετρόγλου που δεν συμμετείχε λόγω δικαιολογημένου κωλύματος). Η Αντιπρόεδρος Καλλιόπη Μπενετάτου, η οποία δεν συμμετείχε λόγω αποχής, αναπληρώθηκε από τον Ιωάννη Στεφάτο (ως τον Εισηγητή που ήταν αρχαιότερος κατά το διορισμό και δεν ήταν ο Εισηγητής της επίμαχης υπόθεσης). Κατά την εν λόγω συνεδρίαση ο Π. Φώτης ανέπτυξε την υπ' αριθ. πρωτ. 1967/26.3.2018 εισήγηση του κ. Νικολάου Ζευγώλη ως είχε, δίχως να προσθέσει ή να αφαιρέσει ο,τιδήποτε, υιοθετώντας τα συμπεράσματά του, με βάση τα στοιχεία του φακέλου, τα οποία, μετά την αρχική συνεδρίαση της 23ης.7.2019 και καθ' όλο το διάστημα των αναβολών της συζήτησης δεν είχαν μεταβληθεί. Μετά την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας, η Επιτροπή συνήλθε σε διάσκεψη στις 6.4.2020, η οποία συνεχίσθηκε κατά τις συνεδριάσεις στις 13.4.2020, 15.4.2020, 22.4.2020, 28.4.2020, 29.4.2020, 9.6.2020 και 10.7.2020, οπότε και ολοκληρώθηκε, με τη συμμετοχή του Εισηγητή κ. Παναγιώτη Φώτη, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία.

14. Επειδή, με την υπό κρίση προσφυγή, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα, λόγω μη νόμιμης σύνθεσης της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά τη συνεδρίαση της 23ης.1.2020. Και τούτο διότι δεν αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση εάν το τακτικό μέλος Ιωάννης Πετρόγλου προσκλήθηκε να παραστεί στην εν λόγω συνεδρίαση, καθότι δεν αναγράφονται τα στοιχεία της σχετικής πρόσκλησης, ούτε τέτοια πρόσκληση προκύπτει, ενώ δεν προσδιορίζεται το κώλυμα του εν λόγω απόντος τακτικού μέλους, χωρίς να αρκεί η αόριστη αναφορά ότι αυτό είχε «δικαιολογημένο κώλυμα». Με το δε 21.10.2024 υπόμνημά της, σε αντίκρουση των προβαλλόμενων από την Ε.Α., με την 9101/13.10.2022 έκθεση των απόψεών της, ισχυρισμών της [μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και ο ισχυρισμός ότι απέστειλε στα μέλη της την 663/28.11.2019 πρόσκληση], αντιτείνει ότι η 663/28.11.2019 πρόσκληση δεν έλαβε χώρα νομίμως, κατά τα προβλεπόμενα

στο άρθρο 4 παρ. 2 του Κ.Λ.Δ., καθόσον δεν μεσολάβησαν 48 ώρες πριν από την πρώτη συνεδρίαση της Ε.Α. στις 29.11.2019. Οι εν λόγω, όμως, ισχυρισμοί είναι απορριπτέοι, και τούτο διότι : Εφόσον η Ε.Α. απέστειλε σε όλα τα μέλη της, ήτοι και στον Ι. Πετρόγλου, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου την 663/28.11.2019 πρόσκληση για τη συνεδρίαση στις 23.1.2020 (και όχι στις 29.11.2019, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η προσφεύγουσα), ήτοι τουλάχιστον προ 48 ωρών από τη συνεδρίαση αυτή και ο τελευταίος δήλωσε ότι αδυνατεί να παρευρεθεί για λόγους υγείας (σχετ. το από 22.1.2020 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής), νομίμως δεν συμμετείχε στη εν λόγω συνεδρίαση (23.1.2020) της Ε.Α., η οποία, σε κάθε περίπτωση συνεδρίασε με πλήρη απαρτία. Εξάλλου, οι διατάξεις του άρθρου 4 του Κ.Λ.Δ., που προβλέπουν τη δυνατότητα της Ε.Α. να απευθύνει στα μέλη της πρόσκληση για τις συνεδριάσεις της, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, δεν απαιτούν, και μάλιστα επί ποινή ακυρότητας, να αναφέρονται τα στοιχεία αυτά στο σώμα της απόφασης που εκδίδεται σχετικώς, όπως δεν απαιτείται να αναγράφεται και ο λόγος του κωλύματος μη συμμετοχής κάποιου μέλους, σε περίπτωση που έχει δηλώσει την αδυναμία του να παρευρεθεί στη σχετική συνεδρίαση (πρβλ. ΣτΕ 4042/2014, 5004/2013).

15. Επειδή, συναφώς, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι δεν αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση ο λόγος της αποχής της Αντιπροέδρου της Επιτροπής Καλλιόπης Μπενετάτου και εάν εκδόθηκε επί της δηλώσεως αυτής σχετική απόφαση της Ολομέλειας της Ε.Α. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι δεν κλήθηκε να λάβει γνώση της ως άνω δηλώσεως αποχής και του λόγου αυτής, αλλά ούτε και διατύπωσε τις απόψεις της επ' αυτών, με αποτέλεσμα η προσβαλλόμενη απόφαση να έχει εκδοθεί κατά παράβαση τόσο των αρχών της δίκαιης δίκης και της μη στέρησης του φυσικού δικαστή, όσο και ουσιωδών τύπων της διαδικασίας εκδόσεώς της και ουσιωδών υπερασπιστικών δικαιωμάτων της. Όπως δε προβάλλεται από την Ε.Α., με την έκθεση των απόψεών της, η Ε.Α. συνεδρίασε στις 5.9.2019 με θέματα στην ημερήσια διάταξη, μεταξύ άλλων, την λήψη απόφασης επί της δήλωσης αποχής της Αντιπροέδρου της Ε.Α. Κ. Μπενετάτου για την επίμαχη υπόθεση. Κατά την εν λόγω συνεδρίαση, κατά την οποία δεν κλητεύθηκαν τα εμπλεκόμενα μέρη, καθόσον δεν συζητήθηκε

η επίμαχη υπόθεση, η Ε.Α., αφού άκουσε την Κ. Μπενετάτου, έκανε δεκτή τη δήλωση αποχής της, απουσία της τελευταίας, η οποία εν τω μεταξύ είχε εξέλθει της αίθουσας. Επ' αυτών η προσφεύγουσα αντιτίνει ότι μη νομίμως η δήλωση αποχής της Κ. Μπενετάτου υποβλήθηκε προφορικά, καθόσον δεν συνέτρεχαν οι περιοριστικώς αναφερόμενες στο άρθρο 7 παρ. 2 του Κ.Λ.Δ. προϋποθέσεις. Οι ως άνω ισχυρισμοί προβάλλονται αβασίμως και τούτο διότι : Η δήλωση αποχής της Αντιπροέδρου Κ. Μπενετάτου δεν υποβλήθηκε προφορικά στη συνεδρίαση της Ε.Α. στις 5.9.2019, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η προσφεύγουσα, αλλά απλώς στη συνεδρίαση αυτή, η Κ. Μπενετάτου ανέπτυξε τους λόγους, που, κατά την άποψή της, έπρεπε να γίνει δεκτή η εν λόγω δήλωσή της, την οποία είχε ήδη υποβάλει, με την ιδιότητα του μέλους της Ε.Α., σε προηγούμενη συνεδρίαση της Ε.Α. στο τότε Πρόεδρο της Επιτροπής, χωρίς η προσφεύγουσα να προβάλει οποιαδήποτε πλημμέλεια ως προς τη νομιμότητα της υποβολής της δήλωσης εκείνης. Ενόψει τούτων, εφόσον κατά την ως άνω συνεδρίαση στις 5.9.2019 δεν συζητήθηκε η επίμαχη υπόθεση, αλλά η Ε.Α. διεκπεραίωσε διαδικαστικά ζητήματα που αφορούσαν την συγκρότησή της, νομίμως δεν κλητεύθηκε η προσφεύγουσα κατά τη συνεδρίαση αυτή, καθόσον τούτο δεν ορίζεται από τις διατάξεις που διέπουν την λειτουργία της Επιτροπής. Άλλωστε, δεν προβλέπεται από τις γενικές ή ειδικές διατάξεις για τις δηλώσεις αποχής των άρθρων 7 και 8 του Κ.Λ.Δ., αντίστοιχα, ή από άλλες διατάξεις της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, η δυνατότητα των εμπλεκόμενων μερών να λαμβάνουν γνώση και να τοποθετούνται σε ζητήματα εσωτερικής λειτουργίας της Ε.Α., και μάλιστα επί ποινή ακυρότητας της διαδικασίας, όπως δεν απαιτείται από τις ίδιες διατάξεις η αναφορά στο σώμα της προσβαλλόμενης απόφασης (εσωτερικών) ζητημάτων που αποτέλεσαν αντικείμενο προηγούμενων συνεδριάσεων (πρβλ. ΣτΕ 4042/2014, 5004/2013), η παράλειψη αναφοράς των οποίων δεν στοιχειοθετεί παράβαση των επικαλούμενων από την προσφεύγουσα αρχών. Εξάλλου, εγγύηση της αρχής της αμεροληψίας που πρέπει να διέπει τη συγκρότηση και λειτουργία των συλλογικών οργάνων της διοίκησης συνιστά στη συγκεκριμένη περίπτωση το γεγονός ότι η δήλωση αποχής της Κ. Μπενετάτου έγινε δεκτή, λόγω της εμπλοκής της με την επίμαχη υπόθεση, εξαιτίας της ιδιότητάς της ως

Διευθύντριας της Α΄ Διεύθυνσης Οικονομικής Τεκμηρίωσης, κατά το στάδιο διερεύνησης της υπόθεσης αυτής, ώστε να μην δημιουργηθεί εύλογα στα εμπλεκόμενα μέρη η υπόνοια μεροληψίας εξαιτίας προηγούμενης σχηματισμένης γνώμης για την προκείμενη υπόθεση (βλ. ΣτΕ 4151/2015, 683-4/2014, 2804/2012, 3370/2007, 3720/2006).

16. Επειδή, ακολούθως προβάλλεται ότι η Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κ. Μπενετάτου, μετά την αποδοχή της δήλωσης αποχής της, έπρεπε να αναπληρωθεί από τον Π. Φώτη, που ήταν ο αρχαιότερος κατά το διορισμό Εισηγητής, και όχι από τον αμέσως επόμενο κατά αρχαιότητα Εισηγητή Ι. Στεφάτο, χωρίς να ασκεί επιρροή το γεγονός ότι ο Π. Φώτης είχε οριστεί ως Εισηγητής στη συγκεκριμένη υπόθεση, αφενός μεν διότι η αναπλήρωση του Αντιπροέδρου της Επιτροπής από τον αρχαιότερο κατά το διορισμό Εισηγητή προβλέπεται με σαφήνεια και αυστηρότητα από την κείμενη νομοθεσία (άρθρο 12 παρ. 2 εδάφια ζ΄ και η΄ του ν. 3959/2011), μη επιτρεπομένης της αναπλήρωσης από άλλο νεότερο Εισηγητή, αφετέρου δε διότι ο Εισηγητής Π. Φώτης θα μπορούσε να αναπληρωθεί από τον Εισηγητή Ι. Στεφάτο. Η Ε.Α., με την έκθεση των απόψεών της, διατείνεται ότι νομίμως αναπληρώθηκε η Κ. Μπενετάτου από τον Ι. Στεφάτο, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 7 παρ. 9 του Κ.Λ.Δ.. Εξάλλου, η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της, διατείνεται ότι η αναπλήρωση της Αντιπροέδρου της Ε.Α. προηγείται χρονικά της αναπλήρωσης του Εισηγητή και, συνεπώς, θα έπρεπε πρώτα να αναπληρωθεί η ως άνω Αντιπρόεδρος από τον Π. Φώτη, ως τον αρχαιότερο Εισηγητή, και ακολούθως ο τελευταίος από τον Ι. Στεφάτο, επιπλέον δε, διατείνεται ότι η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 9 του Κ.Λ.Δ. είναι ανίσχυρη, ως τεθείσα καθ' υπέρβαση της εξουσιοδότησης του άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 3959/2011, με την οποία χορηγήθηκε εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση, μεταξύ άλλων, της διαδικασίας αναπλήρωσης αποκλειστικώς των τακτικών μελών, πλην των εισηγητών. Ο ως άνω προβαλλόμενος ισχυρισμός είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος, και τούτο διότι : Σε περίπτωση απουσίας, κωλύματος ή έλλειψης του Αντιπροέδρου, ο τελευταίος αναπληρώνεται από τον αρχαιότερο κατά το διορισμό Εισηγητή (άρθρο 12 παρ. 2 εδάφιο ζ΄ του ν. 3959/2011, άρθρο 2 παρ. 3 του Κ.Λ.Δ.), χωρίς

να υπάρχει σχετική νομοθετική πρόβλεψη για την περίπτωση που ο τελευταίος είναι και Εισηγητής στη συγκεκριμένη υπόθεση. Στην περίπτωση αυτή, κατά την οποία δηλαδή ο αρχαιότερος κατά το διορισμό Εισηγητής έχει οριστεί ταυτόχρονα και Εισηγητής στη συγκεκριμένη υπόθεση, πρέπει να γίνει δεκτό, προς κάλυψη του σχετικού νομοθετικού κενού, ότι ο Αντιπρόεδρος αναπληρώνεται από τον επόμενο, μετά τον αρχαιότερο, κατά το διορισμό Εισηγητή, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 12 παρ. 2 εδάφιο η' του ν. 3959/2011 (άρθρ. 2 παρ. 4 του Κ.Λ.Δ.). Και τούτο διότι δεν μπορεί να συμμετέχει στην Ε.Α. ο Εισηγητής στη συγκεκριμένη υπόθεση με διπλή ιδιότητα, δηλαδή τόσο αυτή του Εισηγητή της υπόθεσης, ο οποίος, άλλωστε, δεν έχει δικαίωμα ψήφου (άρθρο 15 παρ. 7 εδάφιο β' του ν. 3959/2011), ενώ τέτοιο δικαίωμα έχει ο Αντιπρόεδρος, όσο και αυτή του Αντιπροέδρου, στον οποίο δεν επιτρέπεται να εκτελεί χρέη Εισηγητή (άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 3959/2011). Εξάλλου, η αυτοτέλεια του θεσμού του Εισηγητή σε συγκεκριμένη υπόθεση και η μη σύμπτωση στο πρόσωπό του και άλλων αρμοδιοτήτων συνάγεται αβίαστα τόσο από τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 εδάφιο β' του ν. 3959/2011, όπου δεν προβλέπεται ο εισηγητής να μετέχει στην κλήρωση για το διορισμό τακτικών μελών σε περίπτωση που η υπόθεση εισάγεται σε τμήμα, όσο και από τη διάταξη του εδαφίου δ' της ίδιας παραγράφου, όπου δεν μπορεί να του ανατεθεί η προεδρία του τμήματος, η οποία ανατίθεται σε ένα από τα κληρωθέντα τακτικά μέλη. Με τα δεδομένα αυτά, νομίμως, αναπληρώθηκε η Αντιπρόεδρος Κ. Μπενετάτου, μετά την αποδοχή της δήλωσης αποχής της, από τον Ι. Στεφάτο, που ήταν ο αρχαιότερος, μετά τον Ι. Φώτη, κατά το διορισμό Εισηγητής, αφού ο τελευταίος, αν και αρχαιότερος Εισηγητής, είχε οριστεί ως Εισηγητής στην επίμαχη υπόθεση. Κατόπιν τούτων, παρέλκει, ως αλυσιτελής η έρευνα περί του εάν η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 9 του Κ.Λ.Δ. έχει τεθεί καθ' υπέρβαση της εξουσιοδότησης του άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

17. Επειδή, η επίμαχη υπόθεση ανατέθηκε, κατόπιν κληρώσεως, με την με αρ. 64/28.09.2017 πράξη της Ολομέλειας της Ε.Α., στον Εισηγητή Ν. Ζευγώλη, μετά την αυτοδίκαιη έκπτωση του οποίου, ανατέθηκε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 παρ. 2 εδάφιο η' του ν. 3959/2011, στον Π. Φώτη, με απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού (βλ. το υπ' αρ. 70/5.9.2019 σχετικό

πρακτικό), με την ιδιότητα του αρχαιότερου κατά διορισμό Εισηγητή. Ως προς το ζήτημα αυτό, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι ο διορισμός του Εισηγητή της υπόθεσης Π. Φώτη, με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά τη συνεδρίαση στις 5.9.2019, ήταν μη νόμιμος, διότι δεν έγινε με κλήρωση, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 15 παρ. 2 του ν. 3959/2011. Επί του ισχυρισμού αυτού, η Ε.Α. στην έκθεση απόψεων αναφέρει ότι, εν προκειμένω, δεν συνέτρεχε περίπτωση εφαρμογής του επικαλούμενου από την προσφεύγουσα ως άνω άρθρου, καθόσον η Ε.Α. δεν προέβη σε ανάθεση νέας υπόθεσης σε Εισηγητή, κατ' εφαρμογή του άρθρου αυτού, αλλά ο Εισηγητής Π. Φώτης ορίσθηκε να αναπτύξει την προϋπάρχουσα εισήγηση, που είχε συνταχθεί από τον αρχικώς ορισθέντα Εισηγητή Ν. Ζευγώλη, κατά το άρθρο του ν. 3959/2011 και κατ' εφαρμογή της αρχής της συνέχειας των διοικητικών οργάνων, όπως αυτή κατοχυρώνεται στο άρθρο 12 παρ. 3 εδάφιο στ' του ν. 3959/2011, σε κάθε δε περίπτωση, υποστηρίζει ότι ο Κ.Λ.Δ. δεν επιβάλλει ότι η απόφαση πρέπει να λαμβάνεται από (όλα) τα μέλη που μετείχαν στη σύνθεση κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, αλλά επιτρέπει την εναλλαγή της σύνθεσης. Και ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, γιατί η επικαλούμενη από την προσφεύγουσα διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 3959/2011 εφαρμόζεται, κατά τη ρητή πρόβλεψή της, μόνο στην αρχική ανάθεση των υποθέσεων σε εισηγητές και όχι στην περίπτωση που ο εισηγητής εκ των υστέρων, μετά την ανάθεση σ' αυτόν της υπόθεσης, απουσιάζει, κωλύεται ή ελλείπει. Νομίμως δε, στη συγκεκριμένη περίπτωση, ορίσθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 2 εδάφιο η' του ν. 3959/2011 (άρθρο 2 παρ. 4 του Κ.Λ.Δ.), μετά την αυτοδίκαιη έκπτωση του Εισηγητή στη συγκεκριμένη υπόθεση Ν. Ζευγώλη, χωρίς κλήρωση, ως Εισηγητής στην υπόθεση αυτή, ο Π. Φώτης, που ήταν ο αρχαιότερος κατά το διορισμό Εισηγητής.

18. Επειδή, εξάλλου, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η Ε.Α., κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, παραβίασε την αρχή της αμεροληψίας που κατοχυρώνεται με τα άρθρα 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 12 παρ. 1 του ν. 3959/2011 και 7 του ν. 2690/1999, για το λόγο ότι, ενώ η εισήγηση επί της επίμαχης υπόθεσης

συντάχθηκε από τον αρχικώς ορισθέντα Εισηγητή Ν. Ζευγώλη, στο πρόσωπο του οποίου συνέτρεχε ασυμβίβαστο ως προς την ιδιότητά του αυτή, προβλεπόμενο από το νόμο, που επέσυρε αυτοδικαίως την έκπτωσή του ως Εισηγητή και μέλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κατά την επανασυζήτηση της υπόθεσης στις 23.1.2020 έπρεπε να συνταχθεί νέα εισήγηση από άλλο Εισηγητή. Σε κάθε δε περίπτωση, συνεχίζει, η εν λόγω εισήγηση, ως διαδικαστική πράξη, είχε καταστεί ανεπίκαιρη, δοθέντος ότι είχε μεσολαβήσει πλήθος γεγονότων (διαδικασία διευθετήσεως, υπομνήματα, μαρτυρικές καταθέσεις και αποδεικτικά μέσα), που είχαν διαφοροποιήσει πλήρως τα δεδομένα, στα οποία ο Εισηγητής είχε στηριχθεί για τη σύνταξή της Εισήγησής του και, ως εκ τούτου, η διαδικασία που εχώρησε βάσει αυτής ήταν απολύτως άκυρη. Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι, σύμφωνα και με την αρχή της συνέχειας των διοικητικών οργάνων, εν όψει του ότι επρόκειτο για την συνέχιση της ίδιας υπόθεσης και όχι νέα, μετά τον ορισμό ως νέου εισηγητή του Π. Φώτη, αρχαιότερου ήδη εισηγητή, νομίμως ανατέθηκε στον τελευταίο η ανάπτυξη της ήδη συνταχθείσας εισήγησης από τον προηγούμενο εισηγητή Ν. Ζευγώλη και δεν απαιτούνταν η σύνταξη νέας εισήγησης από αυτόν. Άλλωστε, η εισήγηση συντάσσεται, σε κάθε περίπτωση, πριν την υποβολή των υπομνημάτων από τα εμπλεκόμενα μέρη, όσα δε έγγραφα και υπομνήματα υποβλήθηκαν μετά τη σύνταξή της είχαν ήδη υποβληθεί μέχρι την από 23.7.2019 συνεδρίαση της Ολομέλειας της Ε.Α., ενώ το σύνολο των ισχυρισμών, που προβλήθηκαν με τα μεταγενέστερα υποβληθέντα υπομνήματα, ελήφθη υπόψη και αξιολογήθηκε σχετικώς από την Ε.Α.. Εξάλλου, από τα πρακτικά της συνεδρίασης της Ολομελείας της Ε.Α. στις 23.1.2020 και από την ανάπτυξη της εισηγήσεως του Π. Φώτη προκύπτει ότι ο τελευταίος ήταν απολύτως ενήμερος για την υπόθεση και είχε διαμορφώσει ίδια αντίληψη σχετικά με αυτήν, με την υπογραφή δε αυτής εκ μέρους του, αποδεικνύεται ότι είχε διαμορφώσει ολοκληρωμένη άποψη για την προκείμενη υπόθεση, δεδομένου ότι είχε τη δυνατότητα να αποδεχθεί ή μη την υπάρχουσα εισήγηση. Τέλος, η προσφεύγουσα, η οποία, κατά τ' ανωτέρω, τελούσε σε απόλυτη γνώση της εξέλιξης αυτής – ήτοι της αλλαγής του εισηγητή – δεν επικαλείται τη συνδρομή συγκεκριμένων λόγων στο πρόσωπο του εισηγητή της υπόθεσης, λόγω των

οποίων είναι δυνατό να δημιουργείται εύλογα η υπόνοια ότι το μέλος τούτο της Ολομέλειας της Επιτροπής έχει ήδη σχηματισμένη και άρα προκατειλημμένη γνώμη για την ένδικη υπόθεση που επρόκειτο να κριθεί ενώπιόν της (πρβλ. ΣΤΕ 4616/2011 Ολομ., 1447/2006, 2175/2004 Ολομ. 2522/2001 7μελής κ.ά.) και ότι, ως εκ τούτου, δεν παρείχε τα εχέγγυα αμερόληπτης κρίσης.

19. Επειδή, συναφώς, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε, κατά παράβαση της αρχής της αμεροληψίας και για το λόγο ότι συμμετείχε ανεπιτρέπτως ο Εισηγητής της υπόθεσης Π. Φώτης στη διάσκεψη της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αλλά και την ψηφοφορία, η οποία διεξήχθη παρόντος αυτού, ενώ αυτός όφειλε να αποχωρήσει από τη διάσκεψη πριν από την ψηφοφορία. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 15 του ν. 3959/2011, που προβλέπει τη σχετική δυνατότητα του εισηγητή να συμμετέχει στις διασκέψεις, αντιστρατεύεται ευθέως την ως άνω αρχή, διότι επιτρέπει την παρουσία του Εισηγητή, ο οποίος, ναι μεν δεν έχει δικαίωμα ψήφου, πλην με την παρουσία του επηρεάζει τα λοιπά μέλη της Επιτροπής, χωρίς ταυτόχρονα να παρέχεται στο διοικούμενο δικαίωμα παράστασης στις εν λόγω διασκέψεις και αντίκρουσης των απόψεων και των θέσεων του Εισηγητή, κατά πρόδηλη παραβίαση των αρχών της δίκαιης δίκης και της ισοδυναμίας των όπλων. Ο εν λόγω ισχυρισμός είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος, καθόσον από τις προεκτεθείσες διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 7 του ν. 3959/2011 δεν δύναται να συναχθεί ότι ο εισηγητής της υποθέσεως πρέπει να αποχωρεί από τη διάσκεψη πριν από τη συζήτηση και τη λήψη απόφασης σχετικά με την επιβολή ή μη κυρώσεων για παράβαση της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και μάλιστα επί ποινή ακυρότητας της σχετικής διαδικασίας. Εξάλλου, ούτε στις διατάξεις του Κ.Λ.Δ. υπάρχει σχετική ρύθμιση. Επομένως, η παραμονή του εισηγητή είναι σύμφωνη και με την κατά το νόμο αποστολή του που συνίσταται στη διαφώτιση των μελών της Ε.Α. περί παντός θέματος σχετιζομένου με την υπόθεση και στην απάντηση επί παντός ερωτήματος που δύναται να ανακύψει μέχρι το πέρας της συνεδριάσεως. Συνεπώς, η παρουσία του Εισηγητή Π. Φώτη στη διάσκεψη της κρινόμενης υπόθεσης ενώπιον της Ε.Α. δεν εχώρησε κατά παράβαση νόμου ή

των επικαλούμενων από την προσφεύγουσα γενικών αρχών (πρβλ. ΣτΕ 2353/2020, 3678/2014, 2352/2014 7μλ., 1209/2011, ΣτΕ 447/2009, 4654/1995, 1225/1990, 4391/1988, 1055/1987, 372/1986).

20. Επειδή, εξάλλου, η προσφεύγουσα, με την με αρ. πρωτ. 28767/24.9.2024 αίτηση που υπέβαλε προς τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του παρόντος Δικαστηρίου, ζήτησε την χορήγηση αντιγράφων : α) της 663/28.11.2019 πρόσκλησης του Προέδρου της Ε.Α. προς όλα τα μέλη της, β) της απάντησης του Ι. Πετρόγλου ότι αδυνατεί να συμμετάσχει λόγω ασθενείας και γ) του πρακτικού της συνεδρίασης της Ε.Α. στις 5.9.2019, με την οποία έγινε δεκτή η δήλωση αποχής της Κ. Μπενετάτου. Ειδικότερα, επικαλείται, με την εν λόγω αίτηση, ότι τα ανωτέρω έγγραφα συμπεριλαμβάνονται σε φάκελο που έχει χαρακτηριστεί, ως απόρρητος από την Ε.Α., χωρίς να συντρέχει νόμιμος λόγος που να δικαιολογεί τον χαρακτηρισμό αυτό και ότι τα έγγραφα αυτά είναι απαραίτητα προς απόδειξη των ήδη προβαλλομένων ως άνω ισχυρισμών της. Το αίτημα αυτό της προσφεύγουσας διαβιβάστηκε στο Δικαστήριο τούτο (16^ο) προς εξέταση, με την από 25.9.2024 πράξη του ως άνω Προέδρου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 41 παρ. 3 του ν. 3959/2011. Όμως, τα ανωτέρω έγγραφα, των οποίων ζητά να λάβει γνώση η προσφεύγουσα συνιστούν εσωτερικά έγγραφα της Γ.Δ.Α., τα οποία είναι απόρρητα, κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 15 παρ. 11 του Κ.Λ.Δ.. Πέραν τούτου, το Δικαστήριο, εφόσον επιλαμβάνεται προσφυγής κατά απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, όπως εν προκειμένω, έχει την εξουσία, σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999-Α' 97), να ελέγξει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το νόμο και την ουσία, πάντοτε μέσα στα όρια της προσφυγής, δηλαδή εκτιμά όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, στα οποία θεμελιώνει τη σχετική κρίση του (ΔΕΚ Distillers Company κατά Επιτροπής, υποθ. 30/78, ΠΕΚ, 17.12.1991, υποθ. T-7/89 Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, ΠΕΚ, 15.3.2000, υποθ. T-25/95 κ.λ.π., Cimenteries CBR κατά Επιτροπής, ΣτΕ 2774/2014, 2007/2013) και στα οποία περιλαμβάνονται και τα απόρρητα, που τίθενται υποχρεωτικά κατά τρόπο συμβατό, υπόψη του, όπως συνέβη και στη συγκεκριμένη περίπτωση, ώστε να μπορεί να κρίνει, χωρίς να τα θέσει υπόψη των διαδίκων (βλ ΣτΕ

985/2023, 1116/2009, 4600/2005). Στο πλαίσιο αυτό, τα ανωτέρω έγγραφα, των οποίων ζητείται η πρόσβαση από την προσφεύγουσα, ανάγονται σε έλεγχο της διαδικασίας για τη νομιμότητα της σύνθεσης της Επιτροπής και δεν αφορούν ζητήματα για την απόδειξη της τέλεσης ή μη της αποδιδόμενης σε βάρος της παράβασης, ώστε να πλήττεται αποφασιστικά το δικαίωμα άμυνάς της. Ενόψει αυτών και δεδομένου ότι τα εν λόγω απόρρητα έγγραφα αξιολογήθηκαν από το Δικαστήριο τούτο σε προηγούμενες σκέψεις, καθίσταται απορριπτικό το ανωτέρω με αρ. πρωτ. 28767/24.9.2024 αίτημά της, καθόσον η τυχόν παραβίαση των δικαιωμάτων άμυνας, εξετάζεται μόνον αν τα επίμαχα έγγραφα, των οποίων ζητείται η πρόσβαση, είναι αποφασιστικής σημασίας για την απόδειξη της αποδιδόμενης παράβασης ή αν είναι πιθανό, η διοικητική διαδικασία να είχε καταλήξει σε διαφορετικό αποτέλεσμα, χωρίς το διαδικαστικό αυτό σφάλμα (ΣΤΕ 2780/2014, 2774/2014), κάτι που δεν υποστηρίζεται, εν προκειμένω, ούτε άλλωστε αποδεικνύεται, από την προσφεύγουσα.

21. Επειδή, με το άρθρο 25α του ν. 3959/2011, το οποίο είχε προστεθεί με την παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 4389/2016 (Α' 94), οριζόταν, κατά τον κρίσιμο χρόνο, ότι: «Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία λαμβάνεται σε Ολομέλεια, μπορεί να θεσπιστεί διαδικασία διευθέτησης διαφορών για τις επιχειρήσεις που παραδέχονται τη συμμετοχή στην αποδιδόμενη σε αυτούς οριζόντια σύμπραξη κατά παράβαση του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ή/και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την απόφαση αυτή ρυθμίζονται ιδίως τα εξής θέματα: α) Οι όροι και προϋποθέσεις υπαγωγής στη διαδικασία διευθέτησης. β) Το στάδιο της διαδικασίας ελέγχου, κατά το οποίο μπορεί να υποβληθεί αίτημα του ελεγχόμενου να υπαχθεί σε διαδικασία διευθέτησης, το αργότερο μέχρι την κατάθεση από το μέρος του πρώτου υπομνήματος μετά την κοινοποίηση της εισήγησης. γ) Η διαδικασία που ακολουθείται, προκειμένου να επιτευχθεί η διευθέτηση της διαφοράς. Στη διαδικασία αυτή θα προβλέπεται υποχρεωτικά η παραδοχή από τον ελεγχόμενο της αποδιδόμενης σε αυτόν παράβασης ως προϋπόθεση για τη διευθέτηση της διαφοράς. Εάν τελικά η διευθέτηση δεν επιτευχθεί, τότε η τυχόν δήλωση του ελεγχόμενου περί παραδοχής της παράβασης, όπως

περιλαμβάνεται στις παρατηρήσεις που υπέβαλε, θεωρείται ανακληθείσα και δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ούτε από την Επιτροπή ούτε από τα δικαστήρια. δ) Η πρόσβαση των συμμετεχόντων στη διαδικασία διευθέτησης στα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διευθέτησης και η δυνατότητα ή μη αξιοποίησης των δηλώσεων και αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίστηκαν από τα μέρη κατά τη διαδικασία αυτή, με την επιφύλαξη των σχετικών ενωσιακών διατάξεων. ε) Η δυνατότητα ή μη χωριστής διευθέτησης, σε περίπτωση περισσότερων ελεγχόμενων, εκ των οποίων μόνο μερικοί συναινούν στη διευθέτηση. στ) Η δυνατότητα της Επιτροπής, σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, να μειώσει τα επιβαλλόμενα πρόστιμα. Η μείωση που θα προβλεφθεί δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% του προστίμου που θα επιβαλλόταν σε περίπτωση μη διευθέτησης της διαφοράς, όπως αυτό το πρόστιμο θα διαμορφωνόταν ύστερα και από τυχόν μείωση κατά την παράγραφο 8 του άρθρου 25. ζ) Ζητήματα διαχρονικού δικαίου. η) Κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση κατ' απλοποιημένη διαδικασία, στην οποία, μεταξύ άλλων, βεβαιώνεται η τέλεση της αποδιδόμενης παράβασης, καθώς και το γεγονός της διευθέτησης της διαφοράς, και επιβάλλονται οι ανάλογες κυρώσεις.» [η διάταξη αυτή έχει ήδη καταργηθεί με το άρθρο 53 του ν. 4886/2022, Α' 12, ενώ με το άρθρο 29 του ίδιου αυτού νόμου έχει, αντ' αυτού προστεθεί στον ν. 3959/2011 νέο άρθρο 29Α, με περιεχόμενο παρόμοιο προς αυτό της διάταξης που καταργήθηκε]. Για τα ως άνω θέματα εκδόθηκε η 628/18.7.2016 απόφαση της Ολομέλειας της ΕπΑντ «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για τη διευθέτηση διαφορών σε υποθέσεις οριζοντίων συμπράξεων κατά παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της Σ.Λ.Ε.Ε.» (Β' 2356/29.7.2016). Ειδικότερα, στο κεφάλαιο «Εκκίνηση της Διαδικασίας σε περίπτωση που έχει κοινοποιηθεί Εισήγηση στα μέρη» και στην παράγραφο 32 αναφέρεται ότι : «Σε περίπτωση που η Ε.Α. αποφασίσει την κίνηση της Διαδικασίας Διευθέτησης Διαφορών σε συγκεκριμένη υπόθεση κατά τα ανωτέρω, ενημερώνει σχετικά τα μέρη, ορίζει ημερομηνία έναρξης των διμερών συσκέψεων με έκαστη επιχείρηση που υπέβαλε κατά τα προαναφερόμενα αίτημα, η οποία και κλητεύεται προς τούτο, και αναβάλλει τη

συζήτηση της υπόθεσης ως προς τις εμπλεκόμενες εκείνες επιχειρήσεις που δεν υπέβαλαν σχετικό αίτημα. ... » και στην υποσημείωση 31 ότι : «Η αναβολή της συζήτησης της υπόθεσης δεν συμπαράσχει την προθεσμία υποβολής Υπομνήματος και την προθεσμία υποβολής Προσθήκης στο Υπόμνημα (Αντίκρουση) κατά το άρθρο 14 παρ. 2 και 4 του Κ.Λ.Δ. της Ε.Α. για όσες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις δεν υπέβαλαν αίτημα υπαγωγής στη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών», ενώ στο κεφάλαιο των γενικών παρατηρήσεων και στην παράγραφο 49 αναφέρονται τα εξής : «Οι δηλώσεις για τη διερεύνηση της δυνατότητας υπαγωγής στη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών, τα τεχνικά υπομνήματα που τυχόν υποβάλλονται από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις κατά τις διμερείς συσκέψεις, τα τυχόν πρακτικά των διμερών συσκέψεων ως εσωτερικά έγγραφα, τα χωρία ή τμήματα της κλήσης του αρμόδιου Εισηγητή που αναπαράγουν τα αποτελέσματα των διμερών συσκέψεων, οι Προτάσεις Διευθέτησης Διαφοράς, οι Δηλώσεις Διευθέτησης, τα πρακτικά των διμερών συσκέψεων ενώπιον της Ε.Α. και η παράθεση αυτούσιων χωρίων των προαναφερόμενων εγγράφων που περιέχονται σε άλλα έγγραφα θεωρούνται απόρρητα στοιχεία τα οποία δεν γνωστοποιούνται σε τρίτους, περιλαμβανομένων των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέβαλαν καταγγελία κατά το άρθρο 36 του Ν. 3959/2011. Πρόσβαση στα ανωτέρω έγγραφα παρέχεται μόνο στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν έχουν υπαχθεί στη Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κ.Λ.Δ. της Ε.Α., και υπό την προϋπόθεση ότι δεσμεύονται, όπως και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους που αποκτούν πρόσβαση για λογαριασμό τους, ώστε τα εν λόγω έγγραφα και οι πληροφορίες που περιλαμβάνουν να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς της διαδικασίας ενώπιον της Ε.Α., κατά παρέκκλιση από το άρθρο 15 παρ. 14 του Κ.Λ.Δ. Ε.Α.. ... ».

22. Επειδή, κατά την έννοια των διατάξεων που παρατέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 15 του Κ.Λ.Δ. που προεκτέθηκαν, η επιχείρηση η οποία, κατόπιν σχετικής έρευνας των αρμόδιων οργάνων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, απειλείται με κυρώσεις για παράβαση της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και καλείται να παραστεί, για να αμυνθεί,

ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, έχει, καταρχήν, δικαίωμα πρόσβασης στα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης. Το δικαίωμα αυτό συνδέεται με τη λυσιτελή άσκηση του δικαιώματος άμυνας κατά την εν λόγω διοικητική διαδικασία που κατοχυρώνεται και στο δίκαιο της Ένωσης, σε επίπεδο γενικής αρχής αυτού, και αφορά γενικά στα έγγραφα του φακέλου της έρευνας που ενδέχεται να είναι χρήσιμα για την άμυνα της επιχείρησης, ενοχοποιητικά ή απαλλακτικά (βλ. απόφαση ΔΕΕ μειζ. συνθ. της 25.10.2011, C-110/10 P, Solvay κατά Επιτροπής, σκέψεις 47-49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Το ως άνω, όμως, δικαίωμα πρόσβασης δεν είναι απόλυτο, αλλά περιορίζεται από την ανάγκη διαφύλαξης, ιδίως, του επιχειρηματικού απορρήτου των στοιχείων άλλων επιχειρήσεων, που, επίσης, τυγχάνει προστασίας στο δίκαιο της Ένωσης, σε επίπεδο γενικής αρχής αυτού (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 29.3.2012, C-1/11, Interseroh Scrap and Metals Trading, σκ. 43, απόφαση ΔΕΚ της 14.2.2008, C-450/06, Varec, σκ. 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εξάλλου, ναι μεν, αν σημειωθεί προσβολή του ανωτέρω δικαιώματος πρόσβασης κατά τη διαδικασία που προηγείται της έκδοσης πράξης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με την οποία καταλογίζεται στην επιχείρηση παραβίαση των κανόνων του ανταγωνισμού και της επιβάλλονται κυρώσεις, στοιχειοθετείται, καταρχήν λόγος ακύρωσης της πράξης αυτής, εφόσον έχουν θιγεί τα δικαιώματα άμυνας της ενδιαφερόμενης επιχείρησης (πρβλ. απόφαση ΔΕΕ στην υπόθεση C-110/10 P, Solvay, *op.cit.*, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), όμως, η μη κοινοποίηση εγγράφων με ενοχοποιητικό περιεχόμενο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ενέχει προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και ότι δικαιολογεί την ακύρωση της καταλογιστικής πράξης, αν η ενδιαφερόμενη επιχείρηση δεν προβάλλει και δεν τεκμηριώνει ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού στηρίχθηκε σε αυτά προς θεμελίωση της παράβασης που της απέδωσε (πρβλ. απόφαση ΔΕΚ της 7.1.2004, C-204/00 P κ.λπ., Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 71). Περαιτέρω, επί μη κοινοποίησης εγγράφων, ναι μεν η σημειωθείσα προσβολή του δικαιώματος πρόσβασης δεν θεραπεύεται απλώς και μόνον με το να καταστεί δυνατή η πρόσβαση σε αυτά κατά την ένδικη διαδικασία ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου, στο οποίο αυτά διαβιβάστηκαν, ως τμήμα του φακέλου της υπόθεσης, κατά το άρθρο 129 του

Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, για την εκδίκαση της προσφυγής κατά της καταλογιστικής πράξης, αλλά, σε μια τέτοια περίπτωση, ο οικείος λόγος προσφυγής καθίσταται αλυσιτελής, αν η προσφεύγουσα επιχείρηση, που δικαιούται πια, κατά το άρθρο 130 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, να λάβει γνώση αυτών, δεν επικαλεστεί, κατά τρόπο ειδικό, ορισμένο και επαρκώς τεκμηριωμένο, ότι τα επίμαχα στοιχεία του φακέλου, στα οποία παρανόμως δεν είχε πρόσβαση κατά τη διοικητική διαδικασία, μπορούσαν πράγματι να της χρησιμεύσουν για την άμυνά της ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού (πρβλ. απόφαση ΔΕΕ στην υπόθεση C-110/10 P, Solvay, *op.cit.*, σκέψεις 51-52, απόφαση ΔΕΚ στην υπόθεση C-204/00 P, Aalborg Portland, *op.cit.*, σκέψεις 74-75, απόφαση ΔΕΚ της 15.10.2002, C-238/99 P κ.λπ., Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ., σκέψη 318, απόφαση ΔΕΚ της 8.7.1999, C-51/92 P, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, σκέψεις 78-80) (βλ. ΣτΕ 860/2019, 2365/2013).

23. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, η αρχικώς ορισθείσα συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον της Ε.Α. για την 7^η Ιουνίου 2018, αναβλήθηκε οίκοθεν από την Επιτροπή για την 18^η Ιουνίου 2018, οπότε και πάλι αναβλήθηκε η συνεδρίαση λόγω του ότι βρισκόταν ήδη σε εξέλιξη η Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών (Δ.Δ.Δ.) για την υπόθεση, μετά από αιτήματα ενδιαφερομένων μερών. Ειδικότερα, οι εμπλεκόμενες εταιρείες ΛΑΤΟΜΙΚΗ ΑΤΕ, ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ ΑΤΕ, ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ ΑΕ, ΩΡΙΩΝ ΑΤΕ και ΤΕΚΑ ΑΕ εκδήλωσαν εγγράφως, κατόπιν κοινοποίησης σ' αυτές της υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 1967/26.3.2018 Εισήγησης της Ε.Α., το ενδιαφέρον τους για διερεύνηση της δυνατότητας υπαγωγής τους στη Δ.Δ.Δ.. Ακολούθως, η Ε.Α., κατόπιν Εισήγησης του Εισηγητή, με την 674/2018 απόφασή της, διαπίστωσε την τέλεση της παράβασης του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 703/1977 εκ μέρους των συμμετεχουσών στην Δ.Δ.Δ. εταιρειών και επέβαλε σ' αυτές πρόστιμα συνολικού ύψους 244.787,4€, περαιτέρω δε, τις υποχρέωσε να παραλείπουν στο μέλλον την παράβαση αυτή. Στην εν λόγω 674/2018 απόφαση διευθέτησης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην παράγραφο 1 ότι : «Σε συνέχεια ανυπόγραφης καταγγελίας που στάλθηκε ηλεκτρονικά στην Επιτροπή Ανταγωνισμού ... και είχε ως αντικείμενο τη συνάντηση εργοληπτικών εταιριών

και συμφωνία μεταξύ τους για χειραγώγηση του διαγωνισμού δημοπράτησης του έργου κατασκευής «5^ο Λύκειο Λαμίας (Τμ. Α1 και Β)» ... η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού ... ξεκίνησε αυτεπάγγελτη έρευνα ...», στην παράγραφο 2 ότι : «Στο πλαίσιο αυτό η Γ.Δ.Α, πραγματοποίησε στις 06.04.2011 και 14.04.2011 αιφνιδιαστικούς επιτόπιους ελέγχους, βάσει του άρθρου 26 του ν. 703/1977 στις ακόλουθες οκτώ (8) εταιρίες του κλάδου : ΛΑΤΟΜΙΚΗ ΑΤΕ, ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ ΑΤΕ, ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ ΑΕ, ΛΑΚΩΝ ΑΤΕ, ΒΑΛΤΕΣΙΝΙΚΟ ΑΤΕΞΕΒΕ, ΤΕΚΑ ΑΕ, ΤΕΚΑΛ ΑΕ και ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ ΑΤΕ, καθώς και στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ, όπου φέρονταν να είχαν πραγματοποιήσει συνάντηση προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 1 του ν. 703/1977 (ή/και του ν. 3959/2011) και του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ. ... », στην υποσημείωση 20 ότι : «Διευκρινίζεται ότι η αξιολόγηση της τυχόν συμμετοχής και της ευθύνης εταιριών που δεν έχουν υποβάλει Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς, κατά τα αναφερόμενα στις κατωτέρω στις ενότητες, δεν συνιστά αντικείμενο της παρούσας Εισήγησης, ενώ οι αξιολογήσεις που γίνονται από την Ε.Α. στην παρούσα υπόθεση επουδενί επιδρούν στο ζήτημα της αξιολόγησης της τυχόν συμμετοχής και της ευθύνης εταιριών που δεν υπέβαλαν Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς», στην υποσημείωση 47 ότι : «Υπογραμμίζεται ότι τυχόν παράθεση αποδεικτικών στοιχείων του φακέλου με αναφορές σε εταιρίες που δεν έχουν υποβάλει Πρόταση Διευθέτησης Διαφοράς σε καμία περίπτωση δεν προκαταλαμβάνει την κρίση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως προς τη συμμετοχή και την ευθύνη των εταιριών αυτών. [...]» και στην παράγραφο 35 ότι : «Η παράθεση των βασικότερων γεγονότων και κύριων ευρημάτων που ακολουθεί θεμελιώνεται στο σύνολο των στοιχείων του φακέλου της υπό εξέταση υπόθεσης και λαμβάνει υπόψη της την ανεπιφύλακτη και ρητή παραδοχή από τις εταιρίες που υπέβαλαν Προτάσεις και Δηλώσεις Διευθέτησης Διαφοράς των κύριων πραγματικών περιστατικών και του νομικού χαρακτηρισμού τους». Εν τω μεταξύ, η προσφεύγουσα ενημερώθηκε για τη δυνατότητα πρόσβασης στη μη εμπιστευτική εκδοχή των εγγράφων που υποβλήθηκαν κατά τη διαδικασία διευθέτησης, με την υπ' αρ. πρωτ. 120/18.2.2019 επιστολή της Ε.Α., η οποία περιείχε συνημμένο κατάλογο των

εγγράφων της εν λόγω διαδικασίας, με μνεία των εγγράφων που ήταν ολικώς ή μερικώς προσβάσιμα και των απορρήτων εγγράφων βάσει του άρθρου 15 παρ. 7 του Κ.Λ.Δ.. Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα αιτήθηκε, με την από 20.2.2019 αίτησή της, να λάβει με δικές της δαπάνες αντίγραφα των εγγράφων της ως άνω διαδικασίας, αίτημα που έγινε εν μέρει δεκτό, καθώς δεν της χορηγήθηκαν αντίγραφα, αλλά της επιτράπηκε μόνο η επιτόπια μελέτη τους. Ειδικότερα, έλαβε πρόσβαση στα μη απόρρητα στοιχεία του φακέλου, αλλά και σε όσα απόρρητα στοιχεία είχαν ήδη αξιολογηθεί από την Ε.Α. ως απαραίτητα για την άσκηση του δικαιώματος άμυνάς της, βάσει του άρθρου 15 παρ. 5 και 6 του Κ.Λ.Δ., αναφορικά με την αποδιδόμενη σε βάρος της παράβαση. Σημειωτέον, ότι τα στοιχεία των εγγράφων που χαρακτηρίστηκαν ως απόρρητα και στα οποία η προσφεύγουσα δεν έλαβε πρόσβαση αφορούσαν πληροφορίες απορρήτου ή εμπιστευτικού χαρακτήρα που εκτιμήθηκε ότι δεν ήταν απαραίτητες για την άσκηση του δικαιώματος άμυνας αυτής. Ακολούθως, με την από 14.3.2019 αίτησή της ζήτησε πρόσβαση στην εμπιστευτική εκδοχή όλων των εγγράφων, άλλως στα χωρία εκείνα που την αφορούσαν, αίτημα, το οποίο δεν έγινε δεκτό, με την 183/18.3.2019 απάντηση της Προέδρου της Επιτροπής, με το σκεπτικό τα αιτούμενα έγγραφα και χωρία έχουν χαρακτηριστεί ως απόρρητα από τις ίδιες τις εταιρείες που συμμετείχαν στη διαδικασία διευθέτησης και ότι κανένα από τα απαλειφθέντα σημεία δεν ελήφθη υπόψη ούτε στην εισήγηση διευθέτησης ούτε στην απόφαση διευθέτησης, οι δε σχετικές αναφορές που αφορούσαν την προσφεύγουσα περιορίζονταν σε ζητήματα διαδικασίας (ήτοι σε ποιες εταιρείες διενεργήθηκαν έλεγχοι και που εστάλησαν επιστολές παροχής στοιχείων). Μετά δε την ολοκλήρωση της διαδικασίας διευθέτησης ορίστηκε ως ημερομηνία συνεδρίασης η 22^α Μαΐου 2019, η οποία και αναβλήθηκε οίκοθεν για τις 23.7.2019. Με την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας της 23ης Ιουλίου 2019 και την εξέταση των μαρτύρων, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι ζήτησαν και η Πρόεδρος της Επιτροπής χορήγησε προθεσμία οκτώ (8) εργάσιμων ημερών μετά την παραλαβή των πρακτικών από τα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να υποβάλουν τα συμπληρωματικά υπομνήματά τους. Στη συνέχεια, η Ε.Α. συνήλθε, κατά τα ήδη αναφερόμενα, στις 5.9.2019, 3.10.2019, 29.11.2019 και 23.1.2020.

Με την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας οι πληρεξούσιοι δικηγόροι ζήτησαν και ο Πρόεδρος της Επιτροπής χορήγησε προθεσμία δέκα εργάσιμων ημερών μετά την παραλαβή των πρακτικών (τόσο της από 23 Ιουλίου 2019 όσο και της από 23 Ιανουαρίου 2020 ακροαματικής διαδικασίας) από τα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να υποβάλουν τα συμπληρωματικά υπομνήματά τους.

24. Επειδή, με την υπό κρίση προσφυγή, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι μη νόμιμα και κατά παράβαση της αρχής της δίκαιης δίκης η Επιτροπή Ανταγωνισμού έλαβε υπόψη της, κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, την 674/2018 απόφαση της Ε.Α., η οποία εκδόθηκε επί της διαδικασίας διευθέτησως της διαφοράς, στην οποία υποβλήθηκαν ορισμένες εκ των εμπλεκομένων επιχειρήσεων, καθότι, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης, περιελήφθη σ' αυτήν ειδικό κεφάλαιο περί της ανωτέρω διαδικασίας, στην οποία δεν συμμετείχε. Ο ισχυρισμός, όμως, αυτός είναι απορριπτός, διότι εκκινεί από την εσφαλμένη παραδοχή ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού, κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, στηρίχθηκε στις διαπιστώσεις της 674/2018 απόφασης διευθέτησης, πλην, από την επισκόπηση του όλου περιεχομένου της προσβαλλόμενης απόφασης δεν προκύπτει κάτι τέτοιο, απλώς παρατίθεται στην τελευταία αφηγηματικά το γεγονός ότι ορισμένες εκ των εμπλεκομένων εταιρειών υπήχθησαν, ύστερα από αίτημά τους, στη διαδικασία διευθέτησης και, τούτο, προς πληρέστερη καταγραφή του ιστορικού της υπόθεσης. Η Ε.Α., κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, προέβη σε ίδια κρίση περί της διάπραξης της αποδιδόμενης στην προσφεύγουσα παράβασης, εκτιμώντας τα πραγματικά περιστατικά της επίμαχης υπόθεσης που τέθηκαν ενώπιόν της, όπως αυτά εκτίθενται ανωτέρω και προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου.

25. Επειδή, περαιτέρω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση του δικαιώματος άμυνας της και τούτο διότι της χορηγήθηκε ελλιπή πρόσβαση στα έγγραφα της διαδικασίας διευθέτησης (εισήγηση, δηλώσεις διευθέτησης των επιχειρήσεων

που υποβλήθηκαν στη Δ.Δ.Δ., προτάσεις διευθέτησης), ειδικότερα δε, από τα έγγραφα αυτά είχαν διαγραφεί ολόκληρες παράγραφοι και ολόκληρα τμήματα, της δόθηκε δε πρόσβαση μόνο σε τμήματα που αφορούσαν ήσσονος σημασίας ζητήματα, όπως τις παραδοχές των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους στην φερόμενη σύμπραξη και στη συνάθροισή τους στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ και την αποστολή με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μίας επιστολής από την ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ, ενώ δεν της δόθηκαν ουσιώδη αποσπάσματα των εγγράφων αυτών που αναφέρονται στους λόγους της συνάθροισης και τα πρόσωπα που συμμετείχαν, στους λόγους αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής επιστολής, στην εμπλοκή στην εν λόγω παράνομη σύμπραξη άλλων κατονομαζόμενων προσώπων κ.λπ., η δε αίτησή της για πλήρη πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα της διαδικασίας διευθέτησης απορρίφθηκε, με την 183/18.3.2019 απάντηση της Προέδρου της Επιτροπής, με το σκεπτικό ότι κανένα από τα απαλειφθέντα σημεία των εγγράφων δεν ελήφθη υπόψη στην εισήγηση και την απόφαση διευθέτησης, πλην, από την επισκόπηση του περιεχομένου της 674/2018 απόφασης διευθέτησης προκύπτει το αντίθετο. Ειδικότερα, επικαλείται :

α) την παράγραφο 2, σύμφωνα με την οποία συμμετείχε στη συνάντηση οκτώ (8) εταιρειών του κλάδου στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ, διαπίστωση που δεν επιβεβαιώνεται στην 1967/26.3.2018 Εισήγηση του Ν. Ζευγώλη, αφού δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των εταιρειών που συμμετείχαν στη σχετική συνάντηση, αντιθέτως στην εν λόγω εισήγηση αναφέρεται ότι αυτή [η προσφεύγουσα] είχε προβεί σε ενέργειες προετοιμασίας της συμμετοχής της στο διαγωνισμό, με τη λήψη σχετικής απόφασης από το Δ.Σ. και β) την παράγραφο 35 και την υποσημείωση 47, από τις οποίες προκύπτει ότι υπήρξαν αναφορές σε βάρος των λοιπών εταιρειών (άρα και σε βάρος της). Η προσβολή δε του δικαιώματος άμυνάς της κατέστη, κατά τους ισχυρισμούς της, έτι κατάφωρη και κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας στις 23.1.2020, όταν με αφορμή ερωτήσεις μελών της Επιτροπής προς μάρτυρες της υπόθεσης, κατέστη αντιληπτό ότι τα εν λόγω μέλη είχαν λάβει υπόψη ψευδείς και δυσφημιστικές γι' αυτήν αιτιάσεις των επιχειρήσεων που είχαν υπαχθεί στη διαδικασία διευθετήσεως, που της ήταν άγνωστες, πλην τα εν λόγω μέλη είχαν επηρεασθεί

από αυτές, γεγονός που επεσήμανε προφορικώς και εγγράφως με το από 6.3.2020 υπόμνημά της. Επί των εν λόγω ισχυρισμών, η Ε.Α., με την 9101/13.10.2022 έκθεση των απόψεών της, διατείνεται ότι τα στοιχεία των εγγράφων, στα οποία δεν δόθηκε πρόσβαση στην προσφεύγουσα αφορούσαν πληροφορίες απορρήτου ή εμπιστευτικού χαρακτήρα και δεν ήταν απαραίτητα για την άσκηση των δικαιωμάτων άμυνάς της και, σε κάθε περίπτωση, η προσφεύγουσα δεν προβάλλει ότι τα στοιχεία που δεν της χορηγήθηκαν θα μπορούσαν πράγματι να χρησιμεύσουν για την άμυνά της. Η δε προσφεύγουσα, αντιθέτως, με το από 21.10.2024 υπόμνημά της, ότι οι εν λόγω ισχυρισμοί της Ε.Α. είναι αόριστοι και αυθαίρετοι, καθόσον η Ε.Α. δεν αναφέρει ποια ήταν τα εν λόγω στοιχεία, εάν αφορούσαν πράγματι εμπιστευτικές ή απόρρητες πληροφορίες και το λόγο που χαρακτηρίστηκαν απόρρητα (π.χ. εάν επρόκειτο για επιχειρηματικά ή άλλου είδους απόρρητα), ενώ, δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει το περιεχόμενο των εγγράφων που δεν της χορηγήθηκαν, με αποτέλεσμα ο σχετικός ισχυρισμός της Ε.Α. να παρίσταται προσχηματικός. Ο ως άνω ισχυρισμός, όμως, είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος, καθόσον, ανεξαρτήτως του ότι τα στοιχεία των εγγράφων της διαδικασίας διευθέτησης που χαρακτηρίστηκαν ως απόρρητα και στα οποία η προσφεύγουσα δεν έλαβε πρόσβαση αφορούσαν πληροφορίες απορρήτου ή εμπιστευτικού χαρακτήρα των εταιρειών που συμμετείχαν στην εν λόγω διαδικασία, που οι ίδιες οι εταιρείες είχαν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές και δεν σχετίζονταν με την προσφεύγουσα, η τελευταία δεν προβάλλει ούτε, εξάλλου, προκύπτει ότι η Ε.Α. στηρίχθηκε για την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης (και) στα ως άνω έγγραφα (ΣΤΕ 2774/2014 σκ. 14), δεδομένου ότι ουδεμία αναφορά γίνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση σε έγγραφα της διαδικασίας διευθέτησης, αντιθέτως, όπως επιβεβαιώνεται στο κείμενο της 674/2018 απόφασης, η παράθεση των αποδεικτικών στοιχείων της διαδικασίας διευθέτησης ουδεμία επίδραση είχε στην αξιολόγηση τυχόν συμμετοχής και ευθύνης εταιριών που δεν υπήχθησαν στην εν λόγω διαδικασία, ούτε προκατέλαβε την κρίση της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως προς τις εταιρείες αυτές (υποσημειώσεις 20 και 47), η δε στοιχειοθέτηση της παράνομης σύμπραξης των πέντε εταιριών που υπήχθησαν στη διαδικασία διευθέτησης βασίστηκε

αποκλειστικά στις δηλώσεις των εταιρειών αυτών (παράγραφος 35), ενώ, όπως εκτίθεται παρακάτω, η Ε.Α., κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, δεν δέχθηκε ότι η προσφεύγουσα συμμετείχε στη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ. Άλλωστε, η προσφεύγουσα δεν προβάλλει, και δη τεκμηριωμένα, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν, ότι η επικαλούμενη απάλειψη των παραγράφων ή τμημάτων των εγγράφων της διαδικασίας διευθέτησης ήταν αποφασιστικής σημασίας για την απόδειξη της αποδιδόμενης σε βάρος της παράβασης και ότι μπορούσαν πράγματι να της χρησιμεύσουν για την άμυνά της ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού (βλ. και ΣτΕ 2365/2013). Σε κάθε δε περίπτωση, ακόμα και υπό την εκδοχή ότι οι αυτοενοχοποιητικές δηλώσεις των πέντε (5) επιχειρήσεων που υπήχθησαν στη διαδικασία διευθέτησης και ομολόγησαν την παραβατική τους συμπεριφορά περιείχαν και πληροφορίες, στοιχεία, ή περιστατικά, επιβαρυντικά για την προσφεύγουσα, που δεν συμμετείχε στη διαδικασία αυτή, η απόφαση διευθέτησης, κατ' αρχήν, δεν έθιξε τα δικαιώματα άμυνάς της, αφού η ευθύνη της εκτιμήθηκε ελευθέρως από την Ε.Α., κατά τους γενικούς κανόνες για την ουσιαστική εκτίμηση της αξιοπιστίας και της πειστικότητας των κατ' ιδίαν αποδεικτικών μέσων (ΣτΕ 1041/2023).

26. Επίσης, στη συνέχεια, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι, ενώ η συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον της Ε.Α. είχε ορισθεί αρχικά για τις 7.6.2018, οπότε οι ημερομηνίες κατάθεσης υπομνήματος και προσθήκης είχαν ορισθεί για τις 18.5.2018 και 29.5.2018, αντίστοιχα, μετά την αρ. πρωτ. 227/2.5.2018 επιστολή της Ε.Α., η συζήτηση της υπόθεσης μετατέθηκε για τις 18.6.2018 και οι ημερομηνίες κατάθεσης υπομνήματος και προσθήκης μετατέθηκαν για τις 23.5.2018 και 5.6.2018, αντίστοιχα, όμως και η νέα αυτή συζήτηση αναβλήθηκε, λόγω κίνησης της Δ.Δ.Δ., σύμφωνα με την 270/18.5.2018 επιστολή της Ε.Α., στην οποία αναφέρεται ότι «η συζήτηση θα οριστεί μεταγενεστέρως, πλην οι ημερομηνίες κατάθεσης υπομνήματος και προσθήκης παραμένουν οι ίδιες». Με τα δεδομένα αυτά, συνεχίζει, η ως άνω κλήση της Ε.Α. για υποβολή υπομνήματος και προσθήκης, καθώς και η σχετική διαδικασία, είναι άκυρες, καθόσον η κίνηση της διαδικασίας διευθετήσεως διέκοψε, κατά τους ισχυρισμούς της, τη διαδικασία συζήτησης, αλλά και τις προθεσμίες υποβολής υπομνήματος και προσθήκης,

οπότε, το γεγονός ότι η Ε.Α. δεν όρισε εκ νέου ημερομηνίες καταθέσεως υπομνήματος και προσθήκης είχε ως αποτέλεσμα την παραβίαση του προβλεπόμενου στην παράγραφο 49 της 628/2016 απόφασης της Ολομέλειας της Ε.Α. δικαιώματός της να λάβει γνώση των εγγράφων της διαδικασίας διευθέτησης, στην οποία δεν συμμετείχε μεν, πλην είχε κάθε δικαίωμα, ως εμπλεκόμενη, σύμφωνα με την παράγραφο αυτή. Συναφώς, διατείνεται ότι τα ανωτέρω δεν αναιρούνται από την υποσημείωση 31 της ως άνω 628/2016 απόφασης, σύμφωνα με την οποία η αναβολή της συζήτησης δεν συμπαρασύρει την προθεσμία υποβολής υπομνήματος και προσθήκης για όσες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις δεν υπέβαλαν αίτημα υπαγωγής στη Δ.Δ.Δ., διότι η εν λόγω υποσημείωση τελεί σε αντίθεση αφενός με την ως άνω παράγραφο 32 που προβλέπει αναβολή της συζήτησης ως προς τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις που δεν υπέβαλαν σχετικό αίτημα, αφετέρου με την παράγραφο 49 της ίδιας άνω απόφασης 628/2016 και, σε κάθε περίπτωση, η εν λόγω υποσημείωση 31 βρίσκεται εκτός των ορίων της εξουσιοδότησης του άρθρου 25Α του ν. 3959/2011, με το οποίο δεν δόθηκε στην Ε.Α. εξουσιοδότηση να παρεκκλίνει από τις διατάξεις του νόμου και να καταλύει ή περιορίζει ουσιώδη δικαιώματα, όπως αυτά της πρόσβασης στα έγγραφα, της τήρησης των προθεσμιών και των αρχών της δίκαιης δίκης, της προηγούμενης ακρόασης και της παροχής έννομης προστασίας. Επί του ισχυρισμού αυτού η Ε.Α. διατείνεται, με την έκθεση απόψεών της, ότι η εκκίνηση της διαδικασίας διευθέτησης αναστέλλει την προθεσμία έκδοσης της απόφασης της Ε.Α. και μόνο, η δε διάταξη του άρθρου 25^α του ν. 3959/2011 παρείχε ρητώς εξουσιοδότηση στην Ε.Α. να ρυθμίσει κατά ειδικότερο τρόπο την υβριδική διαδικασία διευθέτησης, σε κάθε δε περίπτωση, η προσφεύγουσα δεν επικαλείται, κατά τρόπο ειδικό και ορισμένο, ούτε τεκμηριώνει επαρκώς, ότι η μη μετάθεση των ανωτέρω προθεσμιών επέφερε σ' αυτήν οποιαδήποτε βλάβη ή έλλειψη επαρκούς χρόνου για την αντίκρουση των αιτιάσεων της Επιτροπής. Ο ως άνω ισχυρισμός, με τον οποίο επιχειρείται η θεμελίωση της παραβίασης του δικαιώματος της προσφεύγουσας για πρόσβαση στα έγγραφα της διαδικασίας διευθέτησης από το γεγονός ότι, μετά την κίνηση της εν λόγω διαδικασίας, δεν μετατέθηκαν οι ημερομηνίες υποβολής

υπομνήματος (23.5.2018) και προσθήκης (5.6.2018), όπως αυτές είχαν καθορισθεί ενόψει της προγραμματισμένης για τις 18.6.2018 συνεδρίασης της Ε.Α., είναι απορριπτέος, προεχόντως, ως αλυσιτελώς προβαλλόμενος, καθόσον, ενόψει των περιστατικών της κρινόμενης υπόθεσης, η προσφεύγουσα δεν στερήθηκε, μετά την κίνηση της διαδικασίας διευθέτησης, του δικαιώματός της να λάβει γνώση των εγγράφων της διαδικασίας αυτής, η οποία ολοκληρώθηκε με την έκδοση της 674/14.12.2018 απόφασης, αφού άσκησε το δικαίωμά της αυτό, κατόπιν της 120/19.2.2019 επιστολής της Ε.Α., με την υποβολή των από 20.2.2019 και 14.3.2019 αιτήσεων της και της χορηγήθηκε μερική πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα της διαδικασίας διευθέτησης. Εξάλλου – πέραν της δυνατότητας που είχε, δυνάμει του άρθρου 14 παρ. 6 του Κ.Λ.Δ., να ζητήσει παράταση των προθεσμιών υποβολής υπομνήματος και προσθήκης – μετά την κατάθεση του αρχικού υπομνήματος (υπ' αριθ. πρωτ. 334/11.6.2018), της παρασχέθηκε εύλογος και επαρκής χρόνος, ενόψει ιδίως του χρόνου (επανα)συζήτησης ενώπιον της Ολομέλειας της Ε.Α. της κρινόμενης υπόθεσης (23.1.2020), για την προετοιμασία και την κατάθεση τριών (3) ακόμα υπομνημάτων με τις απόψεις της και τους ισχυρισμούς της (υπ' αριθ. πρωτ. 291/13.5.2019, 709/31.12.2019 και 142/9.3.2020).

27. Επειδή, ο ν. 703/1977, «περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελευθέρου ανταγωνισμού» (Α' 278) δεν περιλαμβάνει ρύθμιση περί παραγραφής ή αποκλειστικής προθεσμίας για την άσκηση της αρμοδιότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού να επιβάλλει μέτρα και κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβάσεων των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού. Ακολούθησε ο ν. 3959/2011 στο άρθρο 42 του οποίου ορίζονται τα εξής: «Παραγραφή για την επιβολή κυρώσεων, 1. Οι παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου που παρέχουν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την αρμοδιότητα να επιβάλει κυρώσεις υπόκεινται σε πενταετή προθεσμία παραγραφής. 2. Η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα διάπραξης της παράβασης. Ωστόσο, αν μια παράβαση είναι διαρκής ή έχει διαπραχθεί κατ' εξακολούθηση, η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα παύσης της παράβασης. 3. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων διακόπτεται από κάθε

πράξη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή της αρχής ανταγωνισμού κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία αφορά στη διερεύνηση ή σε διαδικασίες κατά της συγκεκριμένης παράβασης. Η διακοπή της παραγραφής ισχύει από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε μια τουλάχιστον επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που μετείχε στην παράβαση. [...]

5. Η παραγραφή αρχίζει εκ νέου ύστερα από κάθε διακοπή. Ωστόσο, η παραγραφή συμπληρώνεται το αργότερο την ημέρα παρέλευσης προθεσμίας ίσης με το διπλάσιο της προθεσμίας παραγραφής, υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν έχει επιβάλει πρόστιμο. [...]». Περαιτέρω, στην παράγραφο 6 του άρθρου 50 του τελευταίου αυτού νόμου, με τον τίτλο «Μεταβατικές Διατάξεις», ορίζεται ότι, «Η παραγραφή του άρθρου 42 καταλαμβάνει και τις παραβάσεις που έχουν τελεστεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο καταγγελίας ή αυτεπάγγελτης έρευνας ή αιτήματος έρευνας του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας». Εξάλλου, στον Κανονισμό 2988/1974 του Συμβουλίου, «περί παραγραφής του δικαιώματος διώξεως και εκτελέσεως των αποφάσεων στους τομείς του δικαίου των μεταφορών και του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας» (ΕΕ L 319/29.11.1974), ορίζεται ότι «Άρθρο 1. Παραγραφή του δικαιώματος διώξεως. 1. Το δικαίωμα της Επιτροπής να επιβάλλει πρόστιμα ή κυρώσεις για παραβάσεις των διατάξεων του δικαίου των μεταφορών ή του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας υπόκειται σε προθεσμία παραγραφής: α) τριών ετών όσον αφορά τις παραβάσεις των διατάξεων που αφορούν τις αιτήσεις ή κοινοποιήσεις των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, την παροχή πληροφοριών ή τη διεξαγωγή ελέγχων, β) πέντε ετών όσον αφορά τις λοιπές παραβάσεις. 2. Η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα που διαπράχθηκε η παράβαση. Πάντως για τις διαρκείς ή κατ' εξακολούθηση παραβάσεις η παραγραφή αρχίζει μόνο από την ημέρα της παραβάσεως. Άρθρο 2. Διακοπή της παραγραφής του δικαιώματος διώξεως. 1. Κάθε πράξη της Επιτροπής ή Κράτους μέλους που ενεργεί κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής η οποία αποσκοπεί στη διενέργεια ανακρίσεως ή στη δίωξη της παραβάσεως επιφέρει διακοπή της παραγραφής. [...] 2. [...] Άρθρο 3. Αναστολή

της παραγραφής του δικαιώματος διώξεως. Η παραγραφή του δικαιώματος διώξεως αναστέλλεται για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία προσβολής της αποφάσεως της Επιτροπής ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων». Τέλος, στο άρθρο 25 του Κανονισμού 1/2003 του Συμβουλίου, «για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης» (ΕΕ L 1/4.1.2003), με τον τίτλο «Παραγραφή για την επιβολή κυρώσεων», ορίζεται ότι, «1. Οι εξουσίες που ανατίθενται στην Επιτροπή δυνάμει των άρθρων 23 και 24 υπόκεινται στις ακόλουθες προθεσμίες παραγραφής: α) τρία έτη για τις παραβάσεις των διατάξεων σχετικά με τις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή τη διενέργεια ελέγχων· β) πέντε έτη για όλες τις υπόλοιπες παραβάσεις. 2. Η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα διάπραξης της παράβασης. Ωστόσο, αν μια παράβαση είναι διαρκής ή έχει διαπραχθεί κατ' εξακολούθηση, η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα παύσης της παράβασης. 3. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων ή χρηματικών ποινών διακόπτεται από κάθε πράξη της Επιτροπής ή της αρχής ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους η οποία αποβλέπει στη διερεύνηση ή σε διαδικασίες κατά της παράβασης. [...] 5. Η παραγραφή αρχίζει εκ νέου μετά από κάθε διακοπή. Ωστόσο, η παραγραφή επέρχεται το αργότερο την ημέρα παρέλευσης προθεσμίας ίσης με το διπλάσιο της προθεσμίας παραγραφής, υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή δεν έχει επιβάλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο αναστολής της παραγραφής κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων και χρηματικών ποινών αναστέλλεται για όσο καιρό η απόφαση της Επιτροπής αποτελεί αντικείμενο εκκρεμούσας διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου».

28. Επειδή, όπως έχει κριθεί [βλ. ΣΤΕ 582/2019 επτ., εκδοθείσα επίσης επί διαφοράς με κοινοτική διάσταση (παραβάσεις ΣυνθΕΟΚ), με την οποία το Δικαστήριο, σε αυξημένη σύνθεση, μετέβαλε τη νομολογία του σε σχέση με την προμνημονευθείσα ΣΤΕ 1976/2015 της πενταμ. Συνθέσεως], με τον Κανονισμό 1/2003 θεσπίσθηκε το πρώτον περιορισμένη αποκεντρωμένη εφαρμογή και εναρμόνιση των ουσιαστικών διατάξεων του δικαίου του ανταγωνισμού. Όπως

προκύπτει όμως τόσο από την ιστορία της θέσπισης του εν λόγω Κανονισμού, όσο και από τη δομή και το περιεχόμενό του, η εναρμόνιση αυτή δεν επεκτείνεται στη διαδικασία και τα μέσα επιβολής (μεταξύ άλλων τις κυρώσεις) του δικαίου του ανταγωνισμού, εθνικού ή ενωσιακού, από τα κράτη μέλη, αντιθέτως μάλιστα οι κατ' ιδίαν εθνικές διαδικασίες εξακολουθούν να αποκλίνουν ουσιωδώς. Οι δε διατάξεις του Κανονισμού οι οποίες, μεταξύ άλλων, αφορούν την εξουσία της Επιτροπής περί επιβολής κυρώσεων και την παραγραφή της, κατά τη ρητή και απερίφραστη διατύπωσή τους, απευθύνονται αποκλειστικά προς την Επιτροπή Ε.Ε. και δεν αφορούν τα κράτη μέλη. Εξ άλλου, ο ν. 703/1977 (Α' 278), ακολουθώντας το πρότυπο του Κανονισμού 17 του Συμβουλίου (ΕΟΚ) (Πρώτος Κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης, ΕΕ 13 της 21.02.1962, Ελληνική ειδική έκδοση: Κεφάλαιο 08 τόμος 001 σ. 25 - 31), δεν θέσπισε αποκλειστική προθεσμία μέσα στην οποία η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται να ασκήσει την αρμοδιότητά της να διαπιστώσει αντιανταγωνιστικές πρακτικές επιχειρήσεων, να επιβάλει μέτρα για την αποκατάσταση και την προστασία στο μέλλον της ανταγωνιστικής τάξης της αγοράς και να επιβάλει κυρώσεις για παραβάσεις των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού (πρβλ. ΣτΕ 3262/2011 επτ., βλ. σχετ. και ΣτΕ 1976/2015). Τέτοια αποκλειστική προθεσμία θεσπίσθηκε το πρώτον με το άρθρο 42 του ν. 3959/2011 (Α' 93), καθ' υιοθέτηση των αντίστοιχων ρυθμίσεων του άρθρου 25 του Κανονισμού 1/2003 του Συμβουλίου της 16.12.2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης (ΕΕ L 1/4.1.2003), η οποία προθεσμία άλλωστε, εν αρμονία προς τις ρυθμίσεις του εν λόγω Κανονισμού, αφορά αποκλειστικά την αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων, όχι δε την αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού να διαπιστώσει αντιανταγωνιστική συμπεριφορά ή να επιβάλει μέτρα. Οι διατάξεις όμως του άρθρου 42 του ν. 3959/2011, σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη του άρθρου 50 παρ. 6 του ίδιου νόμου, δεν καταλαμβάνουν παραβάσεις που ήσαν ήδη εκκρεμείς ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά την έναρξη της ισχύος του (υπό την έννοια ότι είχαν ήδη αποτελέσει αντικείμενο καταγγελίας, ή αυτεπάγγελτης έρευνας, ή αιτήματος έρευνας εκ μέρους του Υπουργού). Εξ άλλου, ούτε άλλες γενικές περί

παραγραφής διατάξεις του εθνικού δικαίου μπορούν να εφαρμοσθούν εν προκειμένω. Ειδικότερα, δεν μπορούν να εφαρμοσθούν ούτε οι γενικές διατάξεις περί παραγραφής του Αστικού Κώδικα, γιατί αυτές αφορούν αστικές σχέσεις και δικαιώματα, και όχι την άσκηση δημόσιας εξουσίας, ούτε και οι γενικές διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού, γιατί αυτές αφορούν αποκλειστικά την παραγραφή της εξουσίας του Δημοσίου να καταλογίσει ή να αναζητήσει πάσης φύσεως χρηματικές οφειλές προς αυτό και όχι την άσκηση αρμοδιοτήτων για την επιβολή κυρώσεων ή μέτρων, ή την αξιολόγηση συμπεριφορών. Περαιτέρω, ναι μεν το άρθρο 25 του Κανονισμού 1/2003 προβλέπει ότι «1. Οι εξουσίες που ανατίθενται στην Επιτροπή δυνάμει των άρθρων 23 και 24 [δηλαδή οι εξουσίες επιβολής προστίμων και χρηματικών ποινών] υπόκεινται στις ακόλουθες προθεσμίες παραγραφής: α) τρία έτη για τις παραβάσεις των διατάξεων σχετικά με τις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή τη διενέργεια ελέγχων• β) πέντε έτη για όλες τις υπόλοιπες παραβάσεις. 2. Η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα διάπραξης της παράβασης. Ωστόσο, αν μια παράβαση είναι διαρκής ή έχει διαπραχθεί κατ' εξακολούθηση, η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα παύσης της παράβασης. 3. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων ή χρηματικών ποινών διακόπτεται από κάθε πράξη της Επιτροπής ή της αρχής ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους η οποία αποβλέπει στη διερεύνηση ή σε διαδικασίες κατά της παράβασης. Η διακοπή της παραγραφής ισχύει από την ημερομηνία κοινοποίησης της πράξης σε μια τουλάχιστον επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων που μετείχε στην παράβαση. Στις πράξεις που συνεπάγονται τη διακοπή της παραγραφής συγκαταλέγονται οι εξής: α) οι γραπτές αιτήσεις της Επιτροπής ή της αρχής ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους για την παροχή πληροφοριών• β) οι γραπτές εντολές διεξαγωγής ελέγχου που χορηγεί στους υπαλλήλους της η Επιτροπή ή η αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους• γ) η κίνηση διαδικασίας από την Επιτροπή ή από την αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους• δ) η κοινοποίηση έκθεσης αιτιάσεων από την Επιτροπή ή την αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους. 4. Η διακοπή της παραγραφής ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση. 5. Η παραγραφή αρχίζει εκ νέου μετά από κάθε διακοπή. Ωστόσο, η παραγραφή

επέρχεται το αργότερο την ημέρα παρέλευσης προθεσμίας ίσης με το διπλάσιο της προθεσμίας παραγραφής, υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή δεν έχει επιβάλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο αναστολής της παραγραφής κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6. 6. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων και χρηματικών ποινών αναστέλλεται για όσο καιρό η απόφαση της Επιτροπής αποτελεί αντικείμενο εκκρεμούσας διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου». Όμως, δεν μπορούν να εφαρμοσθούν στην εσωτερική έννομη τάξη, ούτε ευθέως, ούτε αναλόγως, ούτε και οι περί παραγραφής διατάξεις του ανωτέρω άρθρου, οι οποίες μάλιστα, όπως προεξετέθη, αφορούν (όπως άλλως τε και οι μη εφαρμοστέες κατά χρόνο αντίστοιχες του ν. 3959/2011) αποκλειστικά την εξουσία επιβολής κυρώσεων και όχι τις λοιπές εξουσίες των αρχών επιβολής του δικαίου του ανταγωνισμού. Και τούτο διότι, ούτε απορρέουν οι ρυθμίσεις αυτές του Κανονισμού (και δη τα συγκεκριμένα χρονικά όρια που τάσσουν) από ερμηνεία των ουσιαστικών διατάξεων της Συνθήκης, ούτε ο Κανονισμός 1/2003 προβλέπει εφαρμογή τους από τις εθνικές αρχές των κρατών μελών, ούτε διάταξη του εθνικού δικαίου παραπέμπει και δη ρητά σε αυτές, ούτε από γενική αρχή του εθνικού δικαίου του ανταγωνισμού μπορεί να συναχθεί η συμπληρωματική εφαρμογή τους. Παρά το γεγονός, όμως, αφενός μεν ότι ο νομοθέτης παρέλειψε να θεσπίσει με τον ν. 703/1977 συγκεκριμένη αποκλειστική προθεσμία μέσα στην οποία η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται να ασκήσει την αρμοδιότητά της και αφετέρου ότι στον νομοθέτη ανήκει, κατ' αρχήν, η εξουσία να σταθμίσει και να συμβιβάσει τις απαιτήσεις της προστασίας παγιωμένων καταστάσεων, χάριν της ασφάλειας δικαίου, με τις απαιτήσεις της νομιμότητας, που δεν ανέχεται την παγίωση καταστάσεων αντιθέτων προς τον νόμο, η αρχή της ασφάλειας δικαίου αλλά και το θεμελιώδες δικαίωμα υπεράσπισης, το οποίο δεν μπορεί να ασκηθεί αποτελεσματικά όταν η αδικαιολόγητη πάροδος υπερβολικά μακρού χρόνου καθιστά ιδιαίτερα δυσχερή τη συγκέντρωση αποδείξεων αναγκαίων ή πάντως ουσιωδώς χρήσιμων για την άμυνα του καθ' ου, επιβάλλουν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την υποχρέωση να ασκεί τις αρμοδιότητές της μέσα σε εύλογο χρόνο, στοιχείο το οποίο κρίνεται κάθε φορά ανάλογα με τη φύση και τη

σοβαρότητα της παράβασης, τη δυσχέρεια εντοπισμού της, τη φύση του ληπτέου μέτρου, τον σκοπό στον οποίο αποβλέπει ο ασκούμενος από την Επιτροπή έλεγχος και τις εν γένει περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης, όπως είναι, μεταξύ άλλων η συστηματική επανάληψη της αυτής παραβατικής συμπεριφοράς, οπότε, ακόμη και αν οι κατ' ιδίαν πράξεις δεν συγκροτούν ενιαία συνεχιζόμενη παράβαση, ως αφετηρία για τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος εντός του οποίου η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να ασκήσει τις αρμοδιότητές της, λαμβάνεται υπόψη η λήξη της χρονικά τελευταίας εκδηλώσεως παραβατικής συμπεριφοράς. Ειδικά δε για την επιβολή κυρώσεων, μέτρο του ευλόγου του χρόνου αυτού αποτελούν, εν όψει και της αρχής της αποτελεσματικότητας του ενωσιακού δικαίου, αφενός, και της αρχής της αναλογικότητας, αφετέρου, και οι προθεσμίες που έχουν ταχθεί στο άρθρο 25 του Κανονισμού 1/2003, υπό την έννοια ότι ο εύλογος χρόνος δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπολείπεται των προθεσμιών που τάσσονται στη διάταξη αυτή, δεν μπορεί όμως να είναι ούτε και καταδήλως μακρότερος από τον μέγιστο συνολικό χρόνο που προβλέπεται από τις ενωσιακές διατάξεις (δηλαδή τη δεκαετία). (ΣΤΕ 1169/2024).

29. Επειδή, ήδη, με την υπό κρίση προσφυγή, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη πράξη, κατά το μέρος που την αφορά, είναι ακυρωτέα, καθόσον από τη διάπραξη της αποδιδόμενης σε βάρος της παράβασης (Μάρτιος 2011) μέχρι και την κοινοποίηση σ' αυτήν της συνταχθείσης τον Μάρτιο του 2018 εισήγησης του Ν. Ζευγώλη, είχε παρέλθει πενταετία. Ειδικότερα, επικαλείται, καταρχάς, την προθεσμία 5ετούς παραγραφής που προβλέπεται στις ρυθμίσεις των Κανονισμών 1/2003 (άρ. 25) και 2988/74 (άρ. 1 και 2), που εφαρμόζονται, κατά την άποψή της, αναλόγως στην συγκεκριμένη περίπτωση, με το σκεπτικό ότι δεν συνάδει προς την αρχή της ασφάλειας δικαίου η παράλειψη πρόβλεψης στο ν. 703/1977 παραγραφής για τις παραβάσεις των άρθρων 1 και 2 του νόμου αυτού, υποστηρίζοντας, επιπλέον ότι οι αιτήσεις της Ε.Α. για παροχή πληροφοριών δεν διέκοψαν την εν λόγω παραγραφή. Επικουρικώς δε, υποστηρίζει ότι η επίμαχη παράβαση έχει υποπέσει στην παραγραφή των άρθρων 250 και 937 του Αστικού Κώδικα. Επίσης, ισχυρίζεται ότι η ως άνω παράβαση έχει υποπέσει στην πενταετή παραγραφή του άρθρου

42 του ν. 3959/2011, η οποία, κατά την άποψή της, καταλαμβάνει και τις παραβάσεις που έχουν τελεσθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο καταγγελίας ή αυτεπάγγελτης έρευνας ή αιτήματος έρευνας του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Επιπλέον, με το από 21.10.2024 υπόμνημά της, διατείνεται ότι η μεταβατική διάταξη του άρθρου 50 παρ. 6 του ν. 3959/2011, που προβλέπει ότι η παραγραφή του άρθρου 42 του νόμου αυτού δεν καταλαμβάνει τις παραβάσεις, που έχουν τελεσθεί πριν από την έναρξη της ισχύος του, δηλαδή πριν από τις 20.4.2011, εάν δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο καταγγελίας ή έρευνας, είναι αντισυνταγματική και ανίσχυρη, διότι εξαρτά την εφαρμογή της παραγραφής του άρθρου 42 του ν. 3959/2011 από ενέργειες της Επιτροπής Ανταγωνισμού (διεξαγωγή αυτεπάγγελτης έρευνας) ή άλλων γεγονότων (υποβολή καταγγελίας ή αιτήματος από τον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για διεξαγωγή έρευνας), που δεν έχουν περιέλθει σε γνώση της ερευνώμενης επιχείρησης, με αποτέλεσμα να παραβιάζεται η αρχή της ασφάλειας δικαίου, οπότε η εφαρμογή της πενταετούς παραγραφής ήρτηται από όρους που δεν είναι σαφείς και προβλέψιμοι για τον διοικούμενο. Συναφώς, υποστηρίζει ότι όλες οι πράξεις, που επικαλέστηκε η Ε.Α., προς αντίκρουση του σχετικώς προβαλλόμενου ενώπιόν της ισχυρισμού και ειδικότερα η αποστολή ερωτηματολογίων προς συμπλήρωση τον Νοέμβριο του 2013, καθώς και η λήψη καταθέσεων δεν επέφεραν διακοπή της παραγραφής, διότι δεν συνάπτονται με συγκεκριμένη παράβαση, ειδικά, ως προς τις μαρτυρικές καταθέσεις, όταν αυτές ελήφθησαν (Ιανουάριος 2018), είχε παρέλθει 5ετία, ενώ οι εντολές ελέγχου και οι επιτόπιες έρευνες στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ και στις έδρες των εμπλεκόμενων εταιρειών που έλαβαν χώρα στις 6.4.2011 και 14.4.2011, αντιστοίχως, δεν περιείχαν υπόνοιες για σαφώς και αρκούντως καθορισμένη παράβαση. Σε κάθε περίπτωση, διατείνεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε καθ' υπέρβαση της αρχής της εύλογης διάρκειας της διαδικασίας και των δικαιωμάτων άμυνάς της, που κατοχυρώνεται στα άρθρα 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ και 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθόσον, εξαιτίας του διαδραμόντος χρόνου μεταξύ του Μαρτίου του 2011 (διάπραξη παράβασης) και του Νοεμβρίου

του 2013 (έναρξη έρευνας εκ μέρους της Ε.Α.) μέχρι και τον Μάρτιο του 2018 (κοινοποίηση 1967/18.3.2018 εισήγησης Ν. Ζευγώλη) περιήλθε, κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοίκησης, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της δίκαιης δίκης, σε ιδιαίτερα δυσχερή θέση, κατά πλήρη προσβολή του δικαιώματος υπεράσπισης, καθόσον απώλεσε την αμεσότητα της συλλογής πληροφοριών και αποδεικτικών μέσων, στερήθηκε είτε αποδεικτικών μέσων λόγω καταστροφής αρχείων είτε μαρτυρίας ατόμων που απεβίωσαν ή αποχώρησαν από την εταιρεία της ή που ευλόγως απώλεσαν από τη μνήμη τους πληροφορίες, που θα βοηθούσαν στην αποτελεσματικότερη άμυνά της. Ειδικότερα, διατείνεται ότι η πάροδος 2,5 ετών για την έρευνα μίας ανώνυμης καταγγελίας, σε συνδυασμό με την παρέλευση 7 ετών για την κοινοποίηση της εισήγησης του Ν. Ζευγώλη, 4,5 ετών από τη λήψη των πρώτων απαντήσεων της στο ερωτηματολόγιό της Γ.Δ.Α, και 9 ετών για την επιβολή της επίμαχης κύρωσης, είχε ως αποτέλεσμα η ίδια να θεωρήσει δικαιολογημένα ότι η υπόθεση δεν θα είχε συνέχεια, με συνέπεια να καταστρέψει τους φακέλους της συμμετοχής και της προετοιμασίας της στον επίμαχο διαγωνισμό, καθώς και την αλληλογραφία της με τον [...], ο οποίος θα εκτελούσε υπεργολαβικώς μέρος του επίμαχου έργου, σε περίπτωση που είχε αναδειχθεί ανάδοχος αυτού, η δε άσκηση νομίμως δικαιωμάτων της (υποβολή υπομνημάτων, προβολή ενστάσεων, παράσταση κατά την ακροαματική διαδικασία, υποστήριξη από δικηγόρους) δεν μπορεί να αναιρέσει τον περιορισμό του δικαιώματος άμυνάς της, ακόμα και υπό την εκδοχή ότι ως εύλογος χρόνος λογίζεται ο αναφερόμενος στο πρώτο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, ο οποίος, εν προκειμένω, διήρκεσε, κατά τα αμέσως αναφερόμενα, 7 έτη.

30. Επειδή, όσα έγιναν δεκτά στην 28^η σκέψη, ισχύουν αναλόγως, για την ταυτότητα των λόγων, και στην επίδικη περίπτωση, που δεν εμφανίζεται, κατά τ' ανωτέρω, να έχει κοινοτική διάσταση, περιοριζόμενη σε παράβαση του εθνικού δικαίου του ανταγωνισμού. Και στην περίπτωση δηλαδή αυτή, δεν έχουν ανάλογη εφαρμογή οι περί παραγραφής διατάξεις των κοινοτικών κανονισμών (του Καν. 1/2003 και των προγενεστέρων ομοίων του Καν. 2988/1974), ενώ οι μεταγενέστερες περί παραγραφής διατάξεις του εθνικού δικαίου, του ν. 3959/2011, δεν καταλαμβάνουν, κατά το γράμμα και τον σκοπό της μεταβατικής

διάταξης του άρθρου 50 παρ. 6 του νόμου αυτού, παραβάσεις που, όπως εν προκειμένω, η σχετική καταγγελία (εδώ και η έναρξη της έρευνας της Επιτροπής) είχε γίνει πριν την έναρξη ισχύος του νόμου. Ενόψει τούτων, οι προβαλλόμενοι από την προσφεύγουσα ισχυρισμοί ότι η εξουσία της Ε.Α. για την επιβολή της ένδικης κύρωσης έχει υποπέσει στην πενταετή παραγραφή των Κανονισμών 1/2003 (άρ. 25) και 2988/74 (άρ. 1 και 2), άλλως στην παραγραφή των άρθρων 250 και 937 του Αστικού Κώδικα, επικουρικά δε του άρθρου 42 του ν. 3959/2011, είναι απορριπτέοι, ως αβάσιμοι. Ειδικά δε, απορριπτέος, προεχόντως, ως αλυσιτελής, είναι ο παραδεκτός προβαλλόμενος με το από 21.10.2024 υπόμνημα ισχυρισμός περί αντισυνταγματικότητας της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 50 παρ. 6 του ν. 3959/2011 και τούτο διότι, και υπό την εκδοχή ότι η εν λόγω διάταξη είναι αντισυνταγματική, οπότε εφαρμοστέα είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση η διάταξη του άρθρου 42 παρ. 1 του ν. 3959/2011 περί πενταετούς παραγραφής, πέρα από τους επιτοπίους ελέγχους, οι οποίοι διεξήχθησαν εν έτει 2011, εστάλησαν στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις ερωτηματολόγια τον Νοέμβριο του 2013, τον Οκτώβριο του 2017 και τον Φεβρουάριο του 2018, διεξήχθησαν ανωμοτί καταθέσεις ενώπιον της Ε.Α. τον Απρίλιο του 2013 και τον Ιανουάριο του 2018, ενώ με την με αρ. 64/28.09.2017 πράξη της Ολομέλειας της Ε.Α., ορίστηκε αρχικά ο κ. Ν. Ζευγώλης ως εισηγητής της υπόθεσης. Κάθε μία από τις ενέργειες αυτές της Ε.Α., οι οποίες είχαν ως αντικείμενο τη διερεύνηση του ενδεχόμενου διάπραξης παράβασης των κανόνων του ανταγωνισμού – οπότε δεν απαιτείτο στο στάδιο αυτό να διατυπώνονται υπόνοιες ή να αποδίδουν συγκεκριμένη παράβαση, όπως αβασίμως, προβάλλεται από την προσφεύγουσα – διέκοψε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 3, 4 και 5 του ν. 3959/2011, την πενταετή παραγραφή, η οποία ξεκίνησε με τη λήξη της παράβασης (14.3.2011) (βλ. και ΣΤΕ 582/2019 σκ. 8), η δε αρχόμενη νέα πενταετής παραγραφή δεν συμπληρώθηκε μέχρι την έκδοση (10.7.2020) και κοινοποίηση (30.12.2020, όπως ο χρόνος αυτός συνομολογείται με την υπό κρίση προσφυγή) της προσβαλλόμενης απόφασης. Εξάλλου, ναι μεν η Επιτροπή Ανταγωνισμού υποχρεούται να ασκεί τις αρμοδιότητές της προς διαπίστωση αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών επιχειρήσεων και επιβολή μέτρων και κυρώσεων για

παραβάσεις των κανόνων του ελεύθερου ανταγωνισμού εντός ευλόγου χρόνου, πλην ο σχετικός ισχυρισμός περί υπέρβασης του χρόνου αυτού στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι απορριπτέος, σε κάθε περίπτωση, ως αβάσιμος, καθόσον το χρονικό διάστημα των επτά (7) ετών που μεσολάβησε από την περιέλευση στην Ε.Α. της ανώνυμης καταγγελίας στις 13.3.2011, χρονικό σημείο που συμπίπτει σχεδόν με τη λήξη της επίδικης παράβασης (14.3.2011), μέχρι την κοινοποίηση σε αυτήν της 1967/26.3.2018 Εισήγησης της Ε.Α., αλλά και το διάστημα των εννέα (9) ετών μέχρι την έκδοση και κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης – χρονικά διαστήματα, τα οποία, άλλωστε, δεν υπερβαίνουν την δεκαετία, που, κατά τα αναφερόμενα στη 28^η σκέψη, είναι ο μέγιστος συνολικός χρόνος που προβλέπεται από τις ενωσιακές διατάξεις, εντός του οποίου πρέπει να ασκεί τις αρμοδιότητές της η Επιτροπή Ανταγωνισμού (βλ. και ΣτΕ 1298/2021 σκ. 6) – κρίνονται ως εύλογα, ενόψει των εν γένει περιστάσεων της κρινόμενης υπόθεσης και, δη, της πολυπλοκότητας αυτής, της εμπλοκής πολλών εργοληπτικών επιχειρήσεων, της κίνησης της Δ.Δ.Δ. (ως προς ορισμένες επιχειρήσεις που υπήχθησαν σε αυτήν) παράλληλα με τη συνήθη διοικητική διαδικασία (που κινήθηκε για τις λοιπές επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η προσφεύγουσα) και όλων των ενεργειών της Ε.Α., όπως: α) η άμεση, μετά την ανωτέρω ανώνυμη καταγγελία, πραγματοποίηση επιτόπιων ελέγχων, αρχικά, στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ και στις έδρες των εταιρειών ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΑΤ, ΛΑΤΟΜΙΚΗ, ΛΑΚΩΝ, ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ και ΒΑΛΤΕΣΙΝΙΚΟ στις 6.4.2011, ακολούθως, στις έδρες των εταιρειών ΛΑΚΩΝ, ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΑΤ, ΤΕΚΑ, ΤΕΚΑΛ και ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ στις 14.4.2011, β) η συλλογή συμπληρωματικών στοιχείων που ζήτησε η Επιτροπή από διάφορες εμπλεκόμενες εταιρείες, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα (σχ. η 8624 επιστολή της Ε.Α. προς την προσφεύγουσα, με ημερομηνία 1.11.2013) και γ) η λήψη ανωμοτί καταθέσεων από συγκεκριμένα στελέχη εμπλεκόμενων εργοληπτικών εταιρειών (ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΑΤ, ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, ΛΑΚΩΝ, ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ). Και τούτο ανεξάρτητα από το ότι η ως άνω δεκαετής, κατά το ενωσιακό δίκαιο, προθεσμία αφορά αποκλειστικά την αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων και όχι την αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού να διαπιστώσει αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά. Τέλος, η

προσφεύγουσα δεν τεκμηριώνει κατά τρόπο ειδικό και ορισμένο τη συγκεκριμένη βλάβη που υπέστη στην άμυνά της λόγω της παρέλευσης του ως άνω χρονικού διαστήματος των επτά (7) ή εννέα (9) ετών, αλλά προβάλλει εν γένει ότι βρέθηκε σε αδυναμία αποτελεσματικής υπεράσπισης της θέσεώς της, επικαλούμενη αορίστως την απώλεια ή καταστροφή αποδεικτικών στοιχείων, την αποχώρηση, απώλεια μνήμης ή θάνατο προσώπων, χωρίς, ωστόσο, να αποδεικνύει πραγματική προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, λόγω ακριβώς της μεγάλης, κατά τους ισχυρισμούς της, διάρκειας της διαδικασίας.

31. Επειδή, η προσφεύγουσα διατείνεται συναφώς ότι η εκ μέρους της Ε.Α. κίνηση σε βάρος της της διαδικασίας που οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης αποτελεί «ποινική κατηγορία», η δε «καταδίκη» της με την απόφαση αυτή και η επιβολή προστίμου αποτελούν «ποινή», που παραβιάζει το τεκμήριο αθωότητάς της, που κατοχυρώνεται στα άρθρα 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974, 14 παρ. 2 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα που κυρώθηκε με το ν. 2462/1997 και 48 παρ. 1 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και τούτο διότι η αποδιδόμενη σε βάρος της παράβαση έχει υποκύψει, κατά τα αμέσως προαναφερόμενα, σε παραγραφή, η οποία, όπως έχει κριθεί, ισοδυναμεί με αθώωσή του ενδιαφερόμενου, αφού οδηγεί σε αδυναμία ασκήσεως ποινικής δίωξης εναντίον του, εάν δεν έχει απαγγελθεί κατηγορία ή στην παύση της ποινικής δίωξης, εάν έχει απαγγελθεί κατηγορία. Ανεξαρτήτως όμως του εάν η αποδιδόμενη σε βάρος της προσφεύγουσας παράβαση συνιστά «ποινική κατηγορία», ο ως άνω ισχυρισμός είναι απορριπτέος, διότι εκκινεί από την εσφαλμένη παραδοχή ότι η εξουσία της Ε.Α. προς επιβολή του επίμαχου προστίμου έχει υποπέσει σε παραγραφή, πλην, κατά τα αμέσως προεκτεθέντα, τούτο δεν ισχύει.

32. Επειδή, περαιτέρω, η προσφεύγουσα αρνείται ότι υπέπεσε στην αποδιδόμενη σε βάρος της παράβαση και προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, κατά το μέρος που την αφορά, εκδόθηκε κατά πρόδηλη πλάνη περί τα πράγματα και πλημμελή αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών της υπό

κρίση υπόθεσης. Προς απόδειξη των ισχυρισμών της αυτών, επικαλείται ότι : α) Αν και η ίδια δεν αναφέρεται στην από 11.3.2011 ανώνυμη καταγγελία, παρά ταύτα στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται το αντίθετο. β) Αποδεδειγμένα δεν συμμετείχε στη συνάντηση που φέρεται ότι έγινε στις 9.3.2011 στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ. γ) Η συμμετοχή της στον επίμαχο διαγωνισμό ήταν πραγματική με στόχο την εκτέλεση του έργου σε συνεργασία με τον πρώην συνεργάτη της, πολιτικό μηχανικό, [...], για το σκοπό δε αυτό είχε εκδώσει από το ΤΣΜΕΔΕ εγγυητική επιστολή συμμετοχής, ο δε λόγος της μη συμμετοχής της κατά την αρχική ημερομηνία του διαγωνισμού (1.3.2011) ήταν η μη ολοκλήρωση της έκθεσης του μελετητικού γραφείου [...] για την αξιολόγηση του έργου και την εκτίμηση της προσφοράς της, ενώ συμμετείχε στο μετ' αναβολή διαγωνισμό στις 14.3.2011, ύστερα από συνεννόηση με τον [...], προς τούτο δε συντάχθηκε πρακτικό του Δ.Σ. στις 2.3.2011 και διόρθωσε την ήδη εκδοθείσα εγγυητική επιστολή, όπου εκ παραδρομής είχε αναγραφεί ως ημερομηνία του διαγωνισμού η 15.3.2011, αντί της ορθής (14.3.2011) και ενώ είχε ήδη παραλάβει την από 25.2.2011 έκθεση του ανωτέρω μελετητικού γραφείου, με την οποία της είχε υποδειχθεί συμμετοχή στο διαγωνισμό με έκπτωση όχι μεγαλύτερη από 11%, άμεσα δε υποβλήθηκε η προσφορά της με έκπτωση 10,31% από τον προς τούτο εξουσιοδοτηθέντα [...], χωρίς καμία προηγούμενη επαφή, συζήτηση ή συνεννόηση με οποιονδήποτε άλλο εργολάβο. Συναφώς, επικαλείται το γεγονός ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο εκτελούσε στο [...], οπότε δεν είχε ανάγκη εικονικής συμμετοχής στον επίμαχο διαγωνισμό προϋπολογισμού 5,5 εκ. ευρώ. Περαιτέρω, διατείνεται ότι τα ηλεκτρονικά μηνύματα που εστάλησαν στο γραφείο της από την άγνωστη σ' αυτήν [...] και στα οποία υπήρχε συνημμένο συμφωνητικό υπεργολαβίας, ουδέποτε απαντήθηκαν, ενώ κατά κακή συγκυρία η [...], η οποία προ ημερών είχε αναζητήσει από συναδέλφους της άλλης τεχνικής εταιρείας υπόδειγμα συμφωνητικού υπεργολαβίας, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για το ενδεχόμενο συνεργασίας με τον [...], εξέλαβε τα μηνύματα αυτά και το αποσταλέν συμφωνητικό υπεργολαβίας ως σταλέντα κατόπιν του αιτήματός της και αμέσως τα προώθησε στο [...] και τον [...], χωρίς να δοθεί οποιαδήποτε συνέχεια, επιπλέον δε, προβάλλει ότι είναι διαφορετικό το ζήτημα

εάν απαιτείται σύναψη υπεργολαβίας από τη διακήρυξη από το ζήτημα της κοινής υπεργολαβίας που μπορεί να συναφθεί οποτεδήποτε με οποιονδήποτε υπεργολάβο χωρίς γνώση της αναθέτουσας αρχής. Επιπλέον, διατείνεται ότι αβασίμως η Ε.Α. δέχθηκε ότι τα ανωτέρω μηνύματα εστάλησαν μία ημέρα πριν από τη συνάντηση στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ (που έγινε στις 9.3.2011), καθόσον τα μηνύματα αυτά εστάλησαν στις 10.3.2011. Επίσης, επικαλείται το γεγονός ότι σε όλους τους διαγωνισμούς δημοσίων έργων που είχε λάβει μέρος κατά την κρίσιμη περίοδο δεν είχε δώσει ποτέ ποσοστό έκπτωσης μεγαλύτερο από [...]%, εκτός από μία ή δύο περιπτώσεις, όπου ήταν ήδη εγκατεστημένη στην περιοχή των έργων. Τέλος, υποστηρίζει ότι οποιαδήποτε αναφορά του ονόματός της σε άγνωστα excel της εταιρείας ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, των οποίων άλλωστε ουδέποτε έλαβε γνώση, δεν μπορεί να αποβεί σε βάρος της.

33. Επειδή, βάσει των όσων έγιναν ερμηνευτικώς δεκτά στη 3^η σκέψη της παρούσας, εφόσον είναι απαγορευμένη η συμμετοχή σε πρακτικές ή συμφωνίες που θίγουν τον ανταγωνισμό, είναι σύνηθες να μην αναπτύσσονται φανερά οι σχετικές δραστηριότητες, αλλά να πραγματοποιούνται μυστικές συμφωνίες και να περιορίζονται στο ελάχιστο τα συναφή και σχετικά με αυτές έγγραφα. Για το λόγο αυτό, η ύπαρξη μιας συμφωνίας/εναρμονισμένης πρακτικής μεταξύ επιχειρήσεων, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 703/1977, μπορεί να συναχθεί, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην ίδια ως άνω σκέψη, και από ένα αριθμό ενδείξεων, οι οποίες, έστω και αν αυτοτελώς και αποσπασματικώς εξεταζόμενες είναι ανεπαρκείς, συνεκτιμώμενες, όμως, αρκούν για να στηρίξουν δικαστικό τεκμήριο για τη διάπραξη της παράβασης. Στην κρινόμενη περίπτωση, τα επικαλούμενα από την Ε.Α. αποδεικτικά στοιχεία, συνεκτιμώμενα συνολικά, συνιστούν σοβαρές και συγκλίνουσες ενδείξεις, οι οποίες, με τη σειρά τους, συνδυαστικά αξιολογούμενες, αρκούν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, για να στηρίξουν δικαστικό τεκμήριο για την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά των εμπλεκόμενων εταιρειών. Τα εν λόγω στοιχεία είναι ιδιαίτερα τα εξής: Α) Το περιεχόμενο της υποβληθείσας στην Ε.Α. 1553/14.3.2011 καταγγελίας, στην οποία ναι μεν, σύμφωνα και με όσα δέχθηκε η Ε.Α., δεν αναφέρεται η προσφεύγουσα [παράγραφος 353 της προσβαλλόμενης απόφασης], παρά τα

περί του αντιθέτου υποστηριζόμενα, πλην σ' αυτήν περιγράφονται με συγκεκριμένες πληροφορίες η χειραγωγήση του ένδικου διαγωνισμού κατά τη συνάντηση εκπροσώπων εργοληπτικών επιχειρήσεων στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ που έγινε στις 9.3.2011 (ημέρα Τετάρτη), μέσω της ανάδειξης με ποσοστό έκπτωσης κάτω από 13% κοινοπρακτικού σχήματος στο οποίο θα συμμετείχε η [...] μεταξύ 8 ρητώς κατονομαζόμενων εταιρειών [...], καθώς και της διασφάλισης των υπολοίπων είτε με τη σύναψη υπεργολαβικών είτε με την κατανομή ποσοστού 3% της προϋπολογισθείσης αξίας του έργου, η οποία (καταγγελία) επαληθεύθηκε σε μεγάλο βαθμό, γεγονός που της προσδίδει ιδιαίτερη αξιοπιστία.

Β) Οι καταθέσεις του [...], αλλά και του [...], που είχε πάρει τεύχη δημοπράτησης), οι οποίοι επιβεβαιώνουν ότι πράγματι έλαβε χώρα η συνάντηση αυτή την ως άνω ημερομηνία, σύμφωνα δε με την κατάθεση του πρώτου μάρτυρα, στην εν λόγω συνάντηση συμμετείχαν περίπου 31 άτομα, αριθμός που σχεδόν ταυτίζεται με τον αριθμό των εταιρειών (32) είχαν πάρει τεύχη για την α' φάση (1.3.2011), ενώ από το βιβλίο κρατήσεων του ξενοδοχείου και το τιμολόγιο που εκδόθηκε σχετικώς προκύπτει ότι η ανωτέρω συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 9.3.2011 από τις 17:57 έως 22:52. Η συνάντηση αυτή δεν έγινε για συνδικαλιστικούς λόγους, όπως επιβεβαιώθηκε αμέσως ή εμμέσως από τις καταθέσεις των [...], τα Πρακτικά της ετήσιας ΓΣ του ΣΑΤΕ της 31 Μαρτίου 2011, αλλά και την έρευνα που διενεργήθηκε στον ιστότοπο του ΣΑΤΕ.

Γ) Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα, αν και δεν προέκυψε ότι συμμετείχε στην ως άνω συνάντηση στις 9.3.2011, εντούτοις την επομένη (10.3.2011) καθίσταται αποδέκτης περί ώρα 12:04 και 12:16, δύο μηνυμάτων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (email) με θέμα «Συμφωνητικό για το έργο της Λαμίας» το πρώτο και «Υπόδειγμα συμφωνητικού για το έργο της Λαμίας» το δεύτερο, με επισυναπτόμενο σχέδιο υπεργολαβικού συμφωνητικού με τίτλο «ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΩΝ ΛΑΜΙΑ_ΙΛΙΟΝ.doc», που απεστάλησαν αμφότερα από την [...] της ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ (μέλους της αναδόχου Κ/Ξ) και στις εταιρείες ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ, ΛΑΚΩΝ, ΤΕΚΑ και ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, ενώ το δεύτερο εστάλη επιπλέον και στις εταιρείες ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ, ΛΑΤΟΜΙΚΗ και ΩΡΙΩΝ, ήτοι στις 8 από τις 9 εταιρείες που έλαβαν τελικά μέρος στο διαγωνισμό, τρεις από τις οποίες (ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ, ΛΑΚΩΝ και η προσφεύγουσα) τουλάχιστον

ανταποκρίθηκαν άμεσα. Ειδικότερα, η [...] της προσφεύγουσας [...] διαβίβασε το δεύτερο ηλεκτρονικό μήνυμα στο [...] Εξάλλου, ο τελευταίος, στην από 19.11.2013 απαντητική του επιστολή – σε αντίθεση με όσα είχε καταθέσει αρχικά στην από 14.4.2011 κατάθεσή του, όπου είχε αρνηθεί ότι γνώριζε την αποστολέα [...] – δηλώνοντας ότι : «Ζητήσαμε από κάποιον συνάδελφο να μας αποστείλει ένα γενικό σχέδιο Υπεργολαβικού Συμφωνητικού...», έμμεσα αποδέχεται ότι είχε ζητήσει από την ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ το σχετικό σχέδιο, οπότε συνάγεται ότι η αποστολή του εν λόγω υπεργολαβικού έγινε κατόπιν συνεννόησης μεταξύ της προσφεύγουσας και της ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ. Δ) Οι δύο πίνακες excel που εντοπίστηκαν στα γραφεία της ΕΛΕΚΤΡΟΜΕΚ (μέλους της Κ/Ξ που κατετάγη δεύτερη στο διαγωνισμό) με τίτλο: «ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ – ΕΡΓΟ: «5ο ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΛΑΜΙΑΣ»», ο πρώτος από τους οποίους – στον οποίο υπάρχει η χειρόγραφη σημείωση : «Τετάρτη 5:00», που παραπέμπει στη συνάντηση της 9.3.2011 – περιέχει 60 και ο δεύτερος 62 εταιρείες, οι οποίες ταυτίζονται με τις εταιρείες που έλαβαν τεύχη δημοπράτησης, καθώς και οι σχετικές εγγραφές επί των εν λόγω πινάκων με τα στοιχεία των εταιρειών αυτών (επωνυμία, τάξεις πτυχίου οικοδομικών και Η/Μ εργασιών, λήξη ενημερότητας εργοληπτικών πτυχίων, εκπρόσωποι και περιοχή δραστηριοποίησης, αλλά και την ένδειξη «ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ Κον», σύμφωνα με την οποία καταγράφεται η κατανομή των εταιρειών αυτών σε 13 πρόσωπα – εκπροσώπους κάποιων εξ αυτών). Τα στοιχεία που εμφανίζονται στους ως άνω πίνακες, όπως ήδη προεκτέθηκαν, καθιστούν αμφότερους τους πίνακες αυτούς, ιδιαιτέρως αξιόπιστους, ως περιέχοντες, καταρχήν, σοβαρή ένδειξη περί προσυνεννόησης των εταιρειών για τη σειρά μειοδοσίας στον επίμαχο διαγωνισμό καθώς και για την οικονομική μεταξύ τους συνεννόηση. Ειδικότερα, ιδιαίτερη βαρύτητα παρουσιάζει το γεγονός, ως προς τον πρώτο πίνακα, ότι μπροστά από την επωνυμία της προσφεύγουσας εντοπίστηκε χειρόγραφα ο αύξων αριθμός 4, που απέχει μόλις μία θέση από αυτήν που τελικά κατέλαβε (5η), σύμφωνα με το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, ενώ, ως προς τον δεύτερο πίνακα, ότι έχουν κυκλωθεί χειρόγραφα οι αύξοντες αριθμοί οκτώ (8) εταιρειών, μεταξύ των οποίων

και της προσφεύγουσας, οι τέσσερις πρώτες από τις οποίες (ΛΑΤΟΜΙΚΗ, ΩΡΙΩΝ, ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ και προσφεύγουσα) υπέβαλαν προσφορά στο διαγωνισμό, ενώ εν συνεχεία ακολουθεί σειρά κατάταξης μίας πρώτης επιλογής 12 εταιρειών από τις 62 του πίνακα (οι έξι από τις 12 ταυτίζονται με τις αναφερόμενες στην ανυπόγραφη καταγγελία), η οποία σειρά επαληθεύθηκε από το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Εξάλλου, το γεγονός ότι στα συνημμένα στα δύο μηνύματα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας σχέδια υπεργολαβικού συμφωνητικού – που απεστάλησαν την επομένη της συνάντησης στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ, στις 8 εταιρείες (στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η προσφεύγουσα) από τις 10 συνολικά που έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό – ήταν συμπληρωμένη η επωνυμία του μετέπειτα αναδειχθέντος κοινοπρακτικού σχήματος (ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΑΤ/ΛΑΤΟΜΙΚΗ), καταδεικνύει ότι ήταν εκ των προτέρων γνωστό και προσυμφωνημένο το αποτέλεσμα, πολλώ δε μάλλον, αφ' ης στιγμής οι υποψήφιες εταιρείες ήταν ενήμερες ήδη από τις 22.2.2011 (βλ. την οικεία απάντηση της αναθέτουσας αρχής, κοινοποιούμενη και στις 32 εταιρείες που είχαν έως τότε πάρει τεύχη του διαγωνισμού, σε απάντηση των από 16.2.2011 και 17.2.2011 επιστολών εταιρειών), ότι δεν ήταν απαραίτητη η σύναψη υπεργολαβιών για την κατασκευή του έργου, ενώ το γεγονός ότι παραλήπτες του εν λόγω σχεδίου υπεργολαβικού υπήρξαν μόνο εταιρείες που συμμετείχαν εν τέλει στο διαγωνισμό και όχι άλλες καθιστά σχεδόν απίθανο το ενδεχόμενο η αποστολή του υπεργολαβικού αυτού, τουλάχιστον ως προς την προσφεύγουσα, να έγινε στο πλαίσιο σύναψης μελλοντικού υπεργολαβικού με τον [...], κατά τα υποστηριζόμενα από την ίδια, πολλώ δε μάλλον, καθόσον δεν προέκυψε ότι η προσφεύγουσα απέστειλε σ' αυτόν, ως «άμεσα ενδιαφερόμενο» το σχετικό υπεργολαβικό. Και Ε) Το ποσοστό προσφερόμενης έκπτωσης της προσφεύγουσας (10,31%), το οποίο, όπως και τα ποσοστά προσφερόμενων εκπτώσεων όλων των λοιπών εμπλεκομένων και συμμετεχουσών στο διαγωνισμό εταιρειών που κυμάνθηκαν μεταξύ 9,75% (της ΕΡΓΟΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ) και 12,77% (του αναδόχου κοινοπρακτικού σχήματος), υπολείπονται κατά πολύ της μέσης έκπτωσης του συνόλου των 99 έργων της εξεταζόμενης περιόδου, που ανέρχονταν σε ποσοστό 41,7%, με τυπική απόκλιση της τάξης του

12,9%. Ενόψει όλων των ανωτέρω πραγματικών περιστατικών, συνδυαστικά εκτιμωμένων, προκύπτει ότι η συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο ΙΛΙΣΣΟΣ είχε ως αντικείμενο τον προκαθορισμό του αναδόχου που θα υπέβαλε την χαμηλότερη προσφορά (υψηλότερο ποσοστό έκπτωσης), τον καθορισμό του ύψους της προσφοράς αυτής, την υποβολή υψηλότερων προσφορών (χαμηλότερων ποσοστών έκπτωσης) εκ μέρους των λοιπών εμπλεκόμενων, ώστε να δίνεται, στην αναθέτουσα αρχή, η εντύπωση ότι υπάρχει ανταγωνισμός, αλλά και τη διασφάλιση των εταιρειών που θα αποσύρονταν από την ουσιαστική διεκδίκηση του διαγωνισμού μέσω εφαρμογής μηχανισμού αποζημίωσής τους είτε με τη μορφή ανάληψης μεριδίου από το έργο με τη σύναψη υπεργολαβικών είτε με την καταβολή εφάπαξ ποσού «50.000 ευρώ» ή «70.000 ευρώ με τιμολόγιο». Λαμβανομένου δε επιπλέον υπόψη της μη υποβολής οποιασδήποτε προσφοράς κατά την αρχική δημοπράτηση του επίμαχου έργου παρά την λήψη τευχών δημοπράτησης εκ μέρους 32 εταιρειών, του αριθμού των συμμετεχουσών εταιρειών στην επαναληπτική δημοπρασία είτε μεμονωμένα είτε σε κοινοπρακτικό σχήμα (10), στις 8 από τις οποίες είχαν αποσταλεί τα ως άνω μηνύματα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, σε συνδυασμό με τον αριθμό των εταιρειών που είχαν λάβει τελικώς τεύχη δημοπράτησης (62), των ποσοστών των προσφερόμενων εκπτώσεων (έως 12,77%), που υπολείπονται κατά πολύ του μέσου όρου των αντίστοιχων έργων της υπόψη περιόδου (41,7%), καταδεικνύεται ότι επήλθε, μέσω συμφωνιών, άλλως εναρμονισμένων πρακτικών, τελικά σύμπτωση βουλήσεων των εμπλεκόμενων, με σκοπό τη νόθευση του επίδικου διαγωνισμού, κατά παράβαση του άρθρου 1 παρ.1 του ν. 703/1977. Άλλωστε, οι ενέργειες της προσφεύγουσας, η οποία αν και είχε πάρει τεύχη δημοπράτησης πριν από την αρχική ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού (1.3.2011), εν τούτοις αποφάσισε να λάβει μέρος στην επαναληπτική δημοπρασία (14.3.2011), κατά τη συνεδρίαση του Δ.Σ. της επομένης της εν λόγω αρχικής ημερομηνίας διεξαγωγής του διαγωνισμού, συμμετέχοντας με ποσοστό έκπτωσης 10,31%, ήτοι κατώτερο του αναφερόμενου στην καταγγελία ποσοστού (13%) και κατά πολύ χαμηλότερο από το μέσο όρο των προσφερομένων εκπτώσεων από αναδόχους σε αντίστοιχα έργα της ίδιας

περιόδου – χωρίς να είναι κρίσιμο εν προκειμένω το στοιχείο του μέσου όρου των εκπτώσεων που προσέφερε σε άλλους διαγωνισμούς κατά την κρίσιμη περίοδο ή το μέγεθος κατά την περίοδο αυτή των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων (συνεργασία με [...]) – έχουν ως μόνη εύλογη εξήγηση τη συμμόρφωσή της προς τα από κοινού αποφασισθέντα με τις λοιπές εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, πολλώ δε μάλλον, εφόσον η έκθεση του μελετητικού γραφείου [...] είχε συνταχθεί στις 25.2.2011, ήτοι πριν από την αρχική ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού (1.3.2011), η ίδια δε δεν αποδεικνύει ότι περιήλθε σε γνώση της σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας αυτής. Επομένως, η προσφεύγουσα, έστω και εάν δεν προέκυψε ότι είχε άμεση επαφή με τις λοιπές εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, εφόσον δεν αποδείχθηκε ότι αποστασιοποιήθηκε δημόσια από τις ως άνω συμφωνίες/εναρμονισμένες πρακτικές (βλ. και ΣτΕ 2365/2013), αντιθέτως συμμετείχε, κατά τα ήδη αναφερόμενα, σ' αυτές και δη με την υποβολή εικονικής προσφοράς στο επίδικο έργο με προκαθορισμένο – σε συνεννόηση με τις λοιπές εμπλεκόμενες επιχειρήσεις – ποσοστό έκπτωσης 10,31% με σκοπό τη νόθευση του επίδικου διαγωνισμού, υπέπεσε στην αποδιδόμενη σε βάρος της παράβαση, όπως ορθώς κρίθηκε με την προσβαλλομένη, απορριπτομένων ως αβασίμων των αντιθέτων ισχυρισμών της. Ειδικότερα, απορριπτέος είναι ο ισχυρισμός της περί πλημμελούς εκτίμησης των αποδεικτικών μέσων, και τούτο διότι, κατά τα γενόμενα δεκτά στην 3^η σκέψη, τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να συνεκτιμώνται στο σύνολό τους, λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών (ΠΕΚ Τ-67/00, Τ-68/00, Τ-71/00 και Τ-78/00 σκέψεις 179 και 180, ΔΕΚ απόφ. της 15ης-10-2002 υποθ. C-238/99P, C-244/99P, C-245/99P, C-247/99P, C-250/99 P έως C-252/99/P και C-254/99P, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λ.π. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σελ. I-8375, σκέψεις 513-520) και όχι χωριστά, όπως εσφαλμένα πράττει η προσφεύγουσα, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Ε.Α. στηρίχθηκε σε διάσπαρτα και αποσπασματικά στοιχεία, τα οποία, χωριστά εξεταζόμενα, δεν αρκούν για τη στοιχειοθέτηση της παράβασης. Κατόπιν αυτών, νόμιμα και ορθά επιβλήθηκε σε βάρος της προσφεύγουσας, κατ' άρθρο 9 του ν. 703/1977, το ένδικο πρόστιμο,

ως προς του ύψος του οποίου δεν προβάλλεται οποιαδήποτε (ειδική και συγκεκριμένη) αιτίαση.

34. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, πρέπει να απορριφθεί η προσφυγή, να διαταχθεί, κατ' άρθρο 277 παρ. 9 εδάφιο α' του Κ.Δ.Δ., η περιέλευση του παραβόλου στο Ελληνικό Δημόσιο, και να καταλογιστούν σε βάρος της προσφεύγουσας τα δικαστικά έξοδα της Ε.Α., τα οποία ανέρχονται, συνολικά σε 341 ευρώ [άρθρο 275 παρ. 1 εδ. α' του Κ.Δ.Δ. σε συνδυασμό με το Παράρτημα Ι περ. Γ του ν. 4194/2013 (Α' 208), όπως το Παράρτημα αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 7 παρ. 14 του ν. 4205/2013 (Α' 242) και την συμπλήρωσή του με το άρθρο 366 παρ.1 του ν.4700/2020 (Α' 127)].

Δια ταύτα

-Απορρίπτει την προσφυγή.

-Διατάσσει την περιέλευση του παραβόλου στο Ελληνικό Δημόσιο. Και

-Καταλογίζει σε βάρος της προσφεύγουσας εταιρείας τα δικαστικά έξοδα της καθ' ης συνολικού ύψους τριακοσίων σαράντα ενός (341) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 15.1.2025 και δημοσιεύθηκε στην ίδια πόλη, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 23.1.2025.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΘΕΟΔΩΡΑΤΟΥ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΑΒΒΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΜΕΡΙΚΑΝΗ